

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԱԼԵՄԻ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ
ԽԸՆՔ ԽԵԲՈՒՅԹ ՔԻՑԱՐ

30

2704

(211 - A. L.)

156

ԱԼԵՄԻ ՀԱՅՎԱՆԱԹ

ԻԼՔ ՔԻԹԱՊ

~~~~~
معارف عامية نظارت جليل سنك ١ جاذى الآخر ٣١٥ و ١٦١ تشرين اول
٣١٣ تاريخي و ٤٦٦ نومرو ل رخصتامد سيله نشر اوتشدر
صادر آمر يقان مسيون شركى طرفدن تسويه اوئرق طبع اوتشدر

ԻՍԹԱՆՊՈԼ

ՄԱԹՊԱ. Ա. Ի. Ա. Յ. ՊՕՅԱՀԵԱՆ

1897

ԻԼՓ ՖԻԹԱՊ

ՊԻՐԻՆՁԻ ՏԵՐՄ

Քէ-տի
Սէս
Եռմ-շագ

Փէն-չէ
Ա.-յագ
Փար-մագ

Ամ-մա
Թութ-մագ
Տալ

Պիլ-մէք
Կը-մէք
Եիւք-մէք

Ք է Տ Ի (1)

1. Փիս, փիս,
փիս, փիս, կէլ,
շու սանտալիյէ-
յէ օթուր, վէ
պիլմէք խթէտի-
յիմ պա'զը շէյ-
լէրի պանա սէց-
լէ:

2. Տէ՛ պանա,
սէնին այագլարըն նի՞շին օլ
դատար եռմշագ տըր քի,
սէյլրթտիյին վագըթ հիչ սէս չըգարմագ:
3. Ա.-յագլարըն ուճընտա նի՞շին էյլէ
քէսըին փէնչէլէր վար տըր, տէ՛ պանա:
4. Եռմշագ այագլարըն իշինէ քէսըին

(45077 - 64)

31889 - 64

ՓԵՆՉԵԼԵՐԻՆԻ նա՞սըլ վէ նի՞չիւն սադլատըղնկը
պիլմէք իսթէրիմ:

5. Պիր աղաճա չըգարղըն եախօտ պիր
ֆարէ թութարղըն վագըթ, փենչելերինի ար-
շարը նա՞սըլ չըգարտըղընը, վէ թէրըար ան-
լէրի նա՞սըլ իչէրի չէրտիյինի պիլմէք իսթէրիմ:

6. Քէօփէք աղաճա չըգամազ իքէն, նա՞ս-
ըլ օլուր տա սէն չըգա պիլիրսին:

7. Պիր տէֆ'ա եապանձը պիր քէօփէյին
սէնին իւղէրինէ գօշտըղընը վէ հալատըղընը
կէօրտիւմ, ամիա էթտիյի սալթ շագա օ-
լուպ, սանա զարար վէրմէք նիյէթինտէ տէ-
յիլ իտի:

8. Լաքին սէն անըն նիյէթինի պիլմէտի-
յինտէն՝ պիր աղաճա չըգըպ անըն էրէմէ-
յէճէյի եիւքսէք պիր տալ իւղէրինէ օթուրտըն:

9. Քէօփէք աղաճա չըգամազա չալըշմատը
վէ եալընըզ աշաղըտա տուրուպ հավլար իտի:

10. 0՝ աղաճա չըգամազ իտի վէ պրաղըպ
կիթտիյինտէ, սէն աշաղը էնիպ գօշարադէ-
վէ կէլտին:

11. Քէօփէք աղաճա չըգսա իտի պիլէ, սէ-
նին էթտիյին կիպի տալըն իւղէրինէ օթու-
րամազ. վէ աշաղըյա էնմէնին եօլընը տախի
պիլմէզ իտի: Նա՞սըլ օլուր քի քէօփէյին եա-
փամատըղը օլ գատար չէյլէրի սէն եափա-
պիլիրսին:

ԻՐԻՆԱՅԻ ՏԷՐՄ

Սօր-մագ	Կէող	Տիշ	Տիւղ
Գույ-բուգ	Տիւ	Գա-պա	Ա-ղըզ
Սըգ	Կէճէ	Սէվ-մէք	Վար

Ք է Տ Ի (2)

1. Փիս, փիս, փիս, փիս, կէլ գուճաղըմ-
տա օթուր: Պիլմէք իսթէտիյիմ չէլէրին հէփ-
սինի տահա սօրմատըմ: Բէճա էտէրիմ, կէ-
ճէ վագիթը սէնին կէօղլէրինին նի՞չիւն օլ գա-
տար պէօյիւք վէ եռվարլագ օլտըղընը պա-
նա տէ՛: կէօղլէրին գարանլըգտան նի՞չիւն փար-
լար:

Դույնան պաշարն աղաղընա տողը օխշատըղըմ

2. Սէնին
թիւյիւնիւն
նի՞չիւն օլ
գատար սըգ-
վէ տիւզ օլ-
տըղընը, վէ
սէնի պաշըն-
տան գույ-
ըըղընատող-
րու օխշատը-
ղըմտա հազզ
էտիպ տէ՛,

տա նիշիւն հաղղ էթմէտիյինի պանա տէյէպիւմի՞ր միսին:

3. Ազգըն վէ կէօղէրինին իքի թարափալարընտա նիշիւն օլ դատար ուզուն վէ սէրթ գըլլար վար տըր:

4. Գօյ վէր տուտաղընը եօդարը դալտըրայըմ վէ աղզընա պագայըմ: Նիշիւն տէօրթ փէք ուզուն վէ քէսըին տիշէրին վար, վէ անլէրտէն հիչ պիլրիսի պէնիմ տիշէրիմ կիւպի տէյիլ տիր:

5. Եվլէթ քէտիմ, պէնի փէք չօք սէվտիյինի պիլրիմ վէ պէնիմ էլիմի եալարուն: Լաքին սէնին տիլինին նիշիւն օլ դատար դուրու վէ սէրթ օլտըլընը պանա տէյէ պիւմի՞ր միսին:

6. Քէօփէք էլիմի եալատըլընտա տիլինին եաշ վէ տիւզ օլտըլընը հիսս էտէրիմ: պէնիմ տիլիմ տէ էօյէ տիր: վէ սէնին տիլինին նիշիւն պիղիմքի կիպի օլմատըլընը պիւմէք իսթէրիմ:

7. Սէնին տիլին նամօըլ եափըլըշ տըրքի, սիւտիւ եախօտ սույը եալայարագ աղզընա կէօթիւրիւրսիւն վէ տէօքմէզսին: Պէն տէ սէնին էթտիյին կիպի էթմէյի թէճրիպէ էթտիմ իսէ տէ, սիւտիւ աղզընա կէօթիւրէմտիմ: Լաքին սէն դապտա պիր տամլա պիւլէ պրագմազըն:

8. Կիւնէշ տօղմուշ վէ հավա փարլադ վէ

սընագ իքէն, պէն պիւթիւն կիւն ույանըգ տուրմագ իսթէրիմ:

9. Կէճէ էօյէ գարանըգ տըրքի եօլըմը կէօրէմէմ վէ կէճէլէրի հավա չօդ տէֆ'ա նէմ վէ սօղուդ օլտըլընտան սընագ եաթաղըմա կիտիպ, կէօղէրիմի դափայարագ ույումաղը սէվէրիմ:

10. Ոէն նիշիւն կիւնտիւզ ույուր վէ կէճէ տըլարը չըդմագ իսթէրիմ:

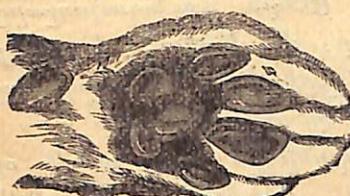
11. Պու ճիւմէշ շէյլէրի վէ պաշգա չօդ շէյլէրի սէնտէն անկլամագ իսթէրիմ:

→→→օօօ↔↔↔

ԻՒԶԻՒՆՑԻԿ ՏԵՐՄ

Ե-ԿԷՐ	ՖԱ-ՐԷ	ԵԱԱ-ՄԸԳ	ՍԸ-ՐԸՄ
ՄԸՒ	Ա-ՄԸՄ	ՏԱ-ԱՊԱՆ	ՊԱԱ-ՄԱԳ
ԿԻՅ-ՄԵՔ	ԳՈՒՆ	ԷՕՔ-ՀԷ	ԵԿՐ
Ա-ՆԱ	ՏԷ-ՄԻՐ	ՀԻՇ	ԻՇ

ՔԷՏԻ (3)

1. Եկէր քէտի սէօյէմէյէ դատիր օլսա իտի շէօյէ տէյէճէք իտի:
2. Եկէր իսթէրս սէնիղ, վէնչէլէրիմի դալտըլըպ պագա պիւլէ պրագմազըն:
3. Պէնիմ հէփ փէնչէլէրիմին հէր պիր միրսինիզ: Պէնիմ հէփ փէնչէլէրիմին հէր պիր

փարմաղը ալթընտա եռումշագ ու փաճրդ եաս-
տրդլարը օլարդընտան, այաղըմը եէրէ պաս-
տըլըմտա հիշ սէս չըգարմազլար :

3. Պէն փարէ վէ սըչանլար վէ գուշար
թութմադ իշխն եարատըլմըլըմ, վէ նէ մէ-
րամ իշխն եարատըլմըլ իսէմ, պէնիմ հէր
պիր գըսմըմ օլ իշի կէօրմէյէ միւնասիպ
թարզտա եափըլմըլ տըր :

4. Էէրէր պէնիմ փէնչէլէրիմ սէրթ օլսա
իտի, սէս չըգարաճագլար իտի . վէ փարէլէր
վէ գուշար պէնիմ կէլտիյիմի իշխտիպ քէնտի-
լէրինի թութամայայըմ տէյիւ դաշաճագլար
եա ուչաճագլար իտի :

5. Լաքին պէնիմ փէնչէլէրիմ եռումշագ
օլտըլընտան, անլէր պէնիմ կէլտիյիմի իշիթ-
մէզէր, վէ սիւրիւնէ սիւրիւնէ անլէրէ էօյլէ
եագըն կիտէրիմ քի, իւզէրէրինէ սըչրար վէ
էօն փէնչէլէրիմէ անլէրի թութարըմ :

6. Պունտան մա՛տա այագլարըմտա օլան
եաստըգնըգլար էօյլէ եափըլմըլ տըրլար քի,
ասլա էսրիմէզէր : Սէնին գունտուրալարըն
հէր հալտէ էսրիրէր, վէ վալիտէն էսրիճիյէ
փարա վէրէրէք անլէրի եա եամալաթմալը
եախօտ պիր եէնիսինի ալմալը տըր :

7. Գունտուրալարընըզըն փէք գալի օլ-
մասընը իսթէրսէնիդ, տապանլարընա չիվի-
չը վէ էօքչէլէրինէ տէմիր նալչալար վու-
րուրսընըզ :

8. Լաքին պա՛զը եէրէրտէ օլուղը կիպի
տապանլար աղաճլարտան եափըլսա պիլէ, վէ
մըխլար վէ էօքչէլէր միւմիկին օլուղը գատար
գուվլէթլի օլարագ տէմիրտէն եափըլսալար
պիլէ պիր կիւն էսրիյէճէքլէր տիր :

9. Պէնիմ այագլարըմն եաստըգնըգլարը
օլ գատար եռումշագ իսէլէր տէ, էսրիմէզէր
վէ աշընմազլար :

10. Լաքին անլէրին աշընմատըլընըն սէ-
պէպի պու տըր քի, աշընըր աշընմազ եինէ
պէօյիւրլէր վէ գունտուրայա վէ մըխլարա իհ-
թիյաճլարը եօդ տըր :

11. Կէօրիւյօրսընըզքի սիզին գունտուրա-
լարընըզ պէնիմ փարմագլարըմն ալթընտաքի
եռումշագ եաստըգնըգլար գատար մագպուլ
տէյիլ տիրլէր . զիրա տէյիլ եալընըզ աշը-
նըպ էսրիրէր, անճագ չօդ գունտուրալարըն
եէնի օլուղլարը վագըթ գըճըրտատըգլարը
կիպի գըճըրտամասալար պիլէ, եիւրիւտիւ-
յիւնիւզ վագըթ չօդ սէս չըգարըրլար :

ՏԵՐՄԻՒՆՁԻՒ ՏԵՐՄ

Էթ	Սիր-մէք	Փէ-նիր	Ի-շիթ-մէք
Էթ-մէք	Օ-տա	Թըր-նադ	Աշ-ճը
Սէրթ	Տէ-լիր	Գա-փու	Սօնկ-րա
Եա-վաշ	Պէ-նիմ	Սէ-նին	Ա-նըն

Ք է Տ ի (4)

1. Իրի իւչ կիւն էվլլէլ, էվտէ օլան էթի, էթմէյի վէ փէնիրի ֆարէլէր եէյօր տէյիւ աշճը գարը շիքեայէթ էտիյօր իտի. պունուն իւզէրինէ պէնտէ պիր ֆարէ թութմաղը ֆիք-րիմէ գոտըմ:

2. Ֆարէլէր տա"իմա կիւնտիւզէրի քէն-տի տէլիքլէրինտէ կիզլէնջրէր: Կիւնէշ պա-թըրպ գարանլըդ օլորդընտա, պիր օտայա սիւրիւնիւպ սօգուլարադ եաթտըմ:

3. Պիր աղտան պիր սէս իշիթտիմ վէ պիր ֆարէ կէլմիշ իտիյինի անկլատըմ:

4. Էվլլէլա այագլարըյլէ լնձէ պիր սէս շբգարադ վէ օտանըն տապանընը թըրմա-լսյարադ կէլտի վէ սօնկրա իշէրի սօգուլ-

մադ իշիւն պիր տէլիք աշմադ մէրամըյլէ գախույը կէմիրտիյինտէ չըթ, չըթ տիշէրին սէսի իշիտիլիր իտի:

5. Անըն իւզէրինէ էվլլէլա եավաշճա պիր այաղըմը աթտըմ, վէ սօնկրա օլ պիրինի վէ նիհայէթ սիւրիւնէ սիւրիւնէ ֆարէյէ օլ գա-տար եագըն կիթտիմ քի, անըն իւզէրինէ սըչրայա պիլիր իտիմ:

6. ֆարմագլարըմըն ալթընտա օլան եաս-տըդճրդլար էօլէ եռումչադ աըրլար քի, ֆա-րէ պէնիմ այաղըմըն սէսինի իշիտէմէղ իտի:

7. Թամմ օլ սըրատա աշճը գարը պէնիմ նէրէտէ օլորդըմը կէօրմէր իշիւն օտայա կէլ-տի, վէ եէնի գունտուրալար կիյմիշ օլոր-դընտան եիւրիւտիյիւ վագըթ չօդ սէս չը-դարտը:

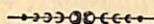
8. ֆարէ անըն այաղընըն սէսինի իշիթտի վէ թամմ անըն իւզէրինէ սըչրայաճաղըմ սըրատա տէլիյինէ գաչտը:

9. իմտի, էկէր աշճը գարը սէրթ տա-պանըլ վէ էօքչէի գունտուրալար կիյէճէք եէրտէ, եռուսչադ եաստըդճըգլար կիյմիշ օլ-սա իտի, ֆարէ անըն կէլտիյինի իշիթմէյէ-ճէք իտի, պէն տախի անը թութմաղա գա-տիր օլաճադ իտիմ:

10. Պէն ֆարէյի թութմաղտան էվլլէլ ա-նըն տէլիյէ գաչտըրընը աշճը գարը կէօր-տիւյիւնտէ, պէն ֆարէ թութմանըն եօլընը

պիլմէյօր իմիշիմ տէյիւ պէնի դապահաթլը
չըդարար:

14. Պունա չոդ ճանըմ սըդըլտը, շիւնքի
դապահաթ պէնիմ տէյիլ անճագ անըն ի-
տի. էկէր օ սէրթ գունտուրասըյլէ փաթըր-
տը էթմիշ օլմասա իտի, պէն ֆարէյի շիւպ-
հէսիլ թութաճագ իտիմ:

ՊէՇԻՆՃԻ ՏԷՐՄ

Ալ-մադ	Թամմ	Զա-պուք	Սա-աթ
Փար-լադ	Ա-պէս	Պէ-յազ	Պէօ-լէ
Գա-րը	Սան-տըգ	Պէօ-յիւք	Ֆէ-նա
Պու-րուն	Ի-շիւն	Կիւ-նէշ	Է-յի

Ք է Տ Ի (5)

1. Էրթէսի կիւն իշիթախմ քի, աշճը
դարը եշինի պիթիրտիքաէն սօնկրա կէճէ
սա'աթ տէօրտէ դատար տըշարըտա դալմագ-
իշիւն իղն իսթէյօր իտի:

2. Եշթէ իսթէտիյիմ թամմ պու վագըթ-
իտի: Էօյլէ վագթը կիւնէշ փարլագ օլտըլըն-
տա կէօղլէրիմի դամաշտըրըր, անըն իշիւն օլ
վագըթ տա՞իմա ույումագ իսթէրիմ:

3. Օ կիւնիւ կիւզէլ քիւչիւք պիր սանտըգ-
պուլտում քի պէյազ վէ եռմշագ պիր շէյլէ

եարըսնա գատար տօլու իտի, վէ օրատա
եաթըպ սըճաճըգ ույուտըմ:

4. Պէօյլէճէ անըն իշինէ կիրէ-
լէր եաթարմ: գույրուղըմը փէն-
չէլէրիմն էթրաֆընա
գուըմ վէ
փէնչէլէրիմ
տէն պիրի-
սինի տէ
պուրնումըն
իւսթիւնէ

գոյարագ կէօղլէրիմի գափայըպ ույուտըմ:

5. Էյինէ դարանըգ օլանա գատար ու-
յուտըմ, վէ օլ վագըթ պիրիսի պէնի սը-
ճագ եաթաղըմտան ալըպ, “Ոէնի կիտի ֆէ-
նա քէտի, սէնի, պէնիմ էն էյի տանթէլա-
մըն իւսթիւնէ եաթմըշըն հա,” տէտի:

6. Պունու տէյին աշճը դարը իտի վէ
սանտըլը վէ տանթէլայը օրատան գալտըր-
տը վէ անլէրի պիր տահա կէօրմէտիմ: Պէ-
նիմ եաթաղըմը պէօյլէ գալտըրըպ պիրթա-
րափա գօմասը պէօյիւք ’այըպ տըր տէյիւ-
տիւշիւնտիւմ:

7. Պէն տանթէլանըն նէ օլտըլընը պիլ-
մէզ իտիմ վէ շիմոնի տախի պիլմէմ: Շու-
նու պիլիրիմ քի սըճագ վէ կիւզէլ պիր եա-
թագ պուլմուշ իտիմ:

8. Թամմ պու սըրատա թախթանըն իւշերինտէ այագ սէսի ալտըմ վէտիվարտա չըթ չըթ էտէն պիր ֆարէ վար իտի:

9. Սիւրիւնէ սիւրիւնէ եանընա կիտէր իտիմ իսէտէ, պէսնի պիրտէն պիրէ կէօրտիւ վէտէլիյինէ դաշտը: Լաքին պէն անտէն չապուք դօշտում, վէտղէրինէ սըշրայրագ օ տահա տէլիքտէն իշէրի թէքմիլ կիրմէզտէն անը էօն փէնչէրիմիլ թութտըմ:

ԱԼԹԸՆՃԵ ՏԷՐՄ

ԶԻԳԹ	Կէօս-թէր-մէք Մա-շա Ֆէր-եատ
ԷԼ	Քի-պիր Աթ-մագ Թութ-մագ
Տօ-դուն-մագ	Մէր-տի-վէն Պուլ-մագ Պաղ-չէ
Դաչ-մագ	Թէք-րար Եաթ-մագ Զիւն-քի

Բ Է Տ Ի (6)

1. Քէտի գըսմը ֆարէ դատար կիւզէլ պիր եէյէճէք եօդ տըր տէյիւ զանն էտէր, անըն իշիւն թութտըլըմ ֆարէյի պիրտէն պիրէ եէմէք իսթէրիմ:

2. Լաքին արզու էտէր իտիմ քի, աշճը օրատա օլյայրտը տա, սէս օլմատըլը վադըթ ֆարէ թութա պիլիր իտիյիմի կէօրէ իտի:

3. Սօնկըա ֆարէյի աղղըմա ալտըմ վէչօդ քիպիրէնիր իտիմ: Եօդարըյա աշաղըյա

վէ էվտէ օլան հէր պիր օտայա պագտըմ վէ աշճըյը պուլամատըմ, չինքի թէքրար տըշարը չըգմիլ իտի:

4. Թամմ պու սըրատա աշաղըտա պիր ֆարէնին սիւրիւնէ սիւրիւնէ կէլտիյինի վէ թէքրար չըթ սէս չըգարտըլընը իշիտինճէ դօշտում, աշճը գարընըն օտասընա կիթտիմ վէ եաթաղընըն իսթիւնէ չըգարագ հէր հալտէ կէօրսիւն տէյիւ ֆարէյի եօդանըն ալթընա դօտըմ:

5. Սօնկըա աշաղըյա կիտիպ օլ պիր ֆարէյի տախի թութտում վէ անը տախի աշճընըն եաթաղընա դօտըմ:

6. Վէ շիմոի աշճընըն պէսնի սէվէճէյինի վէ օդշայաճաղընը վէ “Պու նէ կիւզէլ քէտի տիր”, տէյէճէյինի իւմրտ էտէր իտիմ:

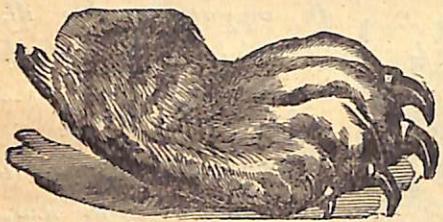
7. Լաքին նէ զանն էտէրսինիզ. աշճը գարը օլ կէճէ եաթագ օտասընա կիտիպ քէնտի եաթաղընտա ֆարէլէրի կէօրտիյիւնտէ էօյէ պաղըրըպ չաղըրտը վէ աշաղըյա դօշտուքի, պէն պաղչէտէն իշիթտիմ:

8. Գարելէր էօլիւ օլտըղընտան անը ըսը-
րամազլար իտի իսէ տէ, օ անէրէ էլիյլէ
տոգունմատը, անճագ օլ կիւզէլիմ ֆարէլէ-
րի մաշա իլէ թութուպ պաղչէյէ աթոը:

ԵԿՏԻՆԱՅԻ ՏԿՐՄ

Գըն	Քէս-քին	Կէվ-շէք	Կի-տէր
Աչ-մագ	Ուձ	Պի-լէք	Ա-շըն-մըշ
Կէր-մէք	Օյ-նագ	Եա-րըմ	Չա-լըշ-մըշ
Փար-մագ	Սի-նիր	Ա-ղաճ	Տէ-րի

Ք Է Տ Ի (7)

տում, վէ վիճուտինին եարըսը տէլիյէ կիրմիշ
օլտըղը հալտէ անը չէքիպ չըդարտըմ: Պունու-
նասըլ էթտիյիմի շիմտի սանա կէօպէրէյիմ:

2. Շիմտի շու չըդարըպ աչտըղըմ էօն
փէնչէլէրիմէ թէքըար պագ:

3. Կէօրէճէքսին քի հէր պիր այաղըմտա
պէշ փէնչէլէրիմ վար, վէ էկէր անլէրի թու-
թաճագ օլսան անլէրի հիսս էտէճէքսին: Ան-

լէրին ուծլարը դայէթ քէսքին օլուպ, չէնկէլ
կիպի էյրի տիրլէր:

4. Պու փէնչէլէր ֆարմագլարըն ուծընտա-
սըգընա դավիլէնմիշ օլմայրպ, էփէյիթէ կէվ-
շէք օլտըգլարընտան անլէրի ֆարմագլարընկէ
եօգարը աշաղը օնաստա պիլիրսին:

5. Պունտան մա'տա փէնչէնին քէօքիւնտէ
իփի թագըմ սինիրլէր վար տըր քի, պուն-
լար իփ մագամընտա պիր օնաղը եա ա-
շաղը չէքէրլէր եա եօգարը դալտըրըրլար:

6. Սէնին էլինին արդասընտա վէ պիլէ-
յինին աշաղըքի դլամինտա սինիրլէր վար
տըր, վէ էկէր պիր էլինլէ պիլէյինի թու-
թուպ, օլ պիրինի դափար իսէն, անլէրին
նասըլ հարէքէթ էթտիյինի տէրինին ալթըն-
տան հիսս էտէրսին:

7. Պէնիմ այաղըմտա սինիրլէր փէնչէլէրէ
էօլիշ միւհքէմ դըլընըշլար տըր քի, սէյրիթ-
տիյիմ եախօտ ըահաթ եաթարըմ վագըթ
սինիրլէրին պիր թագըմը փէնչէյի (‘) շու
չէքլտէ թութարլար վէ փէնչէ գըն տէնիլէն
եռմշագ պիր տէրի դաթը իչինէ կիտէր:

8. Ֆարէ թութաճաղըմ եախօտ աղաճա
չըդաճաղըմ վագըթ փէնչէլէրիմի աչտըղըմ-
տա, օլ պիր թագըմ սինիրլէր փէնչէլէրի շու
չէքլտէ (‘) տըշարը չէքէրլէր:

9. էկէր պէօլէ օլմասա իտի, փէնչէլէ-
րիմին իւղէրինէ պասաճագ իտիմ վէ փէն-

չէլէրիմ աշընաճագլար վէ էօյլէ քէօր օլա-
ճագլար իտի քի, պիր ֆարէ թութմադ իս-
թէտիյիմ վագլթ թութամայաճադ, վէ պիր
աղաճա չրդմադ իսթէտիյիմտէ աշաղը տիւ-
շէճէք իտիմ:

ՍԵՐԻՉԻՆԱԽԻ ՏԵՐՈ

Սէ-տիր	Ռւ-զուն-լըդ	Տօղ-բու	Տիւզ
Օյ-նա-մադ	Կէօլ-տէ	Եէր	Փէք
Գա-պուդ	Լա-զըմ	Տի-կար	Թօփ-րադ

Ք է Տ Ի (8)

1. Սանա փէնչէլէրիմ հագդընտա պիր
աղ տահա սէօյլէյէյիմ: Անլէր սէնին թըր-
նագլարըն կիպի փէք չապուդ պէօյիւրլէր, վէ
անլէրին ուճլարընը տիւզէլթմէսէմ անլէրի
գուլանամադ իտիմ:

2. Պու սէպէպտէն անլէրին փէք ուզուն
օլարղնը հիսս էթտիյիմտէ անլէր իլէ դա-
շնըր վէ անլէրի լաղըմ օլան ուզունլըդա կէ-
թիրիրիմ:

3. Սօֆրալարըն այագլարընը, սանտալիյէ-
լէրին օթուրաճադ եէրլէրինի եախօտ աղաճ-
լարըն գապուգլարընը թըրմալամադ իսթէ-
տիյիմն սէպէպի պու տըր:

4. Տիւզ գապուգլը կիւզէլ պիր աղաճ

պուլուրսամ անըն իւզէրինէ չըգմաղա գա-
տիր օլարղըմ վագլթ տա՞իմա անըն իւզէ-
րինէ չըգմադ իսթէրիմ, վէ գապուղըն իւ-
զէրինտէ փէնչէլէրիմին նշանլարընը կէօրէ
պիլիրսին:

5. Սէն պէ-
նիմ իլէ օյնար
լըէն, էլէրի-
նի էօն այագ-
լարըմըն իշինէ
ալըրըմ վէ սէ-
նի ըսրըաճա-
ղըմ կիպի աղ-

ղըմը աչարըմ:
6. Իմոփի, էկէր էլէ-
րինի կէրի չէքէրսէն,
փէնչէլէրիմ տըշարը կէ-
լէճէքլէր վէ սէնի թըր-
մալայաճագլար:

7. Լաքին էկէր անլէ-
րի ըահաթ թութար ի-
սէն, փէնչէլէրիմ քէնտի
գընլարընտա գալըրլար վէ սանա զարար վէր-
մէզլէր:

8. Պիր չէյ տահա սէօյլէյիմ. էկէր պէ-
նիմ արտ այագլարըմըն փէնչէլէրինէ պագ-
սան անլէրին էօն այագլարըմըն փէնչէլէրի
գատար քէսքին օլմատըղընը կէօրէճէքսին:

9. Անլէր իլէ ֆարէ եա գուշ թութմամ,
անճադ անլէրէ պիր աղաճա եա տիվարա
քղմադ իսթէտիյիմ վագըթ միւհթաճ իմ:

10. Քէօփէք աղաճա չըգամատըզը հալտէ
նասըլ օլուպ տա պէնիմ չըգապիլտիյիմի պիլ-
մէք իսթէտիյինի սէօյլէտին:

11. Պէնիմ փէնչէլէրիմ աղաճա չըգմադ
մէրամըյլէ եափըլմըշ տըր, ամիմա քէօփէք
եէրտէ տուրմադ մէրամըյլէ եարատըլմըշ օլ-
տըզընտան այագլարը տախի անա կէօրէ եա-
փըլմըշ տըր:

ՏՕԳՈՒԶԸՆՑԸ ՏԵՐՄ

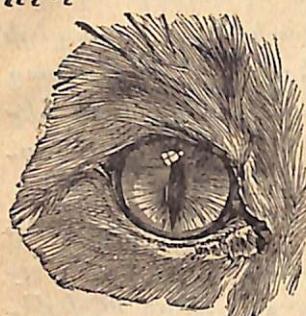
Գա-րան-լըդ	Եար-ըդ	Կէօղ-պէ-պէ-յի	Փէր-թէվ
Գօ-լայ	Տէ-լիք	Էօյ-րէն-մէք	Նուր
Սի-դին	Գա-լըն	Գափ-լա-մադ	Սէ-նէ

Ք է Տ Ի (9)

1. Թէքրար կէօղլէրիմ հագդընտա սիւ"ալ
էտէրսին: կէօղլէրիմին կէճէլէյին եախօտ
գարանլըդճա օլուզընտա նիշին պէօյիք վէ
եռվարլադ օլուզընը, վէ գարանլըդտա նի-
շին փարլադ օլուզգլարընը պիլմէք իսթէյօրսըն:

2. Սէնին քէնտի կէօղլէրինին գարանլըդ-
տա պէօյիք վէ այտընլըդտա քիւչիք օլ-
տըզընը պիլիք մի սին: Նուր սիզին կէօղիւ-

նիւղէ կէօղիւն օրթասընտա պուլունան վէ
“պէպէք” տէնիլէն պիր տէլիք վասըթասըյլէ
կիրէը:

3. Այինէտէ անլէրէ
պագ վէ կէօրէճէքսին
քի, էկէր կէօղլէրինէ
գուվկէթլի պիր նուր
փարլայաճադ օլսա,
պէպէք նուրը իչէրի
ալմազճասընա քիւչիւ-
լէճէք տիր:

4. Ըըդ աղօլտըզընտա պէպէք տահա
զիյատէ նուր ալըրճասընա պէօյիւր:

5. Պիր վագըթ գարանլըդ պիր օտատա
գալտըդտան վէ կէօղլէրինիզէ նուր փարլա-
տըզը պիր եէրէ չըգտըդտան սօնկրա, կէօղ-
լէրինիզ ըշըդա տայանամյաճադ, վէ անլէրի
գափամաղա մէճպուր օլաճագ-սընըզ:

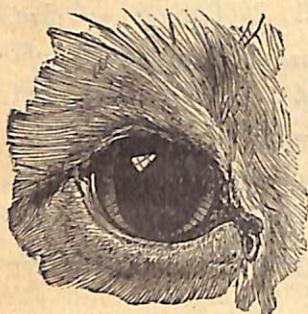
6. Լաքին պիր աղ սօնկրա ըշըդա գօլայ-
ճա տայանա պիլտիյինիզի կէօրէճէքսինիզ:

7. կէօղիւն պէպէյի էօյլէ եափըլմըշ տըր
քի, փարլադ նուրտա քիւչիւլիւր վէ գարան-
լըդճա պիր եէրտէ պէօյիւր:

8. Սիզին կէօղլէրինիզտէ պէպէք պիր
եռվարլադ տէլիք տիր. լաքին պէնիմքինտէ,
էփէյի այտընլըդ օլուզը վագըթ, պէպէք
տար պիր եարըդ չէքլինի ալըր:

9. Գարանլըդտա պէնիմ կէօղիւմիւն պէ-

պէյի սիզինքինտէն պէօյիւք տիր . չիւնքի պէնիմ պիր նէվ՝ փէրտէմ վար տըր քի, անը կէրիյէ չէքէ պիմիրիմ, վէ ոլ վադըթ պէնիմ

կէօղիւմիւն պէպէյի պէօյիւք վէ եռւվարլագ օլուր, վէ կիւնէշին հէր պիր փէրթէվինի դա պուլ էտէ պիլիրիմ:

10. գարանլըդ պիր օտատա պիր ֆարէ օլս սէն անըն սէյիրթ-

մէսինի վէ թըրմալանմասընը իշխտիր իսէն տէ, անը կէօրէմէզին:

11. Ամմա էկէր պէն օտատա օլսա իտիմ, տէյիլ եալընըդ ֆարէնին սէսինի իշխտիր իտիմ, լաքին անը կէօրիւպ թութմաղա տախի դատիր օլուր իտիմ:

12. Գարանլըդտա պէնիմ կէօղլէրիմին նիշ չիւն ֆարլատըզընը սիւ'ալ էտէրսին: Պիւթիւն պիւթիւն գարանլըդ օլուղընտա պէնիմ կէօղլէրիմ ֆարլամազլար. ամմա պիր աղ ըշրդ օլուրսա, օլ ըշրդ պէօյիւք պէպէրլէր վասըթասըյլէ պէնիմ կէօղլէրիմէ կիտէր, վէ կէօղիւմիւն արդասընտան անըն ֆարլատըզընը կէօրիւրսիւն:

13. կէօղլէրիմէ տա'իր օլան հէր չէյի պիլմք իշխն սէն տահա փէք քիւչիւք սին, լաքին պիր դաշ սէնէտէն անլէր հագ գընտա

տահա զիյատէ շէյլէր էօյրէնմէյէ գատիր օլաճագալըն:

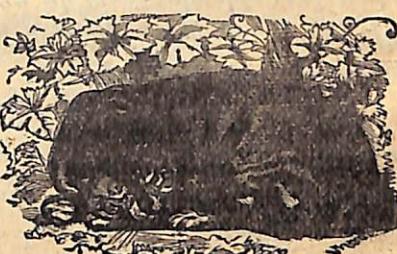
ՕՆԸՆՃԼ ՏԵՐՄ

ԴՐԼ	ՔԻԿՐՔ	ԶԻՇ	Ա-ՂԸՎ
ՓՈՒԹ	ԱԼ-ՄԱԳ	ՍԱԲ	ԵԱՆԿ-ԼՌՀ
ՀԱ-ՎԱ	ԳԱՐ	ԵԱՂ-ՄԱՆՐ	ՍՕ-ՂՌԵՎ

Ք է Տ Ի (10)

1. Պէնիմ քիւրբիւմիւն նիշիւն օլ դատար սըդ օլուղընը, վէ պէնի գույրուղըմտան պաշըմա տողրու օդշատըզընտա տէյիլ, անճադ պաշըմտան գույրուղըմա տողրու օդշատըզընտա հազղ էժտիյիմի սիւ'ալ էտիյօրսըն:

2. կէճէ կիւնտիւղ տըշարը չըգմաղա մէճապուր օլուղըմտան, բիւզկեար սէրթ էսիպ հավա սողուգ օլտըղընտա, վէ եաղմուր վէ դար եաղտըղը վագըմ, պէնի սըճագ թութաճագ, վէ պիր չիթմէն սիւրիւնիւպ կէչտիյիմտէ, եախօտ աղաճա չըգտը-

զըմտա պանա մանի՛ օլմայաճագ պիր փոս-
թըմ օլմալը տըր :

3. Պէնիմ փօսթըմ թիւյլիւ եափըլըշ օ-
լուպ՝ այագլարըմն ալթընտաքի եասթըդ-
նըգլար կիպի զայէթ խաֆիֆ տիր վէ զա-
յէթլէ սըճագ թութար վէ ասա աշնմազ:
Սէնէնին սըճագ այլարընտա չօգ քիւրքէ ին-
թիյաճըմ օլմատըղը վագըթ թիւյլէրիմ չար
չապուգ տէօքիւլիւրլէր :

4. Լաքին պունլարըն եէրինէ եէնի թիւյ-
լէր կէլիր վէ սօղուգ այլար կէլտիյինտէ պէ-
նի սըճագ թութաճագ սըգ թիւյլիւ եէնի վէ
կիւդէլ պիր փօսթըմ օլուր :

5. Սէնին գալըն փալթօն չօգ տայանմազ
վէ էսքիտիյինտէ եամա թութար հալտէ պու-
լունտըգնա եամալանմասը լազըմ կէլիր, վէ
սօնկրա պապան պիր եէնիսինի սաթըն ալ-
մալը տըր : Պէնիմ փօսթըմ իսէ քէնտի քէն-
տինէ թա՛միր օլունուր վէ սէնէտէ պիր տէֆ'ա
պիւթիւն պիւթիւն եէնիւշիր վէ սէնին փալ-
թօնտան չօգ էյի տիր :

6. Պունտան մա՛տա պէնիմ թիւյլէրիմ
տէրիմն իւսթիւնէ էօյլէ տէքիլմիշ տիր քի,
չօգ տէֆ'ա էթտիյիմ կիպի փէք քիւչիւք
պիր տէլիքտէն սօղուլուպ կիրէպիլիրիմ, վէ
պա՛զը տըշարտա եաթմաղա մէճպուր օլու-
զըմտա եռւս եռւվարլագ օլուր եաթարըմ
վէ եազմուր եազուղընտա տամ իւսթիւնտէ

պուլունան սաղտան ագար կիտէր կիպի թիւյ-
լէրիմտէն ագար կիտէր :

7. Սէնին պաշընըն սաշարը տախի օեօլ-
տա տէքիլմիշ տիր : Եկէր անլէրի աշաղը չէ-
քէրսէն զարար էթմէզ, լաքին եկէր եօգարը
տօղըու չէքիլիրսէ զարար էտէր, վէ սէնին
անլէրի տիւգէլթմէն լազըմ կէլիր :

8. Պէնիմ թիւյլէրիմ տախի էօյլէ տիր,
վէ անլէրի թէրս թարափա չէքմէնի, եախօտ
օդշալամանը իսթէմէմ:

9. Պէնիմ թիւյլէրիմ պաշըմտան գույ-
ըուղըմա դատար աշաղը տօղըու տէքիլմիշ
օլուղընտան, անլէրի եօգարը տօղըու տէ-
յիլ, աշաղը տօղըու օդշամանը իսթէտիյի-
մին սէպէպի պու տըր :

ՕՆ ՊԻՐԻՆԱՀԻ ՏԵՂՄ

Քէ-միք	Խուր-տէ-պին	Գա-լըն	Գա-զը-մագ
Էօլ-միւշ	Թա-ամ	Զէ-նէ	Զէն-կէլ
Պաշ-գա	Զիյ-նէ-մէք	Ամ-մա	Այ-րըլ-մագ
Ա-տէթ	Եա-փըշ-մագ	Գըր-մագ	Է-յէ

Ք է Տ Ի (11)

Փարէ եա պիր դուշ թութարզմտա, անլէ-
րն ուճը պիրի պիրինէ պիթիշիր, վէ ան-
լէր նէ գաչա պիկիր նէ ուչա պիկիրէր :

3. Էօլսիւքլէրինտէ, վէ անլէրի եէմէք
լութէտիյիմտէ, պու տիշէրիմէ անլէրին է-
թինի քէմիքլէրինտէն գօփարըլըմ : Սիղին
էթտիյինիդ կիպի պէն եէմէյիմի չիյնէմէմ,
վէ պէնիմ պիւթիւն տիշէրիմին ուճլարը
քէսըին տիր :

4. Լաքին պու տիշէրիմ իլէ էթի քէ-
միքլէրտէն անճագ պիր տէրէնէ չբարապ պի-

լիրիմ, վէ շիւպինէսիդ պիր դըսմը քէմիյէ
եափըլըր դալըր :

5. Էկէր քէօփէյինքի կիպի պէնիմ տէ
դուվիէթի չէնէլէրիմ, վէ
դալըն տիշէրիմ օլսա ի-
տի, քէմիյի էզիպ էթի
տէ քէմիյի տէ եէր իտիմ:

6. Լաքին էկէր քէմի-
յի էզմէյի թէճրիպէ էթ-
սէմ, տիշէրիմ դըրըլըր . պունուն իչիւն էթի
քէմիքտէն պաշգա պիր եօլ իլէ չբարամալը իմ:
Պու իշի տիլիմ իլէ եափարըմ :

7. Խուրտէպին տէնիլէն պիր ճինս ճամ
վար տըր քի, շէյլէրէ անընլէ պագըլտըլըն-
տա անլէրի չոգ պէօյիւք կէօսթէրիր :

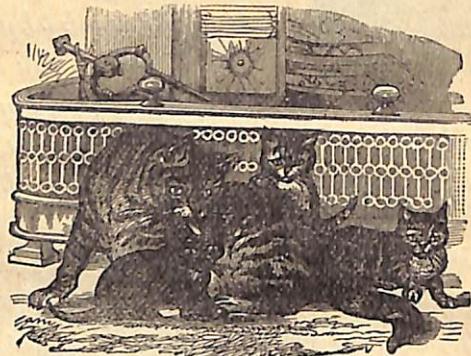
8. Պէնիմ տիլիմէ պիր խուրտէպին իլէ
պադսան, անըն իւգէրինտէ պիր չոգ դա-
յէթ քիւչիւք ամմա էյիլմէդ չէնկէլէր կէօ-
րէճէքսին, վէ ճիւմլէսինին տէ ուճը արդայա
տողրու տըր :

9. Պու ճիւմլէ քիւչիւք չէնկէլէր թամմ
էյէ կիպի իշ կէօրիւրէր, վէ տիլիմէ քէ-
միքլէրի եալատըլըմտա անլէրտէ օլան էթին
ճէփսինի դազըր չբարարըմ :

ՕՆ ԻՔԻՆՁԻ ՏԵՐՄ

Պաշ	Ֆըր-չա	Էնք-սէ	Գա-տէհ
Քէ-նար	Գա-շըգ	Լէ-քէ	Սիւթ
Թա-պադ	Գը-վըր-մադ	Թիւչիւք	Տօղ-րու
Թէ-միդ	Գու-լադ	Իչ-մէք	Սիւն-կէր

Ք է Տ Ի (12)

1. Լաքին տիկիմին իշխ սալթ էթի քէ-միքլէրտէն եալայրպ չբարմագ տէյիլ տիր = զէն սու իլէ եըյգանմայը սէվմէմ, ամմաչօդ տա թէմիզքեարըմ, վէ թիւյիւմիւն իւզէ-րինտէ պիր քիւչիւք լէքէ պիլէ պուլունմա-սընը իսթէմէմ:

2. Տիկիմ իլէ եըյգանտըլըմտա, սու իլէ վէ պիր պէզլէ եալիօտ սիւնկէր իլէ եըյգան-մըշ կիպի թէմիզլէնիրիմ:

3. Շիւպհէսիդ տիկիմ էնքսէմէ, թէփէմէ վէ դուլագլարըմա եէթիւմէզ:

4. Օրալարըմը եըյգամագ իսթէտիյիմ-տէ, էվկէլս էօն այաղըմըն սըդ թիւյլէրի-նին ուճընը եալարըմ, վէ պու ըալագ փէն-չէմի պիր ըալագ ֆըրչա կիպի դուլանըրըմ, վէ պաշըմ, դուլագլարըմ վէ էնքսէմ, պաշ-գա եէրլէրիմ գատար թէմիլ օլուրլար :

5. Չօդ քիւչիւք օլուրդըմ վագըթ անամ-պէնի տիլի իլէ օ թարզէ եըյգար իտի :

6. Արա սրրա տիւշիւնիւր իտիմ քի եըյ-գանմատան իսէ օյնամագ տահա էյի տիր, վէ դաշըպ կիթմէյէ չալշըր իտիմ :

7. Լաքին անամ պէնի եաթըրըր, վէ պա-շըմա պիր փէնչէսինի դօր իտի, վէ պէն դաշ-գամագ իտիմ :

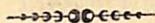
8. Օլ վագըթ հէր թարաֆըմը եալար, վէ պէնի թէմիզ փաք էտիպ, թիւյլէրմի տէ տիւմ տիւլ եափար իտի :

9. Պիր չէյ իչտիյիմ վագըթ տիկիմի նա-սըլ դուլանտըլըմը պիլմէք իսթէր իսէն, պիր թապագլէ պիր աղ սիւթ կէթիր, վէ կէօ-րիւրսիւն :

10. Իշթէ, կէօրիւյօրսըն քի իսթէտիյիմ վագըթ տիկիմի փէք տիւլ եափա պիկիրիմ, հէմ ուճընը իսթէտիյիմ կիպի գըկըրա պի-լըրիմ : Պէօլէ էթտիյիմտէ տիկիմ պիր գա-շըգ կիպի իշ կէօրիւր, վէ սիւտիւ աղզըմա կէօթիւրիւրիւմ :

11. Սէն նէ գատար չալըշսան, տիկինի
պէնիմ տիլիմ կիպի եափամազ սըն:

12. Պէն տէ տիկիմի սէնինքի կիպի եափա-
մամ: Սէնին էլլէրին վար տըր, վէ անլէրլէ
պիր գատէհ սիւտիւ գալտըրա պիլիրսին. պէ-
նիմ էլլէրիմ եօդ տըր, վէ եալընըլ տիկիմ
իլէ իչէ պիլիրիմ:

ՕՆ ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՏԷՐՄ

Ու-յու-մագ	Սը-ձագ	Չու-գուր	Թագ-շան
Եէր	Սէ-նէ	Գալ-մագ	Պաշ
Սէ-պէպ	Կէօ-դէ-տիր	Ա.-թէշ	Տալ
Նի-չիւն	Գա-յա	Սըչ-բա-մագ	Գըշ

Փ է 8 ի (13)

1. Պունտան մա՛տա, սէն պիւթիւն կիւն
ույանըդ տուրուպ տա կէճէլէրի ույումագ
իսթէտիյին հալտէ, պէնիմ կիւնտիւզլէրի նի՛-
չիւն օլ գատար չօդ ույումագ իսթէտիյիմին
սէպէպինի պիլմէք իսթէրսին. պունու տախի
տէյէյիմ:

2. Իշիթմիշիմ քի տիւնեատա ինսան պու-
լունմաղտան չօդ էվլէլ քէտիլէր վար իմիշ:
Պու տէտիյիմ, չօդ, չօդ, փէք չօդ սէնէ էվ-
լէլ տիր:

3. ՕԼ կիւնլէրտէ պիր էվ պուլունմազ
իտի քի քէտի օ էվտէ սաքին օլա իտի: Քէ-
տիյէ սիւժէ վէրէճէք, եախօտ կիւդէլ վէ սը-
ճագ պիր եաթագ եափաճագ, եախօտ սէնէ-
նին սօղուգ այլարընտա քէտի իշիւն պիր ա-
թէշ եադաճագ պիր քիմսէ պուլունմազ իտի:

4. Քէտիլէր քէնտիլէրի իշիւն էվ եափ-
մաղա վէ քէնտի եէյէճէքլէրինի թութմաղա
մէճաղուր իտիլէր: Էկէր պիր քէտի պիր էվ
իսթէսէ իտի, պիր գայատա պիր տէլիք,
եախօտ պիր օյուգ աղաճ, եախօտ պէջլէ
պիր եէր պուլմաղա մէճաղուր իտի: Վէ քէ-
տինին աղղընըն էթրաֆընտա օլան սէրթ
թիւյլէր, տէլիյինէ կիրէճէք եօլը պուլմա-
սընա անա եարըրմ էտէրլէր իտի:

5. Գըշըն չօդ իւշիւր իտի, լաքին օլ վա-
գըթլարտա աթէշ կիպի պիր շէյ տիւնեա
իւզէրինտէ կէօրիւնմէմիշ իտի, վէ չօդ քէ-

տիլէր սօղուգտան էօլիւրլէր իտի : 0 հալոէ
էն սըճադ թութան քիւրքիւ օլան քէտի րա-
հաթ էտէր իտի :

6. Սըճադ այլարտա պիլէ պէօյիւք սը-
չանլար, ֆարէլէր վէ թավշանլար կիւնիւն
պէօյիւք դըսմընտա եէրլէրինտէ դալըրլար,
վէ եէյէճէք պուլմագ իչիւն էքսէրի կիւնէշ
պաթմալտան էվլէլ տըշարը չըդմազլար :
Շէօյլէ քի էկէր քէտիլէր կէճէ ույույաճադ
օլալար, չօդ ազ տէֆ'ա պիր թավշան, եա-
խօտ պիր սըչան եախօտ պիր ֆարէ կէօրէ
պիլիրլէր իտի :

7. Սըա սըրա քէտիլէր քիւչիւք դուշար
տախի թութարլար : Լաքին քէտի իչիւն կիւն-
տիւղիւն պիր դուշ թութմագ չօդ դօր տըր,
չիւնքի քէտի դուշը կէօղէտիր իրէն, դուշ
անը կէօրիւր վէ ուչար կիտէր :

8. Լաքին կէճէ դուշ քէնտի եռուվասըն-
տա տէրին ույգույա տալմըշ, եախօտ կէօդ-
էրի դափալը, վէ պաշը եռումշագ դօլթու-
զընըն ալթընտա օլարագ պիր տալ իւղէրին-
տէ օթուրմըշ իրէն, քէտի աղաճա չըդըպ՝
դուշ ույանմալտան անըն իւղէրինէ սըչրա-
յըպ անը թութա պիլիր :

9. Պայդուշ կիպի պա'զը դուշար վարտըր
քի, քէտի կիպի կէճէտէ թութտըրգլարըլէ դա-
րնլարընը տօյուրուրլար . լաքին քէտինին թութ-
տըրը դուշար կէճէ կէօրէմէզլէր, վէ անլէր

ուշուպ կիթմէզտէն էվլէլ, քէտի անլէրի
թութար :

— ։ ։ ։ —

0Ն ՏէՕՐՏԻԿԻՆՃԻՒ ՏէՐՄ

Տէրս	Եափ-մագ	Գօ-յուն	Միւհ-թաճ
իւ-յիւթ-մէք	էօլ-մէք	Վա-զըթ	Տէ-յիշ-մէք
Տիւն-եա	Շէքլ	Հէփ-սի	Վա-գա-ա'
Կէ-թի-րիւ-միշ	Պուղ-տայ	Մա-հալ	Էն-լի

Ք է Տ Ի (14)

1. Պունտան էվլէլքի տէրստէ կէօրտիւ-
յիւն իւզրէ, էկէր քէտիլէր սէնին կիպի կէ-
ճէլէյին ույույաճադ օլալար իտի, եէյէճէք
պուլամայըր հէփսի տէ էօլէճէքլէր իտի :

2. Տիւնեայա ատէմ կէլտիյինտէ թօփրա-
զը թիմար էժմէյի, թօխում էքմէյի, պուղ-
տայը պիչմէյի, իւյիւթմէյի վէ էքմէք եափ-
մաղը չապըդ էօյրէնտի :

3. Լաքին էկէր պիր մահալտէ տուրմասա
իտի, պունլարը եափամազ իտի, վէ պէօյ-
լէճէ էվ եափամաղը էօյրէնտի :

4. Վագըթլար կէչտիքտէն սօնկրա քէ-
տիլէր ատէմէլէր իլէ պէրապէր սաքին օլմաղա
պաշատըլար : Լաքին քէտիլէր քէտի դալ-
մալը տըրլար, վէ քէօփէք եախօտ դօյուն,
եա պաշդա պիր չէյ օլամաղլար :

5. Սիզին էվլէրինիզտէքի քէտիլէր թամմ
չոդ սէնէլէր էվլէլ եաշայան քէտիլէրին շէք~
լինտէ տիրլէր, վէ սուրէթէրինի վէ շէքլէ~
րինի տէյիշտիրէմէտիլէրի կիպի, քէնտի 'ա~
տէթլէրինի տախի տէյիշտիրէմէղլէր:

6. Վէ հէր նէ գատար քէտիլէրին եէյէ~
ճէյի էօնլէրինէ գօնուլուր իսէ տէ, եինէ
տիւնեատա ինսան պուլունմատըզը վագրթ
եաշայան քէտիլէր կիպի կէճէտէն զիյատէ
կիւնտիւզ ույուրլար:

7. Եէյէճէրլէրինի թութմագ իչիւն աղած~
լարա չըդմաղա մէճպուր տէյիլէր իսէ տէ,
եինէ քէպին փէնչէլէրի վար տըր, վէ դուշ
թութաճագ գատար չապըդ սուրէթտէ ա~
ղաճլարա չըդըպ էնէ պիլիրլէր:

8. Շիմտի քիւչիւք տէլիրլէրտէն սիւրիւ~
նիւպ կէչմէյէ մէճպուր տէյիլէր իսէ տէ,
եինէ տուտագլարը իւզէրինտէ ոլ սէրթ դըլ~
լար պուլունուր, քի պունլար կէջէճէրլէրի
տէլիյին էնինի անլէրէ պիլտիրիր:

9. Պէնիմ հագգըմտա սանա շիմտիլիք
պու գատար տէյէ պիլիրիմ, շիւնքի շիմտի
կիւնտիւզ տիր, վէ ույումագ իսթէրիմ: Կիթ
քէօփէյինի պուլ, վէ քէօփէրլէր հագգընտա
նէ տէյէ պիլիրտէ սանա սէօյլէսին: (Յն սէ~
քիպինճի տէրսէ միւրաճա'աթ օլտնա:)

ՕՆ ՊէՇԻՆՑԻ ՏԷՐՄ

Գ.Ըն	Զարար	Հու-գուր	Մա-խուգ
Պուր-մագ	Կէօ-րիւն-մէք	Օ-յուն	Գօրդ-մագ
Ա.Վ	Սալ-լան-մագ	Լէշ	Թիւյ

Ա. Բ Ս Լ. Ա. Ն

1. Արալան վէ
պէպըր վէ գափւ~
լան վէ սա՞իր
պա'զը հայվանլար
պէօյիւք քէտիլէր
տիր: Անլէրին սու~
րէթ ի թէշքիլի
էվլէրտէ պուլու~
նան քէտինինքի
կիպի տիր: Անլէ~
րին ճիւմիչսինին
տէ քէնտի ավլարընը թութմագ իչիւն ու~
զուն վէ քէպին փէնչէլէրի, վէ փէնչէ~
լէրինի գուլանմատըգլարը վագըթ անլէ~
րի իչինտէ սագլայճագ գընլարը վար տըր:
Ճիւմիչսինին տէ քէնտի ավլարընը փարչալա~
մագ իչիւն քէպին վէ սիվրի տիշէրի վար իսէ
տէ, անլէրտէն հիշ պիրիսի կէվիշ կէթիրմէզ:
չէփսինին եիւզէրինտէ ուզուն պըյըգլարը
վար տըր, վէ պու պըյըգլար անլէրէ գարան~
լըգտա քէնտի եօլլարընը պուլմալարընա եար~
տըմ էտէրլէր: չէփսինին տէ այագլարընըն ալ~

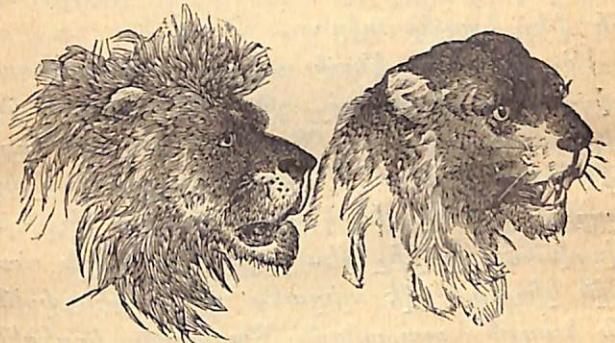
թընտա եռւմշագ եաստրդճըդլարը վար տըր քի, անլէրին այադլարընըն սէսինին իշխոփիմէն սինի մէն էտէր, վէ աթըլարդլարընտա անլէրին այադլարը ինձինմէզ: Պունլարըն ճիւմշէմինտէ քէտի ճինսինտէն օլան հայվանլար պիր տիրլէր:

2. Լաքին պէօյիւքիւք վէ գուվիմիթ խուսուընտա պիր տէյիլ տիրլէր: Պիր արսլան քէնտիսինտէն չօդ զիյատէ պէօյիւք օլան պիր էօքիւղիւն պօյնընը պիր տարպէ իլէ գըրա պիլիր: Վէ գափլան պիլէ արսլան գատար պէօյիւք վէ գուվիմիթի տէյիլ իսէ տէ, պիրի պիրինէ պաղլը օլան պիր չիփթ աթը քէնտի ինինէ սիւրիւքլէյիպ կէօթիւրտիւյիւ վար տըր:

3. Շիւպինէսիզ արսլան կիպի գուվիմիթի վէ ազդըն պիր հայվանտան, օրմանըն ճիւմիէ օլ պիր հայվանլարը չօդ գօրդարլար, վէ անըն կէօմիւրտէմէսինի իշխոթակըլէրինտէ պիլէ տիթըրլէր: Ատէմիէր տախին անտէն գօրդարլար, չիւնքի գուվիմիթի վէ ճէսարէմի սէպէպիլէ մախուփ պիր տիւշմէն տիր: Պունտան մա'տա սիւրիւքլէրէ պէօյիւք զարար վէրիր: Կէճէ գարանլըդնտա սիւրիւնէ սիւրիւնէ աղըլլարա կիտէր, վէ քիմսէ տույմատան պիր աթը եախօտ պիր ինէյի քէնտի ինինէ սիւրէր կէօթիւրիւր:

4. Սէնին հիչ արսլան կէօրտիսյիւն վա՞ր մը: Էկէր կէօրմէմիշ իսէն անըն նասըլ օլ տըղընը սանա տէյէյիմ:

5. Պիւթիւն պիւթիւն պէօյիւմիւշ պիր արսլան պուրնընտան գույրըդնըն ուճընա գատար սայքի օն պիր այադ ուզուն, վէ եէրտէն պաշընըն թէփէսինէ գատար տախի սայքի տէօրթ այադ եիւքսէք օլուր: Անըն թիւյիւ դօյու սարը ըէնկինտէ օլուպ, ոըրթընտաքի թիւյլէրի տահա գօյուճա, վէ գարնընընըն ալմընտա օլան թիւյլէրի աչըգճա տըր: Եզրէք արսլանըն պօյնը վէ օմուզլարը իւզէրինտէ պիր չօդ ուզուն վէ փէօսթէքի կիպի գապա թիւյլէր վար տըր քի, անլէրէ եիլէ տէնիր, վէ թա գույրուղընըն ուճընտա տախի փիւպիւլ կիպի սիյահ թիւյլէրի վար տըր:

Երգեք արսլան Տէշի արսլան

6. Անըն թիւյիւ թամմմ գումսաւ թօփրագ ըէնկինտէ տիր, վէ չօդճա էօյէ եէրւէրտէ եաշար, չէօյէ քի բահաթճա եաթտըրընտա պիր ազ ուզադտան տաէմ անը կիւճլէ կէօրէ պիլիր: Տիշի արսլան էրքէք արսլան գատար պէօյիւք տէյիլ տիր, վէ անըն

եկլէսի օլմատըրնտան, ասըլ օլտըղընտան զիշատէ քիւչիւք կէօրիւնիւր: Լաքին եխնէ օ տաշխի քէնտի էջի դատար դուփիթլի վէ աղղըն տըր, վէ եավրըարը իշիւն թէհիքէ օլտըղընտա փէք զիյատէ տէհշէթլի պիր տիւշմէն օլուր:

7. Արսլան եավրըլարը օյնամաղը չօդ սէվէրլէր, վէ քէտի եավրըսը կիպի անալարըն էթրաֆընտա օյնարլար վէ սըշրարլար: Իւչ սէնէտէ պիւթիւն պիւթիւնէ պէօյիւրէլըր, վէ եկլէ օլ վագըթ կէօրիւնիւր:

8. Արսլան կէրէք Ասիատա կէրէք Ա.Փրիւդատա պուլունուր, վէ պա'զը մահալէրտէ փէք չօդ պուլունուրիսէ տէ, պա'զը եէրլէրտէ փէք նատիր տիր:

9. Արսլան քէնտի ավընըն արդասընտան տիւշիւպ գօվալամազ, զիրա եէմէք իշիւն կէյիյի փէք սէվէր, ամիա անըն դատար հըզլը վէ ուզուն միւտտէթ գօշամատըզընը պիլիր: Լաքին պիր սիւրիւ կէօրտիւյիւնտէ սիւրիւնէ սիւրիւնէ վէ հիշ սէս չըդարմագսրզըն եաւզըն կիտէր, վէ պիրտէն պիրէ քէնտիսինէն են եագըն պուլունան հայվանըն իւզէրինէ սըշրար, վէ անըն պաշնը քէնտի էօն փէնշէլէրի իշինէ դավրար վէ պուրար, վէ պօյնընը դըրըպ հայվանը էօլտիւրիւր:

10. Էկէր պիր կէյիք սիւրիւսիւ օվատա պուլունաճագ օլսա, վէ կէյիքլէր քէնտիսինի կէօրմէտէն արսլան գօլայ գօլայ սիւրիւնիւպ

կիտէմէսէ, պու հալտէ, չօդ տէֆ'ա ավլարընը թութմագ իշիւն պիրի պիրէրինէ եարտըմ էտէրլէր: Արսլանլարտան պիրիսի փուտուտա օթուրուր, վէ օլ պիրէրի սիւրիւյիւ օլ փուտուտա եաթան արսլանա տօղրու սիւրէր, վէ կէյիքլէր փուտուտա կիզլէնմիշ օլան արսլանա եաւզըն կէլտիքլէրի կիպի, արսլան անլէրին իւզէշընէ սըշրար վէ կէյիք քէնտի եօլընտան սափըպ պաշդա թարափա կիթմէյէ վագըթ պուլմաղը տան արսլան անլէրտէն պիրինի եէրէ վուրուր:

11. Հէր նէ դատար 'ալ էլ 'ումում արսլան ճէսուր պիր հայվան իսէ տէ, 'աղլընըն երմէտիյի հէր հանկը պիր շէյտէն գոլայճադօրդար: Շէյլէ քի ավճընըն պիրի պիր կէյիք եախօտ պիր պաշդա հայվան վուրուպ տա, տէր հալ անը կէօթիւրմէյէ վագըթը օլմազ իսէ, եէրտէ՝ վուրտըզը ավըն լէշինէ եագըն պիր տէյնէք տիքէր, վէ անա ուզուն վէ էնսիզ պիր պէյազ պէզ պաղլար: Ծիզկիեար պու պէզի սալլար, վէ արսլանլար անտէն էօլէ գօրդարլար քի ասլա լէշէ եագըն կիթմէյէ ճէսարէթ էթմէզլէր:

12. Պիր տէֆ'ա ավճընըն պիրիսի պու թարդիլէ եօլտա քէնտիսինէ ըասթ կէլէն արսլանտան գուրթուլտու: Պէրապէր թիւգէնկի վարիտի իսէ տէ, անճագ պիր աթըմ պարութը պուլունտըզնտան, պունընլէ արսլանը անճագ եարալայա պիլիր վէ անը տահա զիյա-

տէ աղտօրը գօրդուսըլյէ թիւֆէնկի աթամատը։ Ավճը պէջիւք պիր քէչէ շափակա կիյմիշ իտի քի ուզուն թիւյէրլէ գափըլ իտի։ չէման շափայը քէնարընտան թութառ աղդընա ալտը, վէ թիւյէր սայքի անըն եիւզիւնիւ էօրթտիւ վէ էլէրի իւզէրինէ եիւրիւյէրէք պաշատը արալանա տողըու եավաշեավաշ կիթմէյէ։ Արալան պու դարիպ մէնդարէտէն էօյլէ գօրդտու քի պիրտէն պիրէ գաչտը վէ նապէտիտ օլտու։

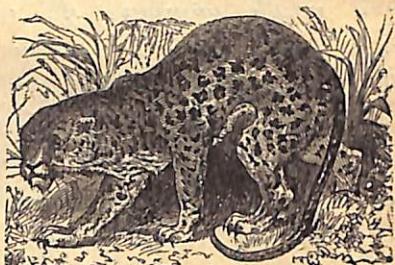
~~~~~

ՕՆ ԱԼԹԸՆՃԸ ՏԵՐՄ

Կիզ-լէ-մէք	Շա-շըր-մըշ	Գ-օ-հուլ-մըշ	Ռէնք-լի
Օղ-րաշ-մադ	Գօրդ-մուշ	Զէհ-ր-լի	Բէս-քին
Զա-րար	Աղ-ղըն-ճա	Հիւ-ճում	Հայ-վան

Պ Ե Պ Ւ

1. Պէպը (վագր) Աֆրիկատա հիշ պուլունմազ, լաքին Ասիանըն պա'զը մահալլէրինտէ եաշար։ Պէպը արալան գատար գուվլէթի, վէ անտէն զիյատէ վահչի տիր։ Էօյլէ հիյլէպազ վէ ուսթա տըր քի, պիր պէպը

առողաղա տիւշիւրմէք եախօտ վուրմագ չօդ զօր տըր։

2. Պէպըին թիւյիւ աչբգ սարը ըէնկինտէ օլուա' պէտէնինին էթրաֆընտա եօլ եօլ սիյահ չըպկըլար վար տըր։ Եիլէսի օլմատըզը կիպի, գույրուղընըն ուճը տախի արալանընքի կիպի թիւյիւ տէյիլ տիր։ Էրքէք պէպըին ըէնկի տիշիսինինքինտէն փարլագ տըր։

3. Պէլքի պէպը եկաքսէք վէ սըգ օթլար իշինտէ տուրտըզը վագըթ պիլէ գօլայնա կէօրիւնէնէք տիր տէյիւ տիւշիւրսիմ։ Լաքին էօյլէ տէյիլ տիր։ Հինքի սարը թիւյէրի փարլագ ըէնքլի օթլարլէ էօյլէ ույար, վէ պէտէնինտէքի սիյահ եօլար ուզուն օթլար արալընտա օլան քէօլկէլէրէ էօյլէ պէնկղէք քի, էն քէսքին կէօղիւ ավճը պիլէ պէպը հարէքէթ էթմէյիննէ, քէնսիսինտէն սէքիզ օն եարտա ուզագտա պէպը պուլունտըզընը կիւճի անկլայա պիլիր։

4. Պէպը եաշատըզը եէրլէրտէ փէք զիյատէ մուճիպի տէհչէթ օլուր, վէ պունուն սէպէպի սալթ սիւրիւլէրէ զարար էթմէքլէ սիւրիւ սահիսլէրինէ սրդընթը վէրմէսի տէյիլ, անճագ էկէր պիր տէֆ'ա ինսան գանընըն թատընը ալաճագ օլուրսա, հիշ պաշգա եէյէճէք արգասընտան տիւշմէզ, վէ օրալըլարըն թէսմիյէ էթտիքլէրի իւզրէ “ինսան եէյիճի” օլուր։ Պա'զը եէրլէրտէ պու ինսան

եէյիճիլէր էօյլէ չօդ վէ էօյլէ ճէսարէթլի
տիրլէր քի, սայքի կիւն օլմազ քի պիր ինա
ան պէպրլէրէ ալ օլմուշ օլմասըն:

5. ինսան եէյին պէպրին էն զիյատէ սէվ
տիյի եէր, իշխնտէն եօլ կէչէն պիր փարչա-
ճըգ օրման տըր: Պէօյլէ պիր եէրտէ սուսըղ-
լըղընը տէֆ' էտէճէք սու տախի պուլունտը-
զը հալտէ, պէպր կիզէնիր վէ պիր ատէմ
եախօտ պիր դարը կէչէնէ դատար պէրլէր,
վէ պիր քիմսէ կէչէր իքէն անըն իւսթիւնէ
սըջրար, եէրէ վուրուր վէ անը չէքէր քէն-
տի ինինէ կէօթիւրիւր:

6. Պա՛զէն, լաքին փէր աղ տէֆ'ա օլա-
րագ, ատէմի վուրամազ վէ օ հալտէ չօդ
'աճա՛իու տիր քի իքինճի տէֆ'ա հիւճում
էթմէյիպ շաշըրը դալըր, վէ չալըլար արա-
սընա սիվիշիր կիտէր:

7. Շիւպհէսիդ ատէմիէր պէօյլէ պիր աղ-
զըն հայվանը թէլէֆ էթմէք իշին էլէրինտէն
կէլէնի էտէրլէր, վէ հէր ճինս տուզադլար
դուրարլար: Պա՛զէն պիր եայ վէ օդ էօյլէ
պիր թարզտա դուրուլըր քի, պէպր քէնտի
եօլը իւզէրինտէ գօնուլմըշ օլան պիր իփէ
պաստըղընտա օդ կիտէր պէպրի վուրուր, վէ
զէհրի օլուզընտան չար չապըգ անը թէլէֆ
էտէր: Պա՛զէն պիր դաչ թիւֆէնքլէրին թէ-
թէրլէրի օ եօլտա դուրուլուր, վէ պա՛զէն
տախի պէպրին եօլը իւզէրինտէ դույու կիսղի

չուդուր եէրլէր դազըլըր վէ պէպր անլէրին
իշինէ տիւշէր:

8. Պէպրի էօլտիւրմէք իշին օլան պաշգա-
եօլարտան մա՛տա թիլքի ավար կիպի անը
ավլարլար: Պէպր ավը իշին փիլ դուլլանը-
լըր, վէ Փիլէրին արդալարնա պիր նէվ՝ սէ-
մէր գօնուլմըշ օլարագ ավճըլար անըն իւզէ-
րինէ պինէրլէր: Պիր թագըմ ատէմիէր տա-
վուլ վէ թրամիէթա չալարլար, Փիշէնք ա-
թարլար, վէ պէպրի գօրդուտուպ ինինտէն
տըշարը չըգարմագ իշին նէ դատար փա-
թըրլթը կիւրիւրիթիւ էտէ պիլիրլէրսէ էտէրլէր:

9. Պէպր տըշարը չըգարը կիպի ավճը-
լար անըն իւզէրինէ հիւճում էտէրլէր, վէ
կքսէրի անը էօլտիւրմէյէ մուվաֆֆագ օլուր-
լար, լաքին տա՛իմա ավճըլար իլէ պէպր ա-
րասընտա պիր զավղա օլուր: Պէպր էօվքէ
իլէ ազդըն պիր սուրէթտէ քէնտի տիւշմէն-
լէրինին իւզէրինէ գօշար, վէ Փիլէրին իւզէ-
րինէ սըջրար վէ պա՛զէն էօլտիւրիւլմէզտէն
էվլէլ Փիլէրին սէմէրլէրինէ եէթիլիր:

10. Պէպր եապանի հալինտէ պու դատար
ազդըն վէ վահշի իսէ տէ, փէր քիւչիւք իքէն
թութուլտըղընտա գօլայճա ինսանա ալըշտը-
րըլա պիլիր: Ֆագաթ առլ վահշի թապի՛աթը
անտէն հիչ կիթմէզ:

ՕՆ ԵԿՏԻՆՃԻ ՏԵՐՄ

Գօն-մադ Թըր-մաշ-մադ Մէճ-պուր Ֆարգ-լը
 Գըր-մադ Ալ-թըն-տա Պիր-գաչ Մայ-մուն
 Հա-սէտ-ճի Կէր-տան-լըդ Միւմ-քին Զա-լը

Գ Ա Փ Լ Ո Ւ

1. Շիմտի դափլանա կէլիրիզ: Գափլան քէտի ճինսինտէն օլան հայվանլարըն էն եա- դըշըդլըլարընտան վէ կիւղէլէրինտէն պիրի- սի տիր: Արսլան կիսկի դափլան տախի Ասի- ատա վէ Աֆրիդատա պուլունուր:

2. Գափլան պէպր գատար պէօյիւք պիր հայվան տէյիլ տիր, վէ պէպրտէն չօդ զիւ- յատէ գօրդագ տըր, վէ գաչըպ գուրթու- լա պիլէճէյինտէն մէ՛յուս օլմայընճա, ատէմէ փէք աղ տէփ'ա հիւճում էտէր: Վէ օլ վա- դըթ պէօյիւք ճէսարէթլէ տէօյիւշիւր:

3. Գափլանըն թիւյիւնիւն ըէնկի չօդճա պէպրին թիւյիւնիւն ըէնկինէ պէնկզէր իսէ տէ, պէտէնինին էթրաֆընտա սիյահ եօլար եէրինէ, անըն պէտէնի սիյահ պէնէքլէրլէ տօլու տըր:

4. Գափլան թըրմաշարադ աղաճլարա չը- զա պիլիր: Արսլան վէ պէպր պունու էտէ- մէզլէր: Լաքին դափլան աղաճ տալլարընտա օլ գատար սաքին օլուր քի, ուսուլէ իլէ- րի կիտէր վէ աղաճ տալլարընտա սաքին օ- լան մայմունլարը վէ պաշդա հայվանլարը թու- թար: Գափլանըն սարը թիւյիւն իւսթիւնտէքի սիյահ պէնէքլէրի, եափրագլար արասընտա օլան ըշըդա վէ կէօլկէյէ էջլէ պէնկզէր քի, պիր դափլան պիր տալ իւզէրինտէ օթուր- տըդը վագդըթ պիր ավճըտան մատա քիմսէ անը գօլայ գօլայ կէօրէմէզ: Տալլարըն իւս- թիւնտէն քէնտի ավընը կէօզէտիր, վէ ա- զաճըն ալթընտան կէչէն վէ շիքեարը օլաճագ հայվան իւզէրինէ սրչոյայարադ, անճագ ալթը- մապնըն գուվլէթիյէ անը եէրէ փուրուր:

5. Պիր կէյիք եախօտ պաշդա պիր հայ-

վան թութուալ տա էյլիճէ եէտիքտէն սօնկրա
դափլան արսլանտան վէ պէպրտէն փիրասէթլի
օլտըղընտան, արթ անընը՝ պէլքի եէնի պիր
ավ պուլամաղ տէյիւ, սօնկրա եէմէք իշիւն
սագլար: Անըն քիլէրի էքսէրի պիր պէօյիւք
տալ իլէ աղաճըն կէօվտէսի արասընտա օլան
եէրտէ պուլունուր, վէ կէօրիւնմէսին տէյիւ
եէյէճէյինի տիդդաթլընա տալլար վէ
եափրագլարլէ էօրթէր: Պիր տէֆ'ա անըն
քիլէրինտէ պու եօլտա սագլանմըշ պիր չօ-
ճուդ ճէսէտի պուլունտու:

6. Ա.Քրիգ.ատա չիֆթլիք սահիպլէրի արս-
լանտան զիյատէ՝ դափլանտան գօրգարլար,
զիրա չիֆթլիքլէրէ փէք զիյատէ զարար վէ-
րիր, վէ էօյէ 'ագըլը վէ հիյէպաղ տըր քի
անը տուզաղա տիւշիւրմէք չօդ կիւն տիր:

7. Թավուգ վէ էմսալինէ դափլան չօդ
զարար վէրիր: Կէճէ դարանլընտա ուսուլէ
անլէրէ եագըն կիտէր, վէ անլէր քէնտի տիւշ-
մէնլէրինին քէնտիլէրէ եադըն օլտըղընը անկ-
լամաղտան դափլան անլէրին դօնմուշ օլտըգ-
լարը եէրտէ անլէրի փուրուր: Պիր տէֆ'ա
պէօյէ պիր քիւմէս սոյար իքէն, քէնտի քէն-
տիսինի աշաղըտա թա՛րիք էտէճէյիմիզ սու-
րէթտէ տուզաղա տիւշիւրտիւ:

8. Զիթի սէօքէրէք եօլ աչամատըղընը
կէօրտիւյիւնտէ քիւմէսին իւսթիւնէ սըչրա-
տը վէ անըն իւզէրինտէրի սափ վէ սազլարը

պիր թարափա աթարագ իչէրի աթըլտը՝
կաքին տըշարը չըգամատըղընտան օրատա
դալտը, վէ սապահլայըն չիֆթլիյին սահիպի
կէլտի դափլանը վուրտու:

9. Պէպր նէ կիպի եէրլէրի սէվէրսէ դափ-
լան էօյէ եէրլէրի սէվմէզ. չիւնքի դափլան
չալը վէ օրմանլար արասընտա կիզլէնիր, ամ-
մա պէպր ուզուն օթլարտան հազզ էտէր:
Ավճըլար դափլանըն արգասընտան տիւշտիւք-
լէրինտէ չալըլարա կիւղէնմէզ, անձագ պիր
աղաճա չըգար, վէ պիր տալա եասլանըր,
վէ պու եօլտա պիր տէրէճէ քէնտիսինի ավ-
ճընըն գուրշունլարընտան մուհափաղա էտէր:

10. Լաքին պիւթիւն պիւթիւն տարտա
դալտըղընտա դափլան զայէթ աղզըն վէ թէհ-
լիքէրի պիր տիւշմէն տիր, վէ տիշէրի վէ
փէնչէլէրիյլէ պէօյիւք զարար էտէր: Ա.Քրի-
գատա ավճըլար պիր դափլան վուրմաղա մու-
վափփագ օլտըգլարընտա զայէթլէ իփթիխար
էտէրլէր, վէ անըն տիշէրինտէն վէ փէնչէ-
լիքինտէն կէրտանլըդ եափարլար, քի տօսթ-
լարը անլէրէ հասէտ էտէրլէր: Տէրիսինտէն
դափուտ եափարլար, վէ գույրուղընը պէլ-
լէրինտէն ասարլար: Էլինտէ պիր դաչ տանէ
դափլան գույրուղը պուլունան ավճը պէօյիւք
ավճը սայըլըր:

11. Գափլան պիր տէֆ'ատա տէօրիթ պէշ
եափրը կէթիրիր վէ չօդ կիւղէլ օլուրլար, վէ

Քէտի եավրըլարը կիպի օյնամաղը սէվէրլէր։
Պէօյիւտիւքլէրինտէ պիլէ օյնամաղը չօդ սէ-
վէրլէր, վէ պիր գաշ տանէսի պիրլիքտէ պիր
գափէսէ գոնուլարդտա եավրը օլորդլարը
վաղըթ էթալիքլէրի կիպի օրատա խօրեաթ-
ճասընա օյնարլար։

ՕՆ ՍԵՐԻԶԻՆՃԻ ՏԵՐՄ

Տի-յար	Ա-րա-մադ	Եէ-շիլ	Տօն-մուշ
Էշ-եա	Պա-լըդ	Գը-զադ	Էօյ-րէն-միշ
Մէօյ-լէ-մէք	Փաւ-թօ	Օթ	Փէն-ձէ-րէ
Թէ-քէր-լէք	Պուդ	Աթ	Եիւ-րիւ-մէք

Ք է Օ Փ է Ք (1)

1. Քէօվիէյիմ, պուրայա կէլ, վէ սանա
սէնին հագդընտա պա'զը շէյլէր սիւ"ալ է-
տէճէյիմ։

2. Քէտի պանա քէնտի այագլարը, փէն-
չէլէրի, կէօվիէրի, տիշէրի վէ տիլի հագ-
դընտա սէօյլէտի։

3. Նիշին պիւթիւն կիւն ույումադ իս-
թէյիպ տէ, պիւթիւն կէճէ ույանըդ տուր-
մադ իսթէտիյինի, վէ քէնտիսինին եափա
պիլտիյի վէ սէնին եափամատըղըն պա'զը
շէյլէրի պանա տէտի։

4. Շիմտի սէնին հագդընտա, վէ սէնին

եափա պիլտիյին, ամբա քէտինին եափամա-
տըղը շէյլէր հագդընտա պանա սէօյլէր մի սին։

Յ. Եկէր քէօ-
փէր սէօյլէմէյէ
միւգթէտիր օլ-
սա իտի, շէօյլէ-
տէյէճէք իտի։
Պէն չօդ շէյլէր
էտէ պիլիրիմ քի
քէտի էտէմէզ։
Պէնինսանաեար-
տըմ էտէ պիլի-
րիմ, անըն իշիւն
իշ կէօրիւրիւմ,
վէ ինսան պանա

էյիլիք կէօսթէրիսլ պէնի սէվտիյի հալտէ,
պէն անըն իշիւն էօլմէք տէրէճէսինտէ
սէվէրիմ։

6. Քէօվիէք օլմասա իտի, տիւնեանըն պա'-
զը գըթ'ալարընտա ինսան եաշայամազ իտի։
Օրալարտա օթ եօդ տըր քի պիր աթ եա-
շայա պիլսին, վէ սէնէնին պէօյիւք գըսմընտա
եէր եիւզիւնտէ պաշդա պիր շէյ օլմայըպ,
անճադ պուզ վէ գար վար տըր։

7. Պիր ատէմ էլ եափարըղնտա անը
գարտան եափար, վէ փէնճէրէ եէրինէ տա-
խի տիվարա պիր գալըն վէ տիւզ պուզ
փարչասը գօր։

8. Պէօյլէ եէրտէ ինսանըն քէնտիսի իշխն
եէյէճէք պուլմասը չօդ կիւճ տիր, վէ եէյէ-
ճէք պուլմագ իշխն եէրտէն եէրէ կիթմէլի
տիր։ Լաքին էշեասընը արդասըլէ թաշըյա-
ճագ օլսա իտի, եէրտէն եէրէ կիտէմէզ
իտի, վէ եարտըմա միւհմաճ տըր։

9. Օլ մէմիէքէթտէ պիր ճինս քէօփէք եա-
շյա պիլիր։ Անլէր ինսանլարըն աթարդլարը
պարզգ քէմիքլէրիլէ գարնլարընը տօյուրա պի-
լիրլէր, վէ եօյլէ գալըն վէ սըդ թիւյլէրի վար
տըր քի, քէօփէքլէրին էքսէրիսի կիպի էվ-
լէրտէ սաքին օլմաղա միւհմաճ տէյիլ տիրլէր։

10. Պու քէօփէքլէր գըզագ, եախօտ գա-
յլգ շէրլինտէ եափըլմըշ թէքէրլէքսիդ իսա-
ֆիֆ ’արապալար չէքմէյէ ալըշմըշ արըլար։
Ատէմլէր եէրտէն եէրէ կիթմէք իսթէտիքլէ-
րինտէ պու գըզագլարա պինէրլէր, վէ տօն-
մուշ գար իւղէրինտէն քէնտի էշեալարընը
պու վէճհէ թաշըրլար։

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶԸՆՆԱԸ ՏԵՐՄ

Սար-մագ	Եաղ-մուր	Գու-րու	Միւտ-տէթ
Ղայպ	Բա-հիպ	Եիւգ-մէք	Զօ-մուգ
Գո-գու	Տէ-րին	Սէ-նէ	Պէլ
Եիւք-սէք	Զու-հուր	Կէզ-մէք	Սըչ-րա-մագ

Ք Է Օ Փ Է Ք (2)

1. Պիր նէվ՝ պէօյիւք քէօփէքլէր վար
տըր քի, եիւքսէք պիր տաղըն թէփէսինտէ
եաշըրլար քի, օրատա գար չօդ տէրին տիր։

2. Ատէմլէր տաղտան կէշէր իրէն պիր-
աէն պիրէ պիր ֆուրթունա զուհուր էթտի-
յինտէ, պա՛զէն եօլլարընը ղայպ էտէրլէր,
վէ գար իշխնէ տիւշէրլէր, վէ օրատա գալ-
ալար էօլիւրլէր։

3. Լաքին ֆուրթունա զուհուրընտա, պու
քէօփէքլէր տաղըն էթրաֆընտա գօշարլար,
վէ գար իշխնէ տիւշմիւշ ատէմ վար իսէ
պուլմաղա չալըշըրլար։

4. Պու իշի գօգլամագ գուվվէթլէրիլէ
եափարլար, չիւնքի պու քէօփէքլէր չօդ ու-
զագտան ատէմ գօգուսընը ալա պիլրլէր։

5. Իկէր գար իշխնէ տիւշմիւշ պիր ատէմ
պուլուրլարսա, գարը նէ գատար գազա պի-
լիրլէր իսէ թըրնագլարըլէ գազարլար, վէ
սօնկըա էվէ կիտիպ հավլարլար։

6. Իվտէ պիր գաչ էյի ատէմլէր վար

տըր քի, պունլարա մանասթըր ըահիպի
թէսմիյէ օլունուր, վէ գար իշխնէ տիւշմիւշ
օլան ատէմէրէ եարտըմ էթմէք իշխւն օրա-
տա սաքին օլուրյար:

7. Պու ըահիպէլք քէօփէկըլէրին հավլա-
մասընը իշխթակըլէրինտէ, ելլէրինտէ ուզուն
սրբագլար, պէլլէր, վէ գուրու պէլլէր վէ շէ-

բապ օլարադ տըշարը չըդարլար, վէք քէօ-
փէքլէր իլէ կիտէրլէր:

8. Գարը գազըպ ատէմի գարտան տը-
շարը չըդարըըլար, վէ գուրու պէղլէրին ի-
շինէ սարարլար, վէ եվէ կէօթիւրէրէք՝ ե-
յիծէ եյիլէշինճէյէ գատար օրատա սադլար-
լու:

9. ՔԵՄԻԼԻԵՐ ԵՒՂԱՄԵՐԻ ԱԵՎՄԵՂԵՐ : ՔԻՉ

վէքլէրին հէփսի տէ եխողէրէր, վէ պէօյիսք
քէօփէքլէրտէն պա'զըլարը՝ նէ դատար եխո-
րիւյէ պիլիրէրսէ օլ դատար տախի եխողէ
պիլիրէր:

10. Եկեղ պու քէօփէրլէրտէն պիրիսի պիր
չօճուղըն սույա տիւշտիւյիւնիւ կէօրիւրաէ,
պիրտէն պիրէ սույա աթըլըր, վէ աղզըլէլ
չօճուղը թութարագ դըյըյա կէթիրիր:

44. Οποι δένεις φέρει φέρει τετέν αγώνας πελαρίου
φωρι τηρει φέρει, λέρει τει την ειδένεις φέρει τετέν
χορι διανήσαρ φονιάθειαρ μέρει τηρει τηρει:

A decorative horizontal border consisting of a series of small, dark, circular or oval-shaped beads.

ԵԿՐՄԻՆՃԻ ՏԵՐԱ

Հալ-լա-մադ Ու-յու-մադ Պիլ-մէք 'Էօմը
Տէֆ'-ա Ա-շա-ղը Քիւ-չիւք Սիւ-րիւ
Գօ-յուն Սափ-մադ Տէ-մէք Կէ-ճէ

ቍ ብ 0 ቅ እ የ (3)

4. Քէնտիսի վէ տօսթլարը հագդընտա
պաշգա չէյլէր տախի սէօյլէմէսի իչիւն քէօ-
փէյլէ եարտըմ էտէյլ՞մ մի :

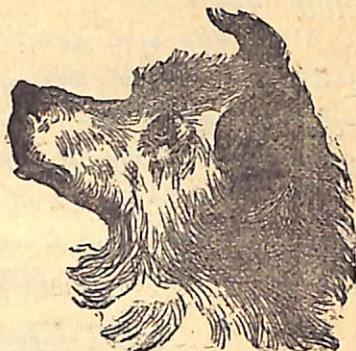
2. Եկեր քէօփէք օլմասա իտի, գօյուն-
լարը օլ դատար էյի հըֆդ էտէմէյէնէք ի-
տիք։ Զօպան քէօփէյի տէնիլէն պիր ճինս
քէօփէք վար տըր քի, պիւթին ՚էօմիւնիւ
գօյունլար իլէ կէչիրիր, վէ գօյունլարը եէրտէն

ԵԵՐԵ սիւրմէք վէ կէճէլչըի աղըլա գօմադ
իշխն՝ գօյունլարը կիւտէն ատէմէ եարտըմ
էտէր :

4. Պու քէօփէքլէրի մէլ'ալարտա կէօթէ
պիլիրսինիդ, լուքին էն էյի չօպան քէօփէք-
լէրի խոգօչիատա պուլունուր։ Չօպան՝ քէօ-
փէյէ ինսանա սէօյլէր կիպի սէօյլէր, վէ քէօ-
փէք չօպանըն քէնտիսինէ սէօյլէտիյի սէօզ-
իչը անկյար։

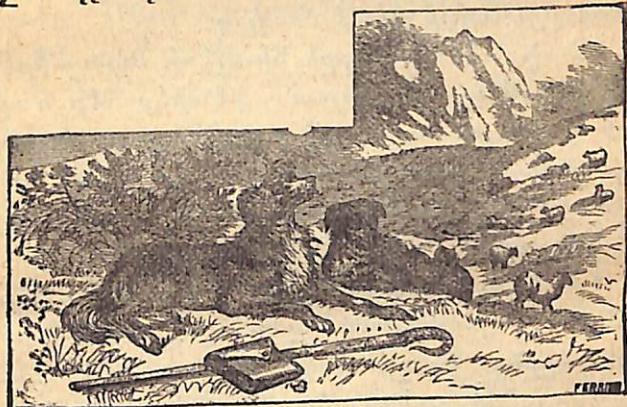
5. Գոյունլար եայըլմագ իշխն տըշարը
չըդտըդլաբընտա, քէօփէք չօպանա կիտէր,
վէ նէ էթմէմի իսթէրսին տէյիւ սօրարճասը-
նա անըն եիւդիւնէ պադար :

6. ՕԼ վաղըթ չօպան գօյունլարըն պու եա
շու թարափա կիմմէլքրինի խմթէտիյինի քէօ-
փէյէ սէօյլէր, վէ քէօփէր սէյիրտիր կիտէր,

վէ գօյունլարտան հիշ պիերի սիւրիւտէն տը-
շարը պուլունմասըն տէյիւ պադար, անլէրէ
տօլլու հավլար, վէ անլէրի թամմ իսթէ-
տիյի թարափա կէօթիւրիւր :

7. Գօյունլարըն էմին պիր հալտէ պու-
լունտըգլարընը պիլմէյինձէ ույումազ, վէ
ույուտըգլընտա տախի չօպան քէնտիսինի չա-
զըրտըդը կիպի տինկլէր, վէ գօյունլարըն եա-
նընա կիտէր:

8. Քէնտի սիւրիւսիւնտէն օլան հէր պիը
դ-օյունը թանըր, վէ պաշգա դ-օյունլար իլէ
դ-արրջմը օլսալար պիէր անլէրի այլրը:

9. Եկեր պիր գօյուն քէնսափ սիւրիսիւն-
տէն սափմըշ օլսա, քէօփէք գօյունըն այա-
ղընըն իզինի գոգլայարագ անըն արդասընտան
կիտէր, վէ անը պուլուպ աղըլա կէրի կէ-
թիրիր:

10. Քէօփէք կէճէլէյին էվի տախի պէքանէր։ Ույուր իսէ տէ, էն քիւչիւք պիր սէսանը ույանալըրըր, վէ քէնտի սահիպինի ույանալըրընճայա գատար հավլար։

11. Եվտէ սաքին օլանլարըն ճիւմլէսինին այագլարընըն սէսինի թանըր, վէ անլէր իշխւն տիգդաթ էթմէզ, լաքին պիր եապանճընըն էվէ կիրմէսի սահիպինէ զարար օլտըղնը տախի պիլտիյինտէն եապանճը այագսէսի իշխթտիյի կիպի հավլար։

12. Եվտէ օլանլարըն ճիւմլէսի ույուր իքէն էվ թութուշաճագ օլսա, քէօփէք հէր հալտէ գօդույու ալըր, վէ ույույանլարը ույանտըրընճայա գատար օտա գափուլարընըն պիրինտէն օլ պիրինէ գօշար վէ գափուլարը թըրմալար։

13. Պէօյլէճէ քէօփէքլէր՝ էվ թութուշաըղնտա ույումագտա օլան չօդ ատէմէրին ճանլարընը գուրթարմըշ տըրլար, վէ էկէր քէօփէքլէրի օլմասա իտի, քէնտի եաթագլարընտա եանսաճագլար իտի։

ԵՒՐՍԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՏԵՐՄ

ԵՎ-ԼԷՐ	ՂԱՎ-ՂԱ	ԳԸ-ՄԷՇ	ՓԻՄ-ԼԻՔ
Սօ-գագ	Ու-լու-մագ	ԱԾ-մագ	Քէս-մէք
Սա-հիպ	Կիւն-տիւզ	Եա-լը-նըզ	Տօ-գուն-մագ
Գա-տար	Քէ-միք	Եէ-յէ-ճէք	Հա-վա

Ք է 0 Փ է Ք (4)

1. Պա'զը մահալտէ քէօփէքլէր սօգագլարտա քէնտի պաշլարընա կէզէրլէր։ Անլէրին նէ էվլէրի վար տըր, նէ սահիպլէրի, վէ անլէր իշխւն քիմնէ եէյէճէք հազըրլամազ վէ անլէրի գայըրմագ։

2. Անլէր պուլա պիլտիքլէրի գատար քէնտիւէր իշխւն եէյէճէք պուլմալը տըրլար, վէ պուլտըգլարընտա մութլագա անըն իշխւն զավլա էտէճէք տիրլէր։

3. Քէտիլէր կիպի քէօփէքլէր տախի կիւնտիւզէրի ույուրլար, վէ կէճէլէրի ըըգըպ սօգագտա էօթէյէ պէրիյէ սէյիրտիրլէր, վէ պիթիւն կէճէ զավլա էտէրլէր, ուլուրլար վէ պազըրըրլար։ Պու քէօփէքլէր հագլընտա քիթապ ը Մուգատտէստէ օգուրըզ։

4. Պա'զը մահալտէ իշէ եարամայան հէրշէյ սօգաղա աթըլլըր, վէ պա'զը շէյլէր քէօփէքլէրէ եէյէճէք օլուր։ Եկէր պիր ատէմ պիր գօյուն պողաղլարսա, գօյունըն պիր շէյէ եարամայան եէրլէրինի սօգաղա աթալր։

5. Էկէր կէճէ սօդագտա պիր ատէմ էօւ լէճէք օլսա քէօփէքլէք անը եէյէճէք տիրլէք . շէօլէք քի էրթէսի կիւն կիւնէշ տօղտըլընտա վէ քէօփէքլէք ույումաղա կիթտիքլէքինտէ , աւտէմին անճագ քէմիքլէքի պուլունաճագ իտի :

6. Պա'զը եէրլէրտէ սօդագլարը քիմսէ թէմիզլէմէզ, վէ էկէր քէօփէքլէք օլմասա իտի , սօդագլար չար չապըդ հէր ճինս փիս լիքլէ տօլաճագ վէ քիմսէ անլէրտէ կէզէմէշ յէճէք իտի , վէ հալա էօլէ պօղուլաճագ իտի . քի քիմսէ օլ հավատա ուղուն միւտա տէթ եաշայամայաճագ իտի :

7. Պա'զը մէմլէքէթլէքրտէ քէօփէքլէքի փիս սայարլար , վէ անլէրէ տօդունմաղլար , վէ քէօփէքլէքրին չօղը էվլէրտէ սաքին օլմաղլար , վէ հիչ պիր քիմսէ անլէր իլէ օյնամաղ վէ տօսթանէ մու'ամէլէ էթմէզ :

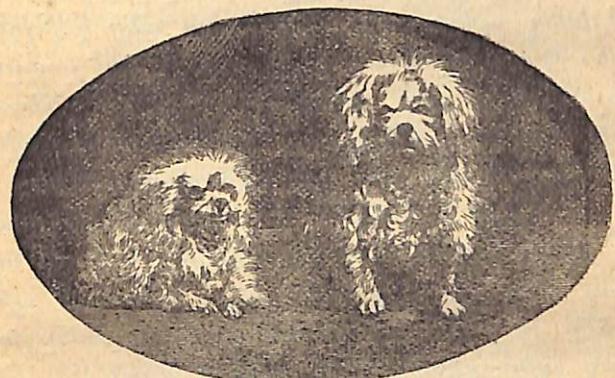
8. Լաքին պիղ քէօփէյին հագիդի գըյ մէթինի պիլիքիդ , վէ քէօփէյի պիղէ տօսթ էթմէյէ չալըըրըզ : Պիղ անը անըն պիղի սէվտիյի թարզտա սէվէմէյիլ , լոքին անըն իլէ էյի մու'ամէլէ էթմէլի իդ , վէ էլիմիզտէն կէլէնի անըն իչիւն էտէ պիլիքիդ :

ԵՒՐՍԻ ԻՔԻՆՃԻ ՏԵՐՄ

Կէ-յիք	Չիթ	Խա-լի	Ավ
Հիչ	Տէ-րէ	Շափ-գա	Վուր-մագ
Թիլ-քի	Օղ-լան	Խըր-սըզ	Ղա-րիպ
Թալ-շան	Սօյ-մագ	Միւ-սա-ֆիր	Պու-րուն

Փ է 0 Փ է Փ (5)

1. Քէօփէքլէքրին իճրա էթմէլէքրինէ միւհա թաճ պուլունտըլըմըզ օլ գատար չէյլէք վար տըր քի , հէր ճինստէն վէ պօյտան օլան քէօփէքլէքրիմիզ օլմալը տըր :

2. Էկէր ավա կիթմէք իսթէրաէք , չապըդ սէյիրտէ պիլէն վէ կէյիյին , եախօտ թիլքին վէ եախօտ թավշանըն իզլէքրինի գոգ լայա պիլէն պիր քէօփէյիմիզ օլմալը տըր :

3. Գուվլէթլի օլմալը քի ավը թութտըլընտա անը զապիթ էթմէյէ գատիր օլսուն ,

վէ պէօյիւք օլմալը քի չիթլէրին իւսթիւնտէն
էօթէյէ սըչրայա պիլսին :

4. Եյի եիւզէ պիլմէլի քի, քէնտի եօլըն-
տա պիր ըրմագ պուլունուրսա անտէն կէշէ
պիլսին, վէ բահաթ էթմէքսիդին սա'աթլարճա
սէյիրտէ պիլմէլի տիր : Պէօյլէ քէօփէրէլէրէ
ավ քէօփէյի տէնիր :

5. Ավը վուրտըլըմըզտա էօյլէ պիր քէօ-
փէյիմիզ օլմալը տըր քի կիտիպ անը կէթիր-
սին : Պու հալտէ ավ քէօփէյի կիպի չապըգ-
գօշա պիլէն պիր քէօփէյէ տէյիլ, անճագ-
ավը պուլա պիլէճէք, վէ եէմէտէն անը պի-
զէ կէթիրէճէք պիր քէօփէք օլմալը տըր :

6. Եկէր եվիմիզի մուհաֆաղա էտէճէք,
վէ պիզի սօյմագ իսթէյէն խըրսըզը թութա-
ճագ պիր քէօփէք իսթէրաէք, տէօյիշչէ պի-
լէճէք վէ խըրսըզը կէօրտիւյիւնտէ թանըյա-
ճագ պիր քէօփէյիմիզ օլմալը տըր :

7. Վադթըյլէ պիր քէօփէք հագդընտա
իշիթմիշիմ քի սահիպի էվտէ օլմատըզը վա-
գըթ էվի պէքլէմէքտէ իմիշ : Պու քէօփէք
էօյլէ եյի պիր քէօփէք իտի քի, սահիպի
չօդ տէֆ'ա էվի անա թէսլիմ էթմիշ իտի :

8. Պիր կիւն էվ սահիպինին տոսթլարըն-
տան պիրիսի՝ էվտէ քիմսէ պուլունմատըզընը
պիլմէյէրէք վիզիթայա կէլտի :

9. Պու կէլէն միւսափիր քէօփէյի հիչ
կէօրմէմիշ իտի, վէ քէօփէք նէ եափաճաղը-

նը պիլմէտի : Պու միւսափիրի խըրսըզ զանն
էթմէտի իսէ տէ, եինէ կէօղիւնիւ անտէն
այըրմագ իսթէմէտի :

10. Վէ միւսափիր օտալարըն պիրինէ կիթ-
տիյինտէ, քէօփէք տախի անըն արդասըն-
տան օտայա կիրտի, վէ միւսափիր պիր սան-
տալիյէ ալըպ օթուրտըզընտա, օ տախի խա-
լինին իւսթիւնէ բահաթճա եաթտը :

11. Միւսափիր պիր վագըթ օթուրտըգ-
տան սօնկրա շափդասընը ալըպ կիտէճէք օլ-
տըզընտա, քէօփէք անը էվտէն տըշարը չըգ-
մաղա պրագմատը : Սահիպինին պու միւսա-
փիրի կէօրմէսինի, վէ օ էվէ կէլինճէյէ գա-
տար միւսափիրին էվտէ գալմասընը իսթէր
իտի :

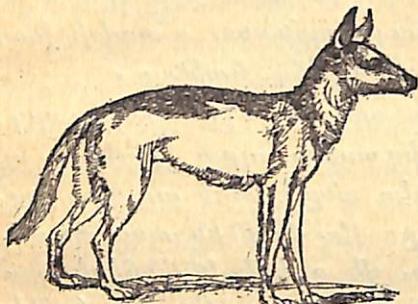
12. Լաքին միւսափիրին էմիյէթլի պիրի-
սի օլտըզընը անկլատըզընտա, անըն եանընա
կիթտի, վէ պուրնունը անըն էլինէ գօտու :

ԵԿՐՄԻ ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՏԵՐՄ

Տէօրթ-նալ Թուրթ-մադ Էն-ու-ղադ Ա.-րա-պա
Եռութ-մադ Զա-րար Զէօ-մէլ-մէք Միւճ-րիմ

Գ Ո Ւ Ր Թ

1. Գուրթ տիւն-
եանըն սայքի
հէր գըթ' ասըն-
տա, կէրէք սը-
ճադ կէրէք սօ-
ղուդ եէրլէրտէ
պուլունուր:

Գուրթըն սու-
թէթի թէշքիլի քէօփէյինքի կիալի տիր, վէ
տողրուսը եապանի քէօփէք վէ գուրթ պիրի
պիրլէրինէ օլ գատար պէնկզէրլէր քի ա-
տէմ անլէրի թէֆրիդ էտէմէզ:

2. Աղղըն վէ վահչի թապի՞աթլարը, վէ
սիւրիւլէրտէ ավլամադ՝ ատէթլէրի սէպէպին-
տէն, գուրթլար հէր նէրէտէ պուլունուրլար-
սա մուճիպի տէհչէթ օլուրլար, վէ անլէրէ
ավ օլաճադ հիշ պիր հայվան անլէրին դար-
շարնա չըդամազ: Քէնտի ավլարընըն գոգու-
սընը ալարադ արդալարընա տիւշէրլէր, վէ
սա' աթլարճա գօշարադ նիհայէթ թութար-
լար: Օլ վագըթ թութարդլարը հայլա-
նըն իւսթիւնէ աթըլըրլար, վէ անը պիր գաչ

Եէրինտէն ըսըրըպ եարալարլար վէ եէրէ եա-
թըրըրլար:

3. Պիր սիւրիւ գուրթ պիր աթը եէմէք
իչիւն չօդ վագըթ սարֆ էթմէզլէր, ան-
ճադ իրի իւչ տագիգէտէ եռուտա պիրիր-
լէր: Պա'տէհու տահա աճ օլանլար չօդ
տէֆ'ա պիրի պիրլէրի իլէ տէօյիւշիւրլէր, վէ
եարալանանլարըն եախօտ էօլէնլէրին էթինի
եէրլէր:

4. Գուրթ թիւրի գատար հիյլէպազ տըր:
Պիր վագըթ չինտիսթանտա ավճընըն պիրի-
սի, գուրթլարըն ղայէթ՝ ագըլը պիր շէյ եափ-
մագտա օլտըգլարընը կէօրտիւ:

5. Պու ատէմ պիր գաչ կէյիրլէրի կէօ-
դէթմէքտէ, վէ քէնտիսինին կիզլէնմիշ օլ-
դըլը եէրտէն կէշէրլէր տէյիւ մէ՛մուլ էթ-
մէքտէ իտի:

6. Պիր տէ պէշ գուրթլարըն պիրի պիր-
լէրինին եանընտա օթուրմագտա վէ քէնտի-
սի կիպի կէյիրլէրի կէօգէթմէքտէ օլտըգլա-
րընը կէօրտիւ: Զանն էտէրսին քի պիր վա-
րընը պիրտէ պիրլէրի իլէ սէյլէշտիլէր, վէ
գըթ պիրի պիրլէրի իլէ սէյլէշտիլէր, վէ
սօնկրա պիրիսի սիւրիւնէրէք իլէրի կիտիպ
պիր քիւշիւք չուգուր իշինէ եաթար: Տէօր-
տիւ էօթէյէ պէրիյէ տաղըլարլար, վէ ու-
ղագտան կէյիրլէրին էթրափընտա տուրտը-
լար: Օլ վագըթ նի ուղագտա օլան գուրթ-
լարը վէ կէյիրլէրին իւսթիւնէ աթըլտը:

Կէյիքլէր գուրթուլմադ իշխն գօշտըլար իսէտէ, պիրտէն պիրէ օլ պիր թարաֆտա պաշտա պիր գուրթա ըասթ կէլտիլէր։ Պաշտա թարաֆտա գօշտըլարընտա՝ իւշիւնճիւ պիր գուրթա ըասթ կէլտիլէր։ Պէօյէճէ կէյիքլէրի իլէրի կէրի սիւրէրէք էօյլէ գօրդութմըլար քի նէրէյէ կիտէճէքլէրինի շաշրարադ, պէշնճի գուրթըն եաթմը օլուրը չուգուրա եագըն կէլմէքտէ իտիլէր։

7. Օլ վագըթ ալճը զէվալը կէյիքլէրի աճըյարադ գուրթը վուրտը, չիւնքի օ կէյիքլէրէ էօյլէ մէշղուլ իտի քի, թամմ քէնատի եանընտա կիղէնմիշ օլան ատէմի հիշ կէօրմէտի։

8. Պու գուրթլար կէյիքլէրի թա'գիպ էտէրէք անլէրի թութա պիլիրլէր իտի իսէտէ, ուզուն վագըթ գօշմալը իտիլէր, վէ քէնաիլէրինի պու զահմէթտէն գուրթարմադ իշխն, կէյիքլէրի իլէրի կէրի սիւրէրէք եօրմազը վէ փուսուտա օթուրան գուրթըն էլինէ տիւշիւրմէյի տիւշիւնտիւլէր։

9. Գուրթլար պիր գաչ տանէսի պիրլիքտէ պուլունտըլարը վագըթ չօգ ճէսուր իսէլէրտէ, եալընըզ օլուրդլարը վագըթ զայէթ գօրդադ տըրլար, վէ փէք աճ օլմայէթ գօրդադ ատէմէ փէք ազ տէֆ'ա տըրլարը վագըթ ատէմէ փէք ազ տէֆ'ա հիւճում էտէրլէր։ Պիր գուրթ տուրզա տիւշիւրմէյին էտէրսին գայլը Միւթմէ՛ին էտկար՝ մէմիշ քէթի անլէրին էլինտէն գուրթարմադ իշխն տիւշիւյիւնտէ զանն էտէրսին քի պիւթիւն

ճէսարէթինի զայպ էտէր, վէ գուրթուլմադ իշխն հիշ չապալամատան թութուլուպ էօլտիւրիւլմէյէ թէսլիմ օլուր։ Պիր տէֆ'ա պիր գուրթ վէ պիր իխթիյար գարը ավճըլըլըն գաղմըլը օլուրը պիր չուգուրա տիւշտիւլէր, վէ օրատա պիւթիւն կէճէ գալուրըլար, վէ հէր նէ գատար գարը իխթիյար վէ զա'իֆ օլարադ քէնտիսինի միւտաֆա'ա էտէմէղ իտի իսէտէ, գուրթ գարըյա տօգունմաղա ճէսարէթ էթմէտի, անճադ գօրդու իլէ չուգուրըն պիր թարաֆընտա չէօմէլտի գալուր։

10. Գուրթլարըն ճէսարէթսիզիյինին պէլլի օլուրը պաշտա պիր խուսուս տախի չուտըր քի, քէնտիլէրին 'ագլը էրմէտիյի քիւշիք պիր չէյտէն գօրդարլար։ Մէսէլա պիր ավճը պիր հայվան վուրուպ տա, օլ հայվանըն լէշնին եանընտա պուլունմատըզը վագըթ անը գուրթլարտան սազլամադ իսթէրմէտէ, պիր տէյնէք իւղէրինէ պիր փարչա պէյազ պէղ եախօս քեաղը փարչալարը պաղլար վէ անը լէշնին եանընա տիքէր վէ գուրթլար անա հիշ եագլաշմազլար։

11. Թագրիպէն պին սէնէ մուգատտէմ գուրթլար ինկիլթէրրատա սիւրիլէր իլէ պուլունուր, վէ օրայա պուրայա հիւճում էտէրէք պէօյիւք զարար վէրիլէր իտի։ Ինկիլթէրրա Գրալը Միւթմէ՛ին էտկար՝ մէմիշ քէթի անլէրին էլինտէն գուրթարմադ իշխն 5

նադտ վէրկի եէրինէ հէր սէնէ իւշ եիւղ
գուրթ պաշը վէրմէլէրինի վիլս փրէնալէրինէ
էմր էթտի . վէ շու դատար գուրթ էօլտիւ-
րէն հէր հանկը դապահաթլըյը տախի մու-
'աֆ թութար իտի :

12. գուրթ եապանի հալինտէ չօդ ազդըն
վէ վահշի իսէ տէ , փէք քիւշիւք իքէն թու-
թուլտըլընտա վէ քէօփէք կիպի պագըլուը-
ղընտա ինսանա ալըշը : Պունլարըն քէնտի
ասհիպլէրինէ քէօփէք դատար սատըդ վէ
միւթի՝ օլարգլարը կէօրիւլմիւշ տիր :

ԵԿՐՄԻ ՏՀՈՐՏԻՒՆՃԻԻ ՏԵՐՄ

Թա-վուգ	Քէօ-փէք	Պուլ-մադ	Սագ-լա-մադ
Թաշ	Զա-լը	Կիւ-զէլ	Գըյ-մէթ-լի

Թ Ի Լ Փ Ի

1. Ցիւնեանըն միւխթէլիֆ դըթ' ալարընտա
չօդ ճինս թիւքիէր վար իսէ տէ , հէփսինին
տէ սիվրի դուլագլարը վէ դույրուղընտա սրդ
վէ դապա թիւյէրի վար տըր , վէ կէօզլէրի-
նին պէպէյի քէօփէքլէրինը կիպի եռլար-
լադ օլածադ եէրտէ , կիւնտիւզլէրի քէտի-
նինքի կիպի ուղուն վէ տար տըր : Պունտան
անկլաշըլըր քի թիւքի քէնտի եէյէճէյլինի
կէճէլէրի էլէ կէթիւրի :

2. Թիւքինին զայէթ դուվլէթլի պիր գօ-

դուսը վար տըր , վէ պու գօդու վասըթա-
սլյլէ քէօփէքլէր անը կէօրմէզտէն անըն ար-
դասընտան կիտէ պիլիրէր :

3. Թիւքի փէք
հէլէպաղ հայ-
վանլարտան պի-
րիսի տիր , վէ ավ-
ճըլար անըն ար-
դասընտան տիւշ-
տիւքլէրինտէ ,
քէօփէքլէրի քէն-
տի գօդուսընը ալ-
մագտան շացրթ-

մագ իշխն հէր տիւրիւ օյունլարը էտէր : Պա'~
զէն գօդու զա'~իլ օլուն տէյիւ ուզուն ուզուն
սըրայըլյար էտէր , պա'զէն տօղրու վէ էփէ-
յինէ սէյիրտիր վէ կէրի տէօնէր վէ պիր ազ
կիտէր , պիր եանա սըչրար վէ դօշար , վէ
քէօփէքլէր անըն իզլէրինէ եախօտ գօդուսը-
նա տօղրու պիր թարաֆա կիտէր իքէն , քէն-
տիսի օլ պիր թարաֆա կիթմիշ օլուր :

4. Թիւքի եէրտէ չօդ տէրին գօղուգլար
դազա պիլիր , վէ պիւթիւն կիւնիւ թօփրա-
զըն ալթընտա կէճիրիր , վէ եէյէճէք պուլմագ
եջիւն անճադ կէճէլէրի տըշարը ըզդար , վէ
գօղուգլար իչինտէ եավըլարընը պէուէր
թիւքի եավըլարը թօհաֆ հայլանճըդլար տըր:
Գըսա վէ ուճը եօգարը օլան պուրունլարը վէ

քիւշիւք վէ սիվրի գույրուդլարը օլուպ, թիւ-
քիյէ տէյիլ, տահա զիյատէ գըսա պուրունլը
գինո քէօփէյինին եալըլարընա պէնկպէրլէր :

5. թիւքի գաղտրղը գօղուդլարըն դա-
փուլարընը կիզլէյէ պիլտիյի գատար էյիճէ
կիզլէր, վէ պիր գախուտան իւզէրինէ հիւճում
օլուրղընտա օլ պիրինտէն գուրթուլա պիլսին
տէյիւ չոդ տէֆ'ա իքի գափու եափար :

6. թիւքինին գօլալանտրղը վաղըթ չոդ
տէֆ'ա էթտիյի օյունլարտան պիրիսի պու-
տրը : էն եադընտա պուլունան գօյուն սիւ-
րիւտիւնէ կիտէր, վէ նէ գատար միւմքին
օլուրսա գօյունլարըն արասընտա գօշար, վէ
սօնկրա կիզլէնէճէք եէր արամաղա կիտէր:
գօյունլարըն չոդ գուվլէթլի պիր գօդուսը
վար տըր, վէ գօյունլար արասընտա գօշմուշ
օլան պիր թիւքիյի էն էյի քէօփէրլէր պիլէ
գօդուսընտան կիւճլէ պուլա պիլիրլէր :

7. գըշըն թիւքինին թիւյլէրի չոդ ուղուն
վէ սրդ օլուր, վէ անըն փօսթը գըշ էլպի-
սէլէրինէ աստար եախօտ խարճ օլմադ իւզրէ
գուլլանըլըր վէ չոդ ֆա՛խտէլի տիր : Շիմալի
թիւքինին փօսթը հէփախտէն գըշմէթլի տիր :
եազըն պօղ պիր ըէնքտէ օլուր իսէ տէ, փէք
շէտիտ գըշտա անըն թիւյլէրի տէյիլ եալընըդ
չոդ ուղուն վէ սրդ օլուր, անճադ կիւզէլ վէ տօ-
նուդ պէյազ ըէնկինի ալլըր : Պու կիպի քիւրք-
լէր փէք նատիր պուլունուր վէ պահալը օլուր :

ԵՒՐՄԻ ՊԵՇԻՆՁԻ ՏԵՐՄ

ԽԸՐ-ԱԸԴ	ԳԸՐԱԲ	ԶԻ-ՅԱ-ՓԷՌ
ՄԻՒ-ԱՍ-ՎԱՐ	ՄԻՒՎԻ-ՐԻՒՆ-ՄԻՒ	ՐԷՄԱ-ԷԹ-ՄԷՔ
Ա-ՄՀ-ՄԱԳ	ՔԷՅ-ԼԻՒ	Ա-ԹԸԼ-ՄԱԳ
ՏԻՒՐ-ԼԻՒ	ՏԷ-ՂԱ-ԼԷՑ	ԵԱԳ-ՂԱՉ-ՄԱԳ

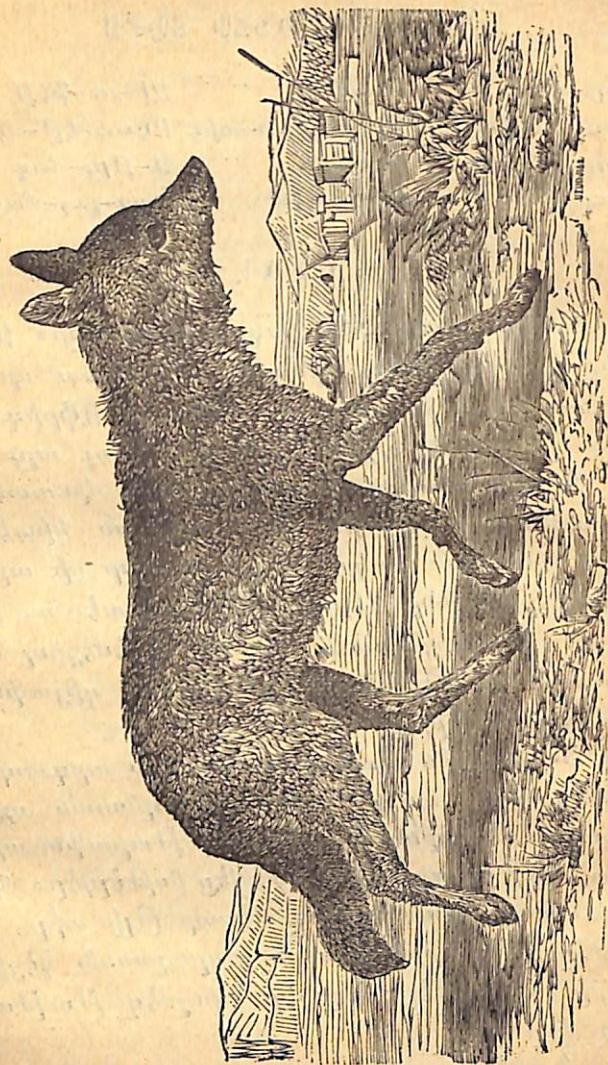
Զ Ա Գ Ա Լ

1. Պիր գաչ ճինս չագալ վար տըր : Իքի
փէք էյի պիլինմիշ ճինսլէրի Ասիատա պու-
լունան ատի չագալ, վէ ճէնուպի Աֆրիդա-
տա պուլունան սիյահ սըրթլը չագալ տըր :

2. Պիր թագըմ չագալլար պիր միւտաեթ-
ուղագտան արալանըն արգասընտան կիտէր-
լէր : Պունտան մագսէտլէրի շու տըր քի արա-
լան եէյէճէյինի եէյիպ պիմիլիպիպ տէ սու իչ-
մէյէ կիթտիյինտէ, անըն եէյէմէյիպ տէ
պրագտըլը եէյէճէքլէ քէնտիլէրի զիյափէթ
էթմէք իսթէրլէր :

3. Պէպրին եախօտ գափլանըն արգասըն-
տան, հէմ ավճըլարըն արգասընտան պիլէ
կիտիպ անլէրին եէմէյիպ պիր թարափա ալթ-
մըլ օլուրդլարը շէյլէրի եէմէք իսթէրլէր : Պու
խուսուստա չագալ չոդ ճէսարէթլի տիր, վէ
ավճընըն գուրջունընտան եարալանան կէյէք-
լէրի անլէր եէրէ տիւշէր տիւշմէզ թութը-
լը վար տըր :

4. Պէպր ավճըլարընա չագալ չոդ եար-

տըմ էտէր։ Պիր սիւրիւ չադալլար սայքի
տա՛իմա պիր թէք էրքէք, իխթիյար վէ 'ա-
գըար պիր չադալլն տէլալէթիյլէ կիտէրէք,
վէ զանն էտէրսին քի պու չադալ քէնտի
արդատաշլարընա էմր էտէր։ Ավճըլլար ա-
լըմըշ օլարագ դլաղուղ օլան պու չադալլն
պաղըրըպ չաղըրմալարընը չադալլար դատար
անկլարլար, վէ անտէն պէպըրին եօլընը պու-
լուրլար։ Պէօյէճէ պէպը պիր մանտա եախօտ
պիր կէյիք արդասընտան կիտէր, չադալլար
պէպըրին արդասընտան վէ ավճըլլար տախի
չադալլարըն արդասընտան կիտէրէք։

5. Պու ճինս հայվանլարըն չօղը կիպի
չադալլար տախի կիւնտիւզիւն ույուրլար, վէ
եէյէճէք պուլմագ իչիւն կէճէ մէյտանէ չը-
դարլար։

6. Պունլար տա՛իմա քէօյլէրին էթրա-
ֆընտա տօլաշըրլար վէ պիր եէյէճէք արար-
լար։ Պա՛զը եէրլէրտէ շէնը էհալիսի իշէ եա-
րամայան շէյլէրի սոդաղա աթտըդլարը կի-
պի, քէօյլիւլէր տախի էօյլէ շէյլէրի քէօյլիւն
տըշարըսընտա պուլունան չալըլար իչինէ ա-
թարլար։ Շէնըրին սոգադլարընա աթըլան
շէյլէրի քէօփէքլէր եէտիքլէրի կիպի, քէօյ-
լէրին խարիճինէ աթըլան շէյլէրի տախի չա-
դալլար եէր։

7. Պա՛զէն չադալլար փէք ճէսարէթլի վէ
ուսթա խըրսըզլար կիպի կիզի կիզի էվլէրէ

կիրէրլէր վէ պուլտըդլարը եէյէճէքլէրի ալըպ
կէօթիւրիւրլէր:

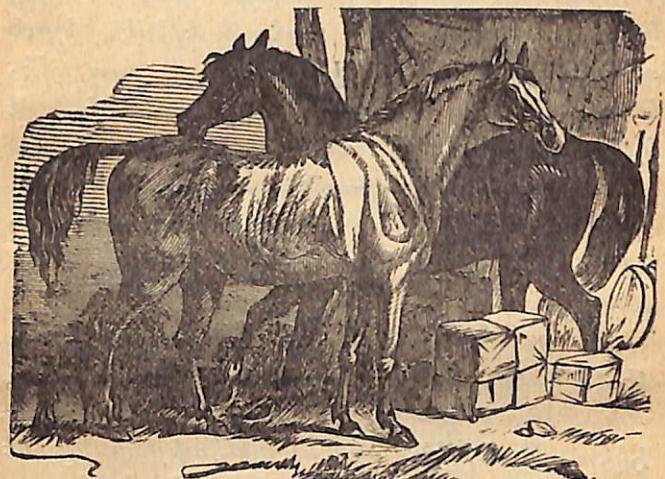
8. Պա՛զը եէրլէրտէ չագալլար սէպէպին~
տէն քիմսէ թավուգ մավըդ սագլայամաղ,
չինքի թիլքիւլէր ինկիլթէրրատա թավուգ
քիւմէսլէրինի նասըլ սոյարլար իսէ չագալլար
տախի էօյլէ տիր: Զագալ տօնուղ եավրըլա~
րը, սիւրիւլէրտէն գուզու, վէ անալարընըն
էլինտէն պիլէ քէօփէք եավրըլարը չալար:

9. 'Ոլ էլ 'ումում չագալլար ատէմէ հիւ~
ճում էթմէզլէր: Ատէմէլէր անլէրէ չօդ եա~
գըն կիտէ պիլիրլէր վէ ըսըրմաղա պիլէ չա~
լշմաղար: Պիր պէօյիւք քէօփէյին իւզէրինէ
հիւճում էթմէյէ տախի ճէսարէթ էթմէզ~
լէր: Լաքին պիր սիւրիւ չագալլար տարտա
դալուրդլարընտա ավ քէօփէքլէրինին իւզէ~
րինէ հիւճում էտիպ՝ սահիպէրի անլէրին
եարտըմընա կէլինէ գատար անլէրի էօլտիւր~
մէք տէրէճէսինէ կէթիրտէքլէրի վար արը:

ԵՒՐՍԻ ԱԼԹԸՆՁԲ ՏԷՐՄ

Տայագ	Սէս	Թէ-միզ	Ա-րա-պա
Ա-խըր	Սա-հիպ	Բա-հաթ	Զա-խի-րէ
Գամ-չը	Մահ-մուղ	Գօր-գու	Սա-պան
Եռ-լափ	Սիլք-մէք	Պաղ-լա-մադ	Տէօյ-մէք

Ա. Թ. (1)

1. Հէր գըզ վէ օղլան աթ կէօրմիւշ տիր:
Փէք չօդ սէնէ էվիէլ ինկիլթէրրատա հիչ
պիր աթ եօդ իսի, վէ շարդտա չօդ ուզագ~
տա պուլունան պիր մէմիէքէթտէն ինկիլթէր~
րայա կէթիրիտի. վէ օրտատա ոլ դատար
ֆա"իտէլի օլտու քի, ոլ թարիխտէն պէրու
ինկիլթէրրատա անըն ճինսի մուհափաղա օ~
լունտու:

2. Աթ պիղիմ իշխուն կէճէ կիւնտիւղ չառշըր = Պիզի սըրթընտա թաշըր, եախօտ 'արապալարմըզը չէքէր, վէ թարլատա սապան սիրէր :

3. կէօրտիւյիւ իշ իշխուն հիշ իւճրէթ իսթէմէղ, վէ միւհթաճ օլտրդը պիւթիւն չէյ իշխունի կէօրտիւյիւնտէ բահաթ էթմէք իշխուն պիր ախըր, վէ եէմէք իշխուն պիր աղ օթ, եռլափ եախօտ պաշգա պիր զախիրէ, վէ իշմէք իշխուն թէմիղ սուտան ՚իպարէթ տիր :

4. Աթըն տուրմասընը եախօտ տէօնմէսինի իսթէտիյինտէ նէ գամչը, նէ մահմուզ իլէ վուրմանը, նէ տէ կէմ իլէ աղզընը սիլքմէնի իսթէր :

5. Աթ նէ եսափմասընը իսթէտիյինի պիլմէք իսթէր, վէ նէ տէտիյինի անկլամարդընտա, անը իճրա էտէրէք զայէթլէ սէվինիր = իկէր աթ էվլէլա սէնին իսթէտիյինի վէ նէ էտէճէյինի պիլմէղ իսէ, անըն եիւղիւնէ պաղըրպա չաղըրմագ լազըմ տէյիլ տիր :

6. իկէր անա վուրուր, եախօտ եիւղիւնէ պաղըրը չաղըրը, եախօտ կէմ իլէ աղզընը սիլքէրաէն, սէնին նէ իսթէտիյինի էօրէնմէք իշխուն չոդ վաղըթ կէճէճէք տիր :

7. Սէնին տարպէլէրին անա աղըրը վէրէճէք, վէ սէնին եիւքսէք սէսին սէպէպինտէն սէնտէն գօրդաճագ, վէ պէօյէճէ գօրդու իլէ սէնին նէ տէտիյինի անկլամարդընտան էվլէլա պիր

շէյ, սօնկրա պաշգա պիր շէյ էտէճէք տիր :

8. իկէր աթ սէօյլէյէ պիլսէ իտի, նէ տէմէք իսթէտիյինի սանա սօրաճագ իտի, լաքին սէօյլէյէմէտիյինտէն, իկէր սէնին տէտիյինի պիրտէն անկլամաղ իսէ, անը տէօյմէմէլիսին :

9. իկէր սէնին պիր էֆէնտին օլսա տա սանա պիր շէյ տէսէ, վէ սէն անըն սէօղլէրինի անկլամատըլընտան նէ տէտիյինի եափամյաճագ օլսան նա՞սըլ օլաճագ իտի :

10. իկէր էֆէնտինին պիր պէօյիւք գամշըր օլսա տա, տէտիյինի պիրտէն պիրէ իճըրա էթմէտիյին իշխուն սէնի անընէ տէօյսէ, հազզ էտէ՞ր մի իտին :

11. Աղզըն պաղլանըպ սէօյլէյէմէյէճէք օլսան նա՞սըլ օլուր իտի : Գամչընըն տարպէլէրինտէն գօրդուպ անլէրին աղըրը վէ աճըրընը հիսս էտէր իքէն 'ագընը գուլանա պիլի՞ր մի իտին :

12. Պէօյլէտէ սէն կէրէք 'արապայա օթուրսան կէրէք աթա պինսէն, աթ սէնին սահիպին, վէ սէն անըն աթըր օլսա իտին, աթըն նէ էթմէսինի իսթէյէճէք իտին տէյիւտիւշին :

13. Իմտի աթըն սէօյլէյէմէմէսի, անըն աղզընըն թամմ պաղըր օլմասը կիպի տիր : Լաքին սէօյլէյէմէզ իսէ տէ, նէ էթմէսինի չար չապըգ էօյրէնէ պիլիր, վէ էկէր էօյրէնմէզ իսէ, գապահաթ սէնին տիր :

ԵՒՐՍԻ ԵԿՏԻՆԱՀԻ ՏԵՐՄ

Տիգ-գալթ	Պու-րուն	Լ-զի-յէթ	Սըչ-րա-մագ
Զէ-նէ	Ա.ձ	Ա-զը-տիշ	Իւ-յիւթ-մէք
Գո-փար-մագ	Մա-դաս	Եի-լէ	Զիֆ-թէ
Թէշ-քիլ	Սաչ	Ա-զըզ	Էօ-քիւզ

Ա. Բ. (2)

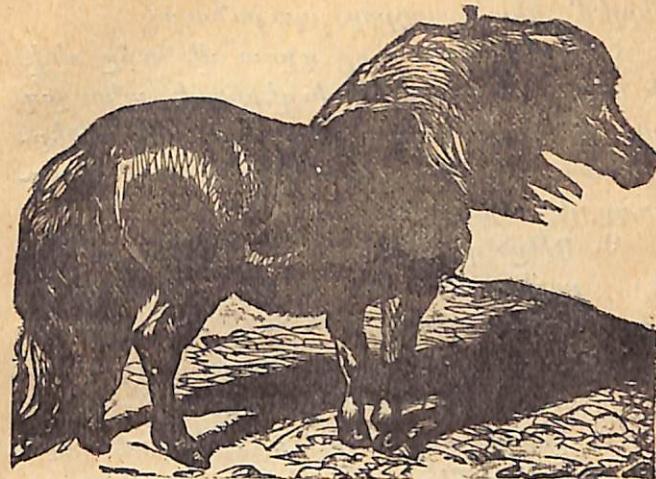
1. Աթըն իւզէրինէ պադալըմ վէ անըն նասըլ թէշքիլ օլունմըշ իտիյինի կէօրէլիմ:

2. Անըն պաշը ինէք պաշը կիպի տէյիլ տիր, պուրնու տախսի պէօյիւք տէյիլ, վէ ինէք եա էօքիւզ պուրնունա պէնզէմէզ, վէ աթա եէտիյի վագըթ պադաճագ օլսան, անըն տիշէրինին ինէյին տիշէրի կիպի իշ կէօրէմէտիքլէրինի անկլայաճագալն:

3. Ինէյին եօգարքի չէնէսինին էօնիւնտէ տիշէրի եօգ տըր, վէ օթ եէտիյի վագըթ օթը քէսմէզ, անճագ գօփարըր: Լաքին աթ օթ եէտիյի վագըթ, օթը օթաւընտան քէսէր, վէ ինէք կիպի գօփարմագ:

4. Էկէր աթըն աղզընը աչաճագ օլսան, հէր պիր չէնէսինին էօնիւնտէ ալթը տիշի օլտըլընը կէօրէճէքսին: Պու տիշէրին ուճը քէսին տիր, վէ աթ օթը մադասլէ քէսէր կիպի քէսէ պիլիր:

5. Պու ալթը տիշէրտէն սօնկրա, աղը տիշի տէնիլէն պիր չիփթ ուզուն վէ քէսին

տիշէր վար տըր, վէ անտէն սօնկրա հիչ տիշ պուլունմայան պիր եէր վար տըր, վէ չէնէնին արդասընտա կէնիշ վէ տիւզ տիշէր վար տըր քի, պունլարլէ աթ քէնտի եէյէճէյինի իւյիւտիւր:

6. Աթըն կէմի աղը տիշէրի իլէ արտ տիշէրի արասընտա օլսն պօշ եէր իւզէրինտէ տուրուր, վէ էկէր պու պօշ վէ տիշսիզ օլսն եէր օլմասա իտի, աթա կէմ վուրամագ իտիք: Աղզընտա կէմ օլսն պիր ինէք եախօտ պիր էօքիւզ կէօրիւլմէմիշ տիր, չինքի ինէյին տիշէրինին արասընտա պօշ վէ տիշսիզ եէր եօգ տըր:

7. Աթըն պօյնը իւզէրինտէ ուզուն պիր եիլէ վար տըր, վէ պաշը իւզէրինտէ տախսի

Փէրչէմ կիպի սաշար պուլունուր :

8. Ամբըն գույրուղը գըսա վէ ուճը սիվը տիր : Լաքին անըն իւզէրինտէ պիր չօդ ուգ վէ սէրթ գըլլար վար տըր, վէ սինէրւէր անա սըդընթը վէրտիյինտէ, աթ գույրուղըյլէ անլէրի գօվալար :

9. Ամբըն գույրուղընը չօդ տէֆ'ա քէսէրւէր, լաքին պու էյի տէյիլ տիր : Ամբըն գույրուղընը քէսէնլէր անըն պիր զալիմիք օլորղընը տիւշինմէզլէր, վէ գույրուդ գըսա օլմազա էյի կէօրիննմէզ զանն էտէրլէր :

10. Լաքին անլէր պիլմէզլէր իսէ տէ, էթտակլէրի զալիմիք տիր, չիւնքի ուզուն գույրուդ քէսիլտիյինտէ, աթ քէնտիսինի ըսըրան սինէրլէրի գօվալայամաղ, վէ գըրտա պուլունտղընտա սինէրլէրին քէսին պուրունլարը աթա չօդ սըդընթը վէրիր :

11. Եազըն սընադ կիւնլէրինտէ աթըն գույրուղը քէսիլտիյինտէ անըն նէ էզիյէթչէքտիյի կէօրիւլիւր :

12. Էկէր գըրտա պիր գըսա գույրուդլը, պիր տէ ուզուն գույրուդլը եքի աթ պուլունսա, վէ էկէր սինէրլէր աթլարը ըսըրմազա չալըշսալար, օլ վագըթ գույրուղըն ֆա՛իտէսի պէլի օլուր :

13. Ուզուն գույրուդլը աթ րահաթ տուրուր, վէ գույրուղըյլէ սինէրլէրէ վուրուր վէ անլէրի գօվալար, լաքին գըսա գույրուդ-

լը աթ էօթէյէ պէրիյէ սըչրար, չիփթէ աթար, գօշար, վէ չօդ տէֆ'ա սինէրլէրին ըսըրմասընտան էվէյի զարար կէօրիւր :

ԵՒՐՍԻ ՍՔՐԻԶԻՆՁԻ ՏԿՐՄ

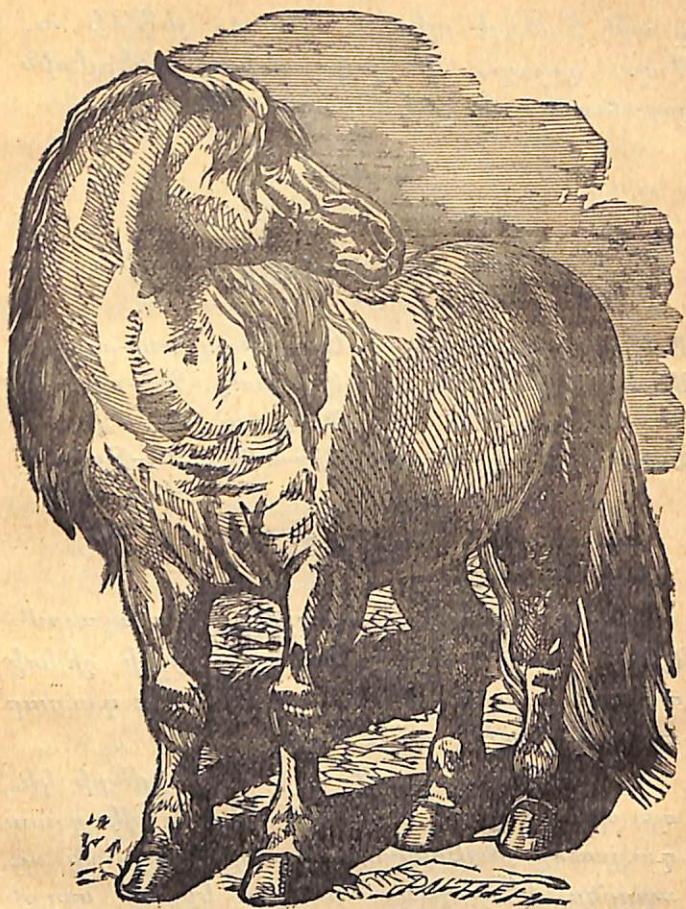
Ու-նութ-մադ	Եա-րըգ	Եա-լը-նըզ	Գալ-տը-րըմ
Սէ-վին-մէք	Չա-գը	Թըր-նադ	Գա-տիր
Գա-նա-մադ	Եօլ	Եանկ-լըշ	Տէ-մէթ
Էս-քի-մէք	Կէ-րէք	Պիր-տէն	Զա-թալ

Ա. Թ. (3)

1. Շիմոնի աթըն այագլարընա պագալլմ: Ամբըն այազը հագգընտա հէր չէյի շիմտի տէմէյէ դատիր տէյիլ իմ, լաքին նէ դատար տէյէ պիլիրսէմ տէյէճէյիմ:

2. Ամբըն պաշը վէ տիշէրի ինէյինքի կիպի օլմատղընը, վէ անըն եկէյի վէ գըսա գույրուղը իւզէրինտէ չօդ ուզուն գըլլար օլորղընը կէօրտիւն: ինէյին եկէյի սայքի եօդ տըր, վէ անըն պիր ուզուն գույրուղը օլուպ, ուճընտա պիր տէմէթ գըլ վար տըր:

3. Կէրէք ինէյին կէրէք աթըն այագլարընտա սէրթ թըրնագլարը վար տըր, լաքին իքիսինինքի տէ պիր պիչիմտէ տէյիլ տիր:

Ինէյին թըրնագլարը չաթալ տըր, վէ հէր պիր այաղընտա իքե թըրնաղը վար տըր։ Լաքին աթըրն հէր պիր այաղընտա եռովարլագ օլարագ պիր թըրնաղը վար տըր, վէ ինէյին թըրնագլարը կիպի ուծլարը սիվրի տէյիլ տիր։

4. Աթըրն թըրնաղը թաշ դալտըրըմ տէօշէնմիշ պիր եօլ գատար, եախօտ անըն եապանի պուլունտըրղը վագըթ իւզէրինտէ եիւրիւտիւյիւ դաթըր թօփրագ գատար սէրըտէյիլ տիր։

5. Քէօփէյին վէ քէտինին եռումշագայադլարը կիպի պու թըրնագլար տախի էսքիրլէր վէ աշընըրլար իսէ տէ, պիւթիւն պիւթիւն աշընմաղլար։

6. Աթըրն թըրնաղը էօյլէ եավրլմըշ տըր քի ուծլարընտան աշընտըրղը վագըթ, եօգարըտան եէնի թըրնագ կէլիր, վէ էսքի թըրնագ նէ գատար չապըգ աշընըր իսէ, օլ գատար չապըգ տախի անըն եէրինէ եէնի թըրնագ պէօյիւր։

7. Աթըրն թըրնաղը փէք չապըգ աշընտըրղը իչիւն, տիւնեանըն չոդ թարաֆլարընտա թըրնագ իւզէրինէ պիր նալ գօմաղը տիւշիւնմիւշէր տիր։ Նալ տէմիրտէն եավրլըր վէ տէմիր մըխլարլէ աթըրն թըրնաղը իւզէրինէ մըխլանըր։

8. Էկէր պու մըխլարը մըխլայան ատէմ թըրնաղըն նասըլ եավրլմըշ օլտըզընը պիւլիրսէ, մըխլար աթըր ինձիթմէշ։ Սէնին էլւէրինին վէ այագլարընըն թըրնագլարը նասըլ իսէ, աթըրն այագլարընըն թըրնագլարը տախի էօյլէ տիր։

9. Թըրնագլարընը վէ սաշարընը քէստիւ

յին վագրթ հիշ պիր աղըը տույմազարն, ամամա էկէր թըրնագլարընը քէսէր իքէն չաղըն դայըպ տա փէք չօդ քէսիլիր իսէ, էլինի եախօտ այաղընը չօդ աղըըտըր վէ գանատըրըն։

10. Պէօյէտէ տէ էկէր աթըն այաղընը նալշայան ատէմ մըխլարը չօդ իլէրիյէ եախօտ եանկըշ եէրէ մըխլար իսէ, աթըն այաղը դանար, վէ զէվալը աթ չօդ աղըը չէքէր, թօփալ թօփալ եխրիւր, վէ խայլը վագրթ իշ կէօրէմէզ։

11. Իկէր սէնին պիր աթըն օլսա, եախօտ պիր աթա պագմագ սէնին իշին օլսա, աթհագրընտա պուրատա էօրէնտիքլէրինի ունութմա։

12. Աթըն եիլէյինի վէ գույրուղընը քէսմէ։ Վէ էկէր սէնին խսթէտիյինի պիրտէն ինրա էթմէյէճէք օլուրսա, անը տէօյմէ վէ եխղիւնէ պաղըըրպ չաղըրմա։

13. Անը էլին իլէ օդչա վէ անա խօշ պիր թարղտա սէօյէ, վէ կէօրէճէքսին քի չար չապըգ սէնին նէ էթմէսինի խսթէտիյինի էօրէնէճէք, վէ անը էտէրէք սէվինէճէք տիր։

14. Վագթընտա եէմինի սուլընը վէր վէ տիգգաթ էթ քի վէրտիյին սու թէմիղ օլուն։

15. Վէ աթըն թըրնագլարը նասըլ եափըշ մըշ օլուղընը, վէ մըխըն նէրէյէ մըխլանաճաշընը պիլմէյէն պիր ատէմէ աթընը նալլաթմա։

16. Հէփախնտէն սօնկրա վէ էն էյիսի օլարագ՝ աթընը սէվ, վէ օ տախի սէնի սէճէճէք տիր։ Սէնի սէվալիյի իշիւն՝ սէնտէն գօրդտըղը իշիւն կէօրէճէյի իշտէն զիյատէ իշ կէօրէճէք, վէ սէն տախի աթ սէնի սէվալիյինտէ՝ սէնտէն գօրդտըղընտան զիյատէ սէվինէճէքսին։

*****

ԵԿՐՄԻ ՏՕԳՈՒԶԸՆՁԼ ՏԿՐՄ

Պօ-յուն	Բէնք	Սի-յահ	Եիւք-սէք
Պօղ-րէնք	Թէք	Յա-գիր	Աձ-լըդ
Տօ-գուն-մագ	Տօ-րու	Օթ	Քէ-չի
Ա-ղըր-լըդ	Մէյ-վէ	Գու-լագ	Եօլ

Մ Է Ր Ք Է Պ (1)

1. Պա'զը խուսուլարտա մէրքէպ աթ կիւպի տիր։ Անըն տիշէրի թամմ աթըն տիշէրի կիպի եափըլմըշ օլուղընտան, անըն աղզընա կէմ թագըլա պիլիր։ Անըն թըրնագլարը տախի աթըն թըրնագլարընա չօդ պէնկազէր իսէ տէ, աթընքի գատար կէնիշ տէյիլ տիր։

2. Լաքին մէրքէպին գուլագլարը աթըն գուլագլարընտան չօդ ուզուն տըր։ Վէ անըն գույրուղընըն անճագ ունընտա ուզուն գըլլար պուլունուր։ Մէրքէպին պօյնընտա ուզուն պիր եիլէյի եօդ տըր, ամմա պաշնըն

թէփէսինտէ փէրչէմ կիպի սաշլարը պուլուանուր :

3. Աթ սիյահ, եախօտգըր, եախօտ պէյաղ, եասիյահ տօրու, եախօտ քէսթանէ տօրու րէնկինտէ

ոլուր, վէ եախօտ պու րէնքլէրտէն պէջիւք պէնքլէրի պուլունուր. լաքին անըն նէ պէտէնինտէ, նէ տէ պաճազլարընտա աալա գօյու պիր եօլ եա չըզկը պուլունմադ:

4. Մէրքէպ պօզ րէնկինտէ տիր, վէ պաշզը զըլարը պէյաղ օլուր. լաքին սիյահ եախօտ տօրու րէնքտէ մէրքէպ նատիր պուլունուր: Պօյնընտան գույրուղընա դատար կէնիշճէ վէ սիյահ պիր չըզկը պուլունուր, վէ էյլէ պիր չըզկը տախի օմուղլարը իւզէրինտէ վար տըր:

5. Մէրքէպէ աթ դատար պազմադ իսթէմէզ, վէ պու սէպէտտէն մէրքէպի պէսլէ-

մէք չօդ մէսարիֆի տէյիլ տիր: Մէրքէպ եէյէճէյինի եօլ քէնարընտա, եախօտ էօթէտէ պէրխտէ պուլա պիլիր, վէ աթըն տօդունմադ պիլէ իսթէմէյէճէյի չօդ օթլարը եէր:

6. Աթ կիպի ախըր տա իսթէմէզ: իւսթիւ էօթիւլիւ պիր եէր էլվէրիր, վէ եկէր կէճէլէրի փէք չօդ սողուդ, եախօտ նէմնաք օլմազսա, պիր աղած ալթընտա եաթար ու յուր, վէ իւսթիւ էօթիւլիւ եէր պիլէ իսթէմէզ:

7. Մէրթ, ուղուն վէ տար թըրնագլարըյլ սայքի քէչի դատար գայալար իւզէրինէ չըդա պիլիր, վէ չօդ եխւքսէք պիր եէրտէ տար պիր եօլ օլսա հիչ գօրդմազ, վէ իւսթիւնտէ պիր քիմսէ պուլունսա պիլէ, տիւշմէքսիզին եօլընը կիւզէլճէ պուլուր չըդարըր:

8. Մէրքէպ քիւչիւք իսէ տէ, չօդ գուվչէթիւ տիր, վէ պէջիւք եխւքէրի թաշըր, վէ աղըր՝ արապալարը չէքէ պիլիր: Պիր քիւչիւք մէրքէպին՝ իշինտէ տէօթիւք քիչի պուլունան պիր՝ արապայը չէքտիյինի կէօլմիւշիւմ:

9. Մէրքէպ շարգտա տիւնեանըն պաշգաթարաֆլարընտան զիյատէ գուլլանըլըր: Եկէր էպի վագըթլարտա շարդ մէմէքէթէրինտէ պուլունուպ տա ուղադ պիր եէրէ կիթմէք իսթէսէ իտին, պիր մէրքէպ իւզէրինէ պինէճէք իտին:

ՕԹՈՒԶԸՆՑԸ ՏԵՐՄ

Ահ-մադ	Աս-լա	Լա-քին	Մէմ-նուն
Գամ-չը	Տօոթ	Պուլ-մադ	Տէօյ-մէք
Դա-պուդ	Հայ-վան	Տի-լիմ	Էր-թէ-սի
Թութ-մադ	Տէյ-նէք	Շէ-քէր	Փար-չա

Մ Է Ր Ք Է Պ (2)

1. Մէրքէպ ահմադ պիր հայվան տըր տէյիւ զանն էթմէք չօդ եանկլը տըր։ Մէրքէպ տախի էփէյի ֆիրասէթլի տիր, լաքին մէրքէպ գուլանանլար էքսէրիյէ օ հայվան իլէ էօյլէ զալիմանէ հարէքէթ էտէրլէր քի, դէվալը հայվան անճադ անլէրին տէյնէքլէրինտէն վէ դամչըլարընտան նասըլ գուրթուլաճաղընը տիւշիւնիր։

2. Էկէր մէրքէպ իլէ էյի մու'ամէլէ էթսէնիդ, օ սիդի չօդ սէվէճէք, չաղըրտըղընըդտա եանընըզա կէլէճէք, վէ խոթէտիյինիդի էտէճէք տիր։

3. Մէրքէպի հիշ տէօյմէմէլի սինիդ։ Անը տէօյմէք զալիմիկ օլտըզը կիպի, պիւթիւն պիւթիւն ֆա՛խտէսիդ պիր շէյ տիր։

4. Սիդ անա պիր տօսթ օլմալը սընըզ, վէ օ տախի սիդէ պիր տօսթ օլաճադ, վէ սիդին իշիւն իշ կէօրմէք խոթէյէճէք տիր։

5. Էկէր պիր մէրքէպէ պինմէք եախօտ անը՝ արապայա գօշմադ խոթէրսէնիդ, տիգ-դաթ էտին քի մէրքէպ սիդի սէվսին։

6. Անա խոթէտիյինիդ պիր խմի վէրին, վէ անը կէօրտիյինիւզտէ օլ խմիէ անը չառըըն, վէ եանընըզտա պիր ազ էքմէք դապուղը, եախօտ հալում, եախօտ պիր փարչա շէքէր պուլունսուն։ Շէքէրի սիդ նէ դատար սէվէր իսէնիդ, օ տա օլ դատար սէվէր։ Շէքէրի սիդին էլինիզտէն եէսին, վէ օ եէր իքէն անա թաթլը սէօղէր սէօյլէյին, վէ էլինիզտէ անը օգշայըն։

7. Պէօյլէճէ սիզտէն գօրդմամաղը չար չապըդ էօյրէնէճէք, վէ սիդի ուզագտան կէօրտիւյինտէ, գօշուպ սիդին եանընըզա կէլէճէք տիր։

8. Ամմա էկէր անըն իլէ մէրհամէթսիդ ձէսինէ մու'ամէլէ էտէր իսէնիդ, վէ թութ-

տրղընըզտա քէնտիսինի տէօյէճէյինիդի պիլիր իսէ, սիզի կէօրտիւյիւնտէ գաշաճագ տըր. վէ անը թութմագ իչիւն չօդ կիւճլիւք չէքէճէքսինիդ, վէ թութտըղընըզտա տախի իշ կէօրմէք իսթէմէյէճէք տիր:

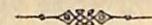
9. Սէն տէ անըն եէրինտէ օլսա իտին, թամմ էօյլէ եափաճագ իտին: Տօսթլարըն սէնի սէվտիքլէրինտէ վէ սէնին իլէ էյի մուամէլէ էթտիքլէրինտէ, անլէրին եանընտա պուլունտըղըն իչիւն չաղ վէ մէսրուր օլուրսն, վէ անլէրի կէօրտիւյիւնտէ դօշուպ անլէրի դարշըլարսըն:

10. Եկէր սէնի պիր խապէր կէօթիւրմէք իչիւն պիր եէրէ կէօնտէրսէլէր, եախօտ սէնտէն պիր չէյ եափմանը բէճա էթսէլէր, անլէրի սէվտիյին իչիւն իսթէալիքլէրինի եափտըղընտա սէվինիրսին: Խապէր կէօթիւրմէյէ կիտէր վէ կէրի կէլիր իքէն, անլէրի սէվտիյին իչիւն չապըդ կիտէր կէլիրսին:

11. Լարին էկէր անլէր սէնին իլէ ինսափսըզճասընա մուամէլէ էթսէլէր, վէ պիր խապէր իլէ սէնի պիր եէրէ կէօնտէրիր իքէն կիտէսին տէյիւ գամըլ իլէ տէօյսէլէր, վէ կէրի կէլտիյինտէ տախի տէօյսէլէր, անլէրին կէօնտէրտիյի խըզմէթէ կիթմէք իսթէմէյէճէք իտին, վէ էկէր կիտէճէք տախի օլսան չօդ կէճ կէլճէճէք իտին:

12. Եախօտ եափմագ իչիւն սանա պիր իշ

էմր էտիպ տէ, սէն օլ իշի կէօրմէքտէ իքէն սէնի պիր տիւզիյէ տէօյէճէք օլսալար, եահիշ պիր իշ կէօրմէյէ չալըշմայաճագ իտին, եախօտ եափտըղըն իշի էյի եափմայաճագ իտին. չիւնքի տիւզիյէ աղըը չէքմէքտէ օլսաճագ իտին: Պիր եէրի աղըըյան հիշ պիր ատէմ էյի պիր իշ կէօրէմէզ, վէ պիր մէրքէպ տախի պու խուսուստա պիր ատէմ կիւպի տիր:

ՕԹՈՒԶ ՊԻՐԻՆՑԻ ՏէՐՄ

Մէ-շին	Շի-շէ	Տէ-րի	Գա-լըն	կըշի
Փէ-նիր	Թա-րագ	Եա-պա-նի	Տա-նա	Տա-պան
Եօ-ղուրթ	Պը-չագ	Գայ-մագ	Եէ-մէք	Գա-չըգ
Այ-րան	Եա-յըդ	Պաշ-լը-ճա	Չօր-պա	Գուրթ

Ի Ն Է Գ (1)

1. Ինէքտէն չօդ եէյէճէք, վէ պիզէ լազըմ օլան պաշդա չօդ էյի չէլլէր էտինիրիզ: Իչտիյիմիդ վէ չայ իլէ դուլանտըղըմըդ սիւթինէքտէն չըգար: Փէնիր վէ եօղուրթ տախի սիւթտէն եափըլըր:

2. Տիւնեանըն պա'զը գըթ'ալարընտա ատէմէրին պաշըճա եէյէճէյի սիւթ տիր: Անլէր սիւտիւ տէրիտէն եափըլմըշ պիր թօրպա իչինէ դօրլար, վէ էքշիյինճէյէ դասար սագ-լարլար:

3. Կըշիակյինտէ չօդ գա-
թը վէ սօղուդ չօրպա կիպի
օլուր, վէ պըչադէ քէսիէ
պիկիր, վէ ուն իլէ գարըշ-
տըրըլըր: Պու եէյէճէք իլէ կէշինէնլէր, անը
հէր հանկը պաշտա եէյէճէքտէն զիյատէ սէ-
վէրէր:

4. Կըմէք իւղէրինէ սիւրտիւյիւմիւղ թէ-
րէ եաղը տախի սիւթտէն եափըլըր:

5. Սիւթ պիր վագըթ չալդանմայարագ-
տուրուր իսէ, եիւղինտէ գայմագ պաղլար:
Գայմագ չայ իլէ պէրապէր չօդ էյի օլուր,

վէ չօդ ատէմիէր պու ճինս գայմաղը օ եօլտա
չօդ գուլանըրլար: Լաքին տահա զիյատէ
եայըղա դօնըրարագ թէրէ եաղը եափըլըր:

6. Պէն չօճուգլըղմտա օյնար իքէն թէրէ
եաղը եափար իտիմ: Պիր աղ սիւթ եիւզիւ
իսթէյիպ պիր շիշէ իշինէ դօր, վէ էփէյի
վագըթ շիշէյի չալդալար իտիմ: Վէ պիրտէն
շիշէ իշինտէ թէրէ եաղը փարչալարը հասըլ
օլուր իտի: Պանա էյլէ կէլիր իտի քի, հիշ
պիր թէրէ եաղը պէնիմ պու շիշէ իշինտէ
եափտըղմ թէրէ եաղը գատար էյի տէյիլ
տիր:

7. Ինէյին էթինէ սըղըր էթի տէնիր: Ի-
նէք եափըլըրնա տանա, վէ էթինէ տանա
էթի տէրիզ:

8. Գօյունըն եիւնիւնտէն էլպիսէ եափտը-
լըմըզ կիպի, ինէյին թիւյիւնտէն էլպիսէ
եափըլմազ:

9. Լաքին սէնին այադ գապլարընըն գա-
լըն թապանլարընըն քէսուէլէսի՝ ինէք եա էօ-
քիւզ տէրիսինտէն եափըլմըշ տըր:

10. Եաղմուրը կիւնտէ սէնին այագլարընը
գուրու սագլայան չօդ գալըն պիր այադ գա-
պը կիյիպ տէ այագլարըն ըսլանմատըլընտա,
ինէք եա էօքիւզ օլմասա իտի այագլարըն
ըսլանըպ սօղուդ ալա պիկիր իտին տէյիւ տիւ-
շիւնմէլիսին:

11. Ինէյին իւսթ չէնէսինին էօնիւնտէ

տիշերի եօդ տըր, վէ օ օթ եէտիյինտէ օթը
ըսըրմաղ, անճագ անը ալթ չէնէսինին տիշ-
էրի դարշունտա թութար վէ գօփարըր:

12. Ինէյին պաշընտա իրի պույնուզը վար
տըր: Զօդ սէնէլէր էվլէլ ինէք եապանի պիր
հայվան իքէն, վէ գուրթլար վէ պաշդա հայ-
վանլար եէր եխողինտէ եաշար իքէն, ինէք
քէնտի պույնուզլարընը՝ քէնտիսինի վէ քէնտի
տանասընը էօլախւրմէք իսթէյէն գուրթլար
վէ սա՞իր եապանի հայվանլար իլէ տէօյիւշ-
մէք իշիւն գուլլանըր իտի:

13. Լաքին շիմտի գուրթլար վէ սա՞իր հայ-
վանլար օլմատըլընտան ինէք քէնտի պույ-
նուզլարընը պու եօլտա գուլլանմաղ: Ալմա
ինէյին պույնուզլարը պիղէ ֆա՞իտէլի օլուր,
շիւնքի անլէրտէն թարագ եափարըդ, վէ պը-
չագ սափարը վէ պաշդա չոդ շէյէր իշիւն
գուլլանըրըդ:

ՕՐՈՒՉ ԽՔԻՆՃԻ ՏԵՐՄ

Իարձ	Ֆա՞-իտէ	Թագ-սիմ	Նա-սըլ
Պօրձ-լը	Թութ-գալ	Պօ-ղազ	Տիլ
Եէ-տի	Չիյ-սէ-մէք	Էօդ-լիւ	Պը-չագ

Ի Ն Է Ք (2)

1. Ինէյին այագլարընա պագ, վէ կէօ-
րէճէքսին քի անըն այագլարը իքիյէ թագսիմ

օլունմըշ տըր, վէ աթըն եախօտ մէրքէպին
այագլարը կիսի տէյիլ տիր, լաքին տահա
զիյատէ գօյունըն այագլարընա պէնկզէր :

2. Անըն այագլարընտա պէօյիւյէն թըր-
նագլարտան թութգալ եափըլըր :

3. Քէմիքլէրինտէն պըչադ սափլարը եա-
փըլըր, վէ թիւյլէրինի տէ սըվա խարճընը
էօղլէշտիրմէք իշիւն անըն իշինէ գարշտը-
րըլլար, վէ խարճ տիվարա սրվանտըլընտա
տէօքիւլմէզ :

4. Պագ, ինէքտէն կէրէք տիրի իքէն,
կէրէք պօղազլանտըրդտան սօնկրա նէ գա-
տար ֆա՛խտէլէր էլէ կէթիրիրիթզ :

5. Ինէյին՝ օթը նասըլ եէտիյինի, վէ օ-
թը ալթ չէնէսինին տիշլէրի գարշուընտա նա-
ոլ թութտըրդընը վէ գօփարտըրդընը պիլիրսին:

6. Իմտի պիր ինէյին օթլանմասընը կէօր-
տիւյինտէ, նէ էթտիյինէ տիդգաթ էթ :

7. Ինէք իսթէտիյի գատար օթ եէտիյին-
տէ պիր վագըթ եաթար: Եաթտըրդը վագըթ
անա պագաճադ օլսան, կէօրէճէքսին քի,
աղղընա օթ ալմաղ իսէ տէ, չէնէսինի օյնաթ-
մադտան տուրմազ:

8. Պօղազընա պագսան, աղղընա եու-
վարլադ պիր շէյ կէլտիյինի կէօրէճէքսին:
Պու եուվարլադ շէյէ կէվիշ տէնիլիր քի, ի-
նէյին եութտըրդը ամմա չիյնէմէտիյի օթտան
հասըլ օլուր :

9. Կէվիշ ինէյին աղղընտա իքէն անը տիշ-
լէրիյլէ իւյիւտիւր, վէ անըն թէքրար պօղա-
զընտան աշաղը կիթտիյինի կէօրիւրսիւն :

10. Հէփ ինէքլէր, գօյունլար, կէյիքլէր վէ
քէչիլէր կէվիշ կէթիրիրլէր: Քիթապ ը Մու-
դատտէստէ օդուրըզ քի, եէհուտտիլէր կէ-
վիշ կէթիրմէյէն վէ թըրնաղը չաթալ օլմա-
յան հիչ պիր տէօրթ այագլը հայվանը եէ-
մէյճէքլէր իտի:

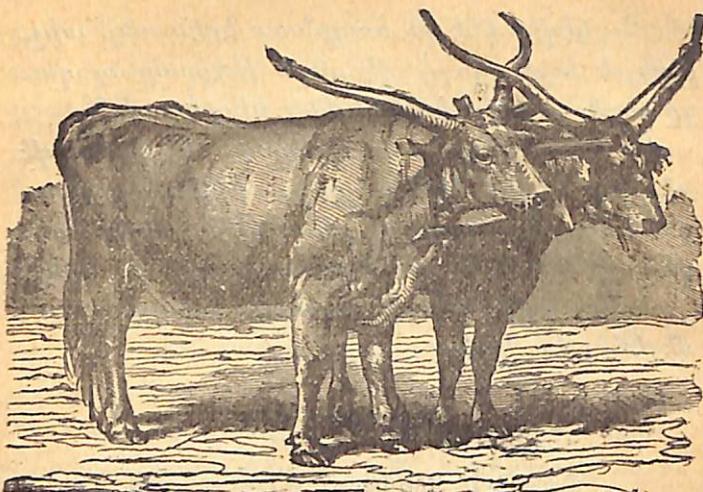

ՕԹՈՒԶ ԽԻԶԻՒՆՑԻՒ ՏԵՐՄ

Պօյուն-տը-րըդ	Թախ-թա	Հայ-վան	Օն ի-քի
Գոււ-լան-մադ	Զիֆթ	Գա-պուդ	Քէս-քին
Սիւ-փիւր-մէք	Զէ-նէ	Սա-պան	Սափ

Է Օ Գ Ի Ւ Զ

1. Էօքիւդ չիֆթ սիւրմէք, եախօտ աղըր
, արապալար չէքմէք իշին գուլլանըլլը: Պօյուն-
տըրըդ տէտիյիմիզ պաշրճա իքի փարչա օտուն-
տան, իպարէթ օլուալ էօքիւզէրին պօյնլարը
իւզէրինէ գօնուլլը, վէ էօքիւզէր տա՛խմա
չիֆթ չիֆթ կիտէրլէր: Տիւնեանըն չօդ գըթ'ա-
լարընտա էօքիւդ չիմտիյէ գատար կէրէք չիֆթ
սիւրմէք վէ կէրէք արապա չէքմէք իշիւն գուլ-
լանըլլը: Էօքիւդ չօդ աղըր եւրիւր իսէ տէ,
ուզուն վագըթ եօրուլմագսըլլն կիտէ պիլիր,

վէ իշխնի պիթիրակրտէն սօնկրա էփէյի վառըթ բահաթթ էթմէք իսթէր :

2. Եօլլար չօդ ֆէնա օլտրզբնտա, եախօտ հիշ եօլ պուլունմատրզբնտա, պիր 'արապայա պիր չօդ էօքիւղէր, մէսէլս օն իքի չփթ եախօտ տահա զիյատէ էօքիւղէր գօշուլուր :

3. Չօդ մէմիքէթէրտէ էօքիւղ տահա պուղտայը պաշագտան այրըմագ իշխն գուլշանըլը : Պուղտայ պիշխլոյինտէ տիւղ վէ թուղլա դատար սէրթ վէ դուրու պիր եէրէ եայըլը : վէ ալմընա չագմագ թաշը սօդուլմը ղայէթ դալըն պիր թախթա՝ պաշագլար իւղէրինէ գօնուլը, վէ պու թախթայա պիր չփթ էօքիւղ պաղլանը, վէ պիր ատէմ տախի պու թախթանըն, եա՞նի տէօյէնին,

իւսթիւնտէ տուրուր, վէ էօքիւղէր տա"իրէ շէրլինտէ թէրըրար թէրըրար պաշագլար իւշէրինտէ տէօնէրէր :

4. Եէթիշմիշ օլան պուղտայ տանէլէրի պու եօլ իլէ սամանտան այրըլը, վէ սաման պիր թարաֆա թօփլանարագ, պուղտայ սավրուլտըդտան սօնկրա անպարա գօնուլուր :

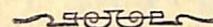
5. 'Ա'սը Ռ' Ռ'թիդ զէմանլարընտա Եէհուտիւնէ պուղտայը պու եօլտա խարման էտէրէլէր իտի : Վէ հայվանլարա էյի մու'ամէլէ էթմէյի անլէրէ էօլրէթմէք իշխն խարման տէօյէն էօքիւղին աղզընը պաղլամամալարընը Ալլահ անլէրէ էմը էթմիշ իտի :

6. Պա'զը մէմիքէթէրտէ էօքիւղիւ իւշէրինէ պինմէք իշխն իսթիմալ էտէրէլէր : Ռ'թա պինմիշ օլանլար, էօքիւղէ պինմէնին զօր պիր շէյ օլտրզբնը անկլայա պիլիրէլէր :

7. Պու էօքիւղէրին պույնուղլարը ուղուն վէ քէսրին տիր, վէ էօքիւղ տիւշէճէք եախօտ տիւշէր կիպի օլաճագ օլսա, պու պույնուղլար էօքիւղին իւսթիւնտէ պուլունան ատէմէ զարար վէրէ պիլիրէլէր, պունուն իշխն պէօյիւմէյէ պաշլատրզլարընտա մախսուս էյիւմիրէր վէ պա'զէն էօքիւղին պօյնը ալթընտա և իքի պույնուղըն ուճը պիրի պիրինէ պիրէլշիր :

8. Էօքիւղին աղզը էօյլէ եափըլմըշ տըր

քի կէմ գօյամայրդ. պունուն իշխն պա՛զը տէփ'ա պուրնընտան պիր տէլիք տէլինմիշ օւլարագ, ոլ տէլիքտէն տախի պիր տէյնէք փարչաբը կէչիրելմիշ տիր։ Պու տէյնէյին իշքի ուճընտան պիր իփ պաղըը տըր, վէ էօքիւդէ պինմիշ օլան ատէմ սաղ եա սօլ թարաֆըն իփինի չէքտիյինտէ, էօքիւդ հանկը թարաֆա տէօնէճէյինի անկլար։

ՕԹՈՒԶ ՏԷՐՄԻԿԻՆՑԻԻ ՏԵՐՄ

Բու-պա	Եալ	Եա-փա-զը	Գըրգ-մագ
Դա-պա	Պէօ-յիւ-մէք	Թէլ	Տէսթ-կեահ
Պի-լին-միշ	Եէ-լէք	Տի-քէն	Իփ-միք

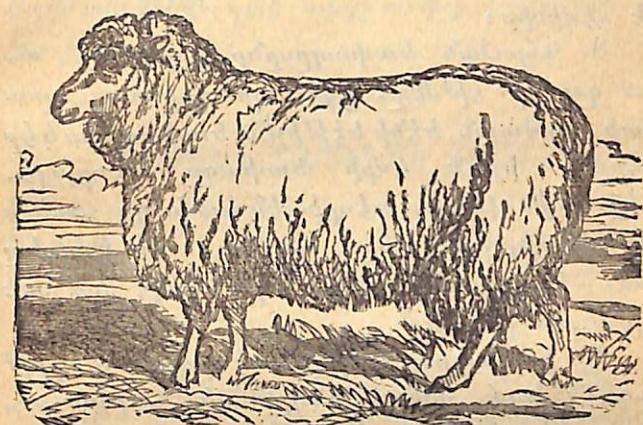
Գ Օ Յ Ո Ւ Ն (1)

1. Պիզ եէմէյէ վէ էլալիաէլէրէ միւհթաճ իզ, վէ իքիսինի տէ գօյուն պիզէ վէրիր։

2. Գօյունըն պիզէ վէրտիյի եէյէճէք օւմասա իտի եաշայա պիլիր իտիք, չիւնքի մուժւլագա անըն էթինի եէմէյէ միւհթաճ տէյիլ իզ, լաքին էկէր գօյունըն պիզէ վէրտիյի էլպիսէլիր օլմասա իտի, սօղուդ պիր մէմիշ-քէթաէ եաշայամազ իտիք։

3. Էքմէք վէ սիւթ վէ մէյվէ իլէ եաշայա պիլիր իտիք, լաքին սըճագ թութան էլպիսէլիրմիզ օլմասա իտի, գըշն բահաթճա եաշայամազ իտիք։

4. Գօյունըն թիւյիւ քէօփէյին վէ քէտինին թիւյիւ կիպի տէյիլ տիր։ Գօյունըն թիւյիւ չօդ սըգ վէ չօդ ուզուն աըր, վէ անա եիւն եախօս եափաղը տէնիլիր։

5. Եափաղը էյրիլիպ թէլ եափըլտըլընտա, պիր տէսթկեահա կէչիրելիր վէ պէզ եախօս ֆանէլա տօգունուր։

6. Եիւնտէն եափըլըշ պիր փալթօ կիյախինտէ, պու փալթօնըն գօյունըն արգասընտան ալընտըլընը խաթըլընա կէթիր։ Վէ եաթալընա եաթտըլընտա, սէնին եաթազընը էօլէ կիւղէլճէ ըսըտան, ոլ գալըն փանէլա տախի պիր վագըթ գօյունըն իւս թիւնտէ պէօյիւտիյիւնիւ խաթըլընա կէթիրէ պիլիրսին։

7. Պահար մէվսիմինտէ կիւնլէր ըսընտըզը կիպի, գօյունըն իւսթիւնտէ պուլունան ուղուն եափաղը քէսիլիր։ Պիւթիւն եափաղը գըրգըլաղընտա, ոլ աղըրըլըգտան գուրժուլուղը իշխն գօյուն էօթէյէ պէրիյէ սըչրար վէ սէվինիր։

8. Գօյունըն եափաղըսընը գըրգմագ աշնա ղարար էթմէղ։ Էկէր պրաղըլաճագ օլսա իտի, ալթտան եէնի եէթիշէն եափաղըյա եէր վէրմէր իշխն էսրի եափաղը տէօքիւլէնէք իտի։ Լաքին տէօքիւլէն եափաղը չամուր վէ թէքէնլէրլէ տոլու օլաճագ վէ էյրիլիպ թէլ եափըլամայաճագ, վէ պիղէ ֆա՛իտէ էլմէյէնէք իտի։

9. Եափաղըսը իւսթիւնտէ օլտըզը վագըթ գօյուն էօյլէ սըճագ գալըր քի, գըրըն սօզուգ կիւնլէրինտէ վէ կէճէլէրինտէ պիլէ տըշարըտա գալա պիլիր։

10. Եաղմնուր եաղտըլընտա տախի գօյուն օլ գատար ըսլանմազ, չիւնքի եափազ զբտա պիր նէվ՝ եալ վար տըր, վէ անըն իշխն անտէն եաղմնուր կէճմէղ։ Էկէր էլինի գօյունըն եափաղըսընա սիւրէնէք օլսան, էլին եաղլանաճագ վէ եըդամագ իդթիլա էտէնէք տիր։

11. Կիյմէր իշխն եիւնտէն պիր էլպիսէ եափմագ իսթէտիյիմիզտէ, եափաղըյը էվլ վէլա եըդարըզ, չիւնքի եաղը պիր փալթօ եախօտ եէլէք կիյմէյիլ։

12. Վէ օլ վագըթ պու եափաղը գօյունըն իւսթիւնտէ իքէն անը նասըլ սըճագ թութար իտի իսէ, անտէն էլպիսէ եա ֆանէլա եափտըլըմըզտա, վէ կիյտիյիմիզտէ եախօտ եաթաղըմըզըն իւզէրինէ էօրթտաիւյիւմիւզտէ պիզիտախի էօյլէ սըճագ թութար։

→→→○○-εε-←←

ՕԹԱԽԶ ՊէՇԵԽՆՃԻ ՏԵՐՄ

Մում	ՕՂ-Լան	Սօ-տա	ՕՂ-Լագ
Եահ-նի	Իշ	Սա-պօն	Եան-մըն
Ին-ճէ	Գը-զարթ-մագ էթ	Էլ-տի-վէն	

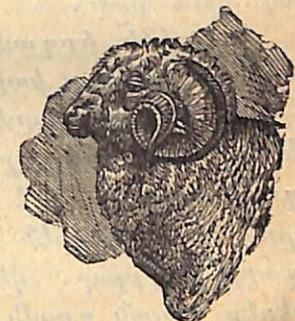
Գ Օ Յ Ո Ւ Ի Ն (2)

1. Գօյունըն հէր պիր գըսմընը պիր եօլ իլէ գուլանըըլըզ։

2. Գօյուն եալըլըսընըն էթինէ գուղու էթի տէն նիլիր, վէ անը գըզար-աըպ եէմէք եափտըլը-մըզտա փէք ա՛լա օլուր։

Գօյունըն էթինի տախի եա գըզարտարագ եախօտ խաշայարագ վէ եախօտ եահնի եափրագ եէրիլ։

3. Պիր գօյունըն եէյէճէք չօդ եէմի օլ տըղընտա, վէ չօդ տախի կէղմէտիյինտէ,

Եաղլանըր։ Գօյունտա չօդ եաղ վար տըր, վէ անլէրէ իչ եաղը վէ մում եաղը իսմի վէրիկր։

4. Իչ եաղը պէօրէք իչիւն գուլլանըլըր, լաքին մում եաղընը աթէշտէ էրիտէրէք անտէն մում տէօրէրէր։

5. Պէն մէքթէպ չօճուղը օլտըղըմ վազըթ, անճադ իքի նէվ՝ մում վար իտի. պիրիսի պալ մումընտան՝ վէ ոլ պիրի մում եաղընտան տէօքիւլմիւշ մում իտի։

6. Գըշն ուզուն վէ դարանըդ կէճէլէրինտէ եադտըղըմըզ անճադ եաղ մումու իտի. լաքին անըն վէրտիյի ըշբդ էօյլէ ֆէնա իտի քի անընլէ տէրումիզի հաղըրլամադ չօդ կիւճ իտի։

7. Էլինի երդամադ իսթէյիալ տէ սաւոն պուլամասա իտին, նէ՞ եափաճադ իտին։

8. Գուլլանտըղըմըզ սապօնըն չօղը մում եաղընտան եափըլըր։ Մում եաղը սօտակէ դարըշըրըլըր, վէ պիր վագըթ դայնատըլըր, դայնար իքէն անը ուզուն քիւրէքլէրէ դարըշըրըլըրար, վէ սօնկրա սույը սիւզիւլէրէք դալան դըսմը սապօն օլուր։

9. Գօյունըն տէրիսինին ինձէ դըսմընտան էլտիվէն վէ դալըն դըսմընտան տախի քիթապ դապլարը եափըլըր։

10. Օլլագդ տէրիսինտէն եափըլմըշ էլտիվէնլէր հագդընտա ճիւմլէնիդ տէ իշիթմիշտիւ-

նիդ լաքին իսմինտէն զանն էթտիյինիդ կիւպի, պու էլտիվէնլէր օղլագ տէրիսինտէն եափըմամըշ տըր։ անլէրին չօղը գօյուն տէրիսինտէն եափըլմըշ տըր։

11. Գուզունըն տէրիսի պա'զէն իւզէրինէ եաղը եաղմագ իչիւն գուլլանըլըր։ Իւզէրինէ եաղը եաղմագ իսթէնիլտիյինտէ տէրի չօդինձէ, տիւզ վէ պէյազ պիր հալէ կէթիւրիլ, վէ անա “թիրչէ” թէսմիյէ օլունուր։ Թիրչէ քեաղըտ կիպի գօլյաճա եըրթըլըպ եանմագ, վէ չօդ մուհիւմ սայըլան չէլէր անըն իւզէրինէ եազըլըր։

→→→○○○○○

ՕՐՈՒԶ ԱԼԹԸՆՑՀ ՏԿՐԸ

Թօս վուր-մագ	Գույ-րուգ	Թախ-թա	Մէյ-վէ
Մէյ-եալ	Թարթմագ	Էլ'աբապաը	Ու-ճուզ
Ղալ-ղա	Գա-նէ-լա	Էլ-տի-լէն	Եում-շագ

Գ Օ Յ Ո Ւ Ն (3)

1. Գույրուգլարընը ՚արապա իլէ թաշըյան գօյունլար վար տէյիւ իշիթուն, նէ՞ տիւշինէճէք սին։

2. Տիւնեանըն պա'զը դըթ'ալարընտա դօյունլար վար տըր քի, անլէրին եաղընըն չօղը գույրուգլարընտա տըր։

3. Գու դոյրուգլար պա'զէն օլ դատար պըլըր տըր քի, ատէմլէր անլէրի քիւչիւճէք ՚արապըլըր տըր քի, ատէմլէր անլէրի քիւչիւճէք ՚արա-

պալար իւզէրինէ պաղլարլար, վէ գօյունլար
եիւրիւտիւրէրինտէ պու 'արապալարը ար-
դալարընտան չէրիպ կէօթիւրիւրլէր:

4. Գօյունըն գույրուղը իշխն օլան 'ա-
րապալար տիւղ թախթալարտան իքի թէ-
քէրլէր իւզէրինտէ եափրլըր, վէ էլ 'արա-
պալարընա պէնկղէր: Գույրուգ եաղը չոդ
եռմշադ տըր, վէ եէմէր իշխն գուլանըլըր:

5. Գօյունլար պիրի պիրլէրի իլէ պիրլիբ-
տէ եաշամաղը սէվէրլէր: Անլէր չոդ միւլա-

յիմ տիրլէր, վէ պիրի պիրլէրինի ըսըրմաղ-
լար, վէ թէքմէ վուրմաղլար: Անլէրին էթ-
տիյի եալընըզ պաշլարըյլէ թօս վուրմադ
տըր:

6. Էկէր գօյունլար աէօյիւշմէյէ մէյեալ
հայրանլար օլուպ տա, քէպին տիշէրի վէ
փէնչէլէրի օլաս իտի, անլէրի սագլայամաղ
իտիք, վէ անլէրտէն էլէ կէթիրտիյիմիզ եա-
փաղընըն վէ թա'ամըն չօղընտան մահըում դա-

լաճադ իտիք: Լաքին Ալլահ անլէրի էօյլէ
եարաթմըզ տըրքի, անլէրի թա'ամ վէ էլ-
պիսէ իշխն իսթիմալ էտէ պիլիրիղ:

7. Իմտի գօյունտան էտինտիյիմիզ մէն-
ֆա'աթ իւզէրինէ տիւշիւն: Էկէր տիւնեատա
գօյուն օլմասա իտի, կիյմէր իշխն էլպիսէ
վէ ֆանէլա, վէ եաթաղլարըմըզ իշխն ֆա-
նէլալար, հէմտէ եէմէր իշխն գօյուն վէ
դուզու էթի պուլամայաճադ իտիք:

8. Սապօն օլ գատար ուճուզ օլմայաճադ,
վէ կիյէճէրլէրիմիզի երգամադ շիմտիքինտէն
չոդ պահալը օլաճադ իտի:

9. Անճադ օղլադ տէրիսինտէն եափրլան
էլտիվէնլէր իլէ իտարէ օլունաճադ իտիք, վէ
էկէր գօյուն տէրիսի օլմասա իտի, քիթապ-
լարըմըզ օլ տէրի իլէ ճիւտ օլունտըլարընտա
կէօրիւնտիյիւ գատար կիւզէլ օլմայաճադ-
լար իտի:

10. Գօյուն պիրէ պու գատար ֆա'իտէլի
հայվան իքէն, պիղտէ անլէր սաղ իքէն է-
լիմիզտէն կէլէնի անլէր իշխն եափմալը իզ:
Անլէրին եափաղըընը էլպիսէ եափմադ ի-
շխն դըրդմադ իւզրէ պահարըն սըճադ կիւն-
լէրինէ գատար պէքլէմէլի իզ: վէ եէմէր ի-
շխն անլէրի պօղաղլայաճաղըմըզ վագըթ,
անլէրի պիրտէն պօղաղլամալը, վէ միւմքին
օլըղը գատար անլէրէ աղ աղըր վէրմէլի իզ:

ՕԹ-ՌԻՉ ԵԿՏԻՆՃԻ ՏԵՐՄ

Աս-դալ	Կէօ-զէթ-մէք	Շալ	Տօղ-րու
Չըգ-մա	Դա-պա	Սա-աթ	Ետ-պա-նի
Ետ-րըդ	Հիս-սէ	Ույ-մադ	Տօռթ

Ք Է Զ Ի

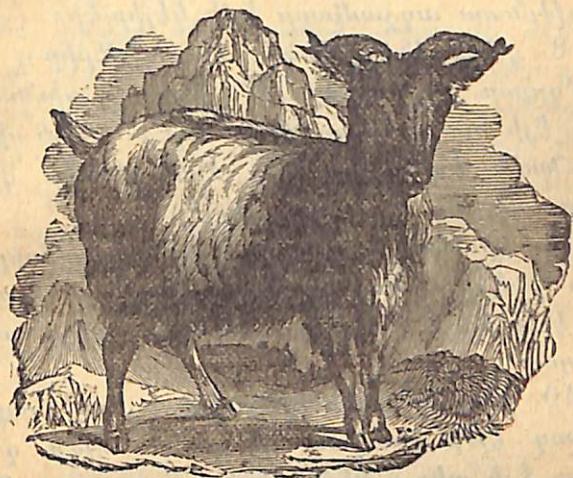

Եափրշմըշ, վէ պիչխմիշի սայքի պիր տիր :

2. Լաքին քէշինին թիւյլէրի տիւզ տիր,
վէ եափաղը անճագ գօյունըն արդասընտա
պէօյիւր : Հէր քէշինին ուղուն վէ սիվրի
պույնուղլարը վէ էրքէք քէշինին չէնէսի
ալժընտա ուղուն պիր սագալը վար տըր :

3. Քէշիլէր գօյունլար կիպի սիւրիւ իլէ
կիթմէյի սէվմէղլէր, վէ էօյլէ չաղըդ սէ-
յերտիրէր վէ էօյլէ եիւքսէք սըչրալլար քի,
անլէրի գօյունլարը սիւրտիւյիւմիւզ կիպի
սիւրէմէյիլ :

4. Քէշի եավլըսընա օղլադ, վէ էրքէք
քէշիյէ էրքէչ, վէ տիչի քէշիյէ քէշի տէ-
նիլիր :

5. Քէշի գայալար իւզէրինտէ եաշամագ
իշիւն եարատարլմըշ տըր, վէ անըն քիւչիւք,
սէրթ վէ քէպին թըրնաղլարը հէր քիւչիւք
պիր գայա քէնարը իւզէրինտէ տուրա պի-
լիր, եախօտ գայանըն եանընտա օլան քիւ-
չիւք եարըդլարա կիրէ պիլիր :

6. Քէշիլէր գօյունլարըն չըդամայաճադ-
լարը եէրլէրէ չըդըպ եէյէճէք պուլա պիլիր-
էր, վէ պիր գաչ քէշի սադլամագ չօդ մաս-
ըաֆիլը պիր չէյ տէյիլ տիր :

7. Քէշիլէրի կիւթմէք իշիւն ատէմ լա-
զըմ տէյիլ տիր : Եէյէճէքլէրինին չօղընը

քէնտի քէնտիլէրինէ պուլա պիլիրլէր, վէ է-
վէ կէլտիրլէրինտէ քէնտիլէրին սէվտիյի պիր
եջէճէյի պուլաճագլարընը պիլիրլէր, թամն
վագթընտա ագշամլարը էվէ կէլիրլէր:

8. Քէչի ինէք կիպի սիւթ վէրիր, վէ
պա'զըլար քէչի սիւտինիւն ինէք սիւտինտէն
չօդ էյի օլտրղընը զանն էտէրլէր: Քէչի սիւ-
տինտէն եափըլմըշ պիր ճինս փէնիր վար
տըր, վէ չօդ էյի տիր տէրլէր:

9. Տիւնեանըն գայալըգ օլան գըսմլարըն-
տա ինէքլէր եաշայամատրղընտան, սիւտիւ
վէ էթի իչիւն ատէմէյ օրալարտա քէչի սագ-
լարլար:

10. Անա քէչինին էթի էյի օլմազ, լաքին
օղլագ էթի եռւմշագ վէ գուղու էթի գա-
տար էյի տիր: Տիւնեանըն պա'զը գըսմլա-
րընտա անճագ օղլագ էթի պուլունուր, վէ
պիր ատէմ պիր օղլագ պօղաղլատրղընտա
անըն էթինի քէնտի տօսթլարը իլէ փայ է-
տէր:

11. Պա'զը քէչիլէրին գըլը գըսա վէ գուլ-
լանմագ իչիւն դապա տըր, լաքին պա'զը
քէչիլէր վար քի, անլէրին գըլարը իրի ճինս
օլուալ, ուզուն վէ դապա օլան ճինսի եխուղ-
տէ, վէ անըն ալթընտա տախի եռւմշագ վէ
եափաղը կիպի օլան ճինսի պուլունուր:

12. Պու եռւմշագ թիւյ էյրիլիպ թէլ եա-
փըլըր վէ անտէն պիր նէվ' շալ էօրիւլիւր:

Պու շալլարտան պա'զըլարը չօդ կիւղէլ օլուպ՝
եափմագ իչիւն չօդ վագըթ իսթէր, վէ չօդ
մասրաֆլը օլուր:

13. Էրքէք քէչի աղղըն օլուր վէ սէվմէ-
տիյի հէր քէսէ, վէ հէր չէյէ պույնուզլա-
րըյէ թօս վուրուր: Քէչի սագլայանլարըն
էկէր պիր էրքէք քէչիսի վար իսէ, անը
հիչ պիր զարար էտէմէյճէյի պիր եէրէ
գօմաղա տիգգաթ էթմէլի տիրլէր:

14. Քէչի, քէտի վէ աթ պիրի պիլիրլէրինէ
զարար վէրմէզլէր վէ պիր ակըլուտա եաշայա
պիլիրլէր:

ՕԹՈՒԶ ՍԵԲԻԶԻՆՃԻ ՏԵՐՄ

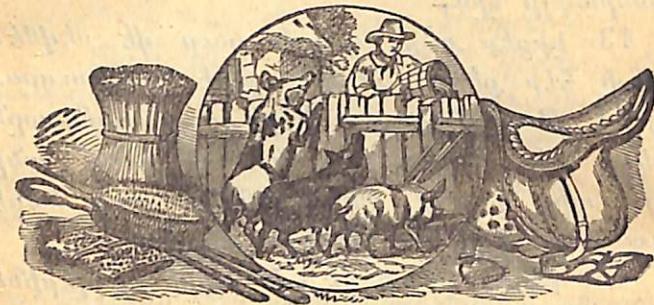
Թէ-միզ	Գօգ-լա-մագ	Թաշ	Թէճ-րի-պէ
Պու-ղա	Տօ-նուզ	Զա-թալ	Պէլ
Քէս-քին	Փիս-լիք	Փար-մագ Քէօք	
Հաս-սէ	Էօյ-րէն-մէք	Ավ	Մու-զիր

Տ Օ Կ Ո Ւ Զ

1. Պիր տօնուզ կիպի օլմագ իսթէր մի
սին: Էլպէթթէ “խայր”, տէյէճէքսին: Տօնուզ
պիր չէյ էթմէզ անճագ եէր, իչէր վէ ու-
յուր տէյէճէքսին:

2. Տէյէճէքսին քի, տօնուզ փիսլիյի սէ-
վէր, վէ թէմիզ օլմագ իսթէմէզ: Տօնուզ

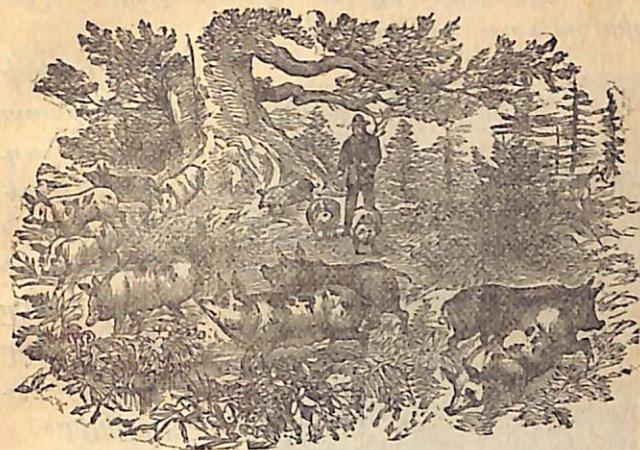
ախըրընըն գօդուսընը պիլէ ալմագ իսթէմէմ,
տէյէճէքսին:

3. Քիթապը Մուգատտէստէ օգումուշըն
քի Եհհուտիլէր թըրնաղը չաթալ օլմայան վէ
կէվիշ կէթիրմէյէն հայվանլարը եէմէյէճէք-
լէր իտի:

4. Տօնուղըն թըրնաղը չաթալ տըր: Է-
կէր տօնուղըն թըրնաղնա պագաճագ օլսան
թըրնաղընըն իքի փարմագլարա թադսիմ օ-
լունմըշ իտիյինի կէօրէճէքսին, քի պունլա-
րըն հէր պիրիսինին այրը թըրնաղը վար տըր:
Լաքին տօնուղ կէվիշ կէթիրմէզ, պունուն ի-
շին Եհհուտիլէր տօնուղը եէմէվլէր:

5. Տօնուղըն նէ՛ աճա՞իպ պուրնու օլտը-
ղնա տիդգաթ էթմիշ մի սին: Էկէր պիր
տօնուղա պագաճագ օլսան, կէօրէճէքսին քի
պուրնունը իսթէտիյի կիպի չէվիրէ պիլիր,
վէ եէյէճէք արատըղընտա պուրնունը եէյէ-
ճէք զանն էթտիյի հէր շէյէ սօգար:

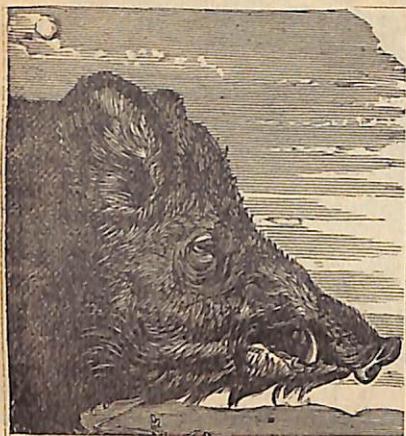

6. Էկէր սէն եէրտէ պիր չուդուր գաղ-
մագ իսթէսէ իտին պիր քիւրէք պէլի եախօս
չաթալ պէլ իսթէյէճէք իտին, վէ էկէր սա-
նա օլ տէլիյի պուրնունլէ գաղաճագսըն տէ-
նիլսէ իտի, պէօյէ պիր շէյի թէճըիպէ պիլէ
էթմէյէճէք իտին:

7. Լաքին տօնուղ պէօյէ էտէր: Եապա-
նի տօնուղարա քիմսէ եէյէճէք վէրմէզ, վէ
անլէր քէնտի եէյէճէքլէրինի նասըլ պուլա-
պիլիրէր իսէ էօյէ պուլուրար: Տօնուղաը
չօդճա քէօք եէյէրէք եաշարլար: Քէօքէրի
եէրտէն գաղըպ չըդարմաղա մէճպուր
տըրլար:

8. Տօնուղըն պուրնու էօյէ եափըլըշ տըր
քի, թօփրագ չօգ սէրթ վէ իրի թաշարլէ

տօլու օլմազսա անընկէ եէրտէ էփէյի տէրին
պիր չուդուր դաղա պիլիր:

քէպին տիր, վէ պիր տէֆ'ա պիր տօնուղ
քէօփէք կիպի ավ ալլամաղը էօյրէնմիշ տիր:

11 Պու տօնուղ ավըն գօդուսընը չօդ ու-
զադտան ալըր, վէ ալտըլընտա բահաթ տու-
րուր, վէ քէօփէյին էթտիյի կիպի, ավլայա-
ճաղը հայլանըն թամմ գոյըրուղընտան թութ-
մաղա չալըշը իտի:

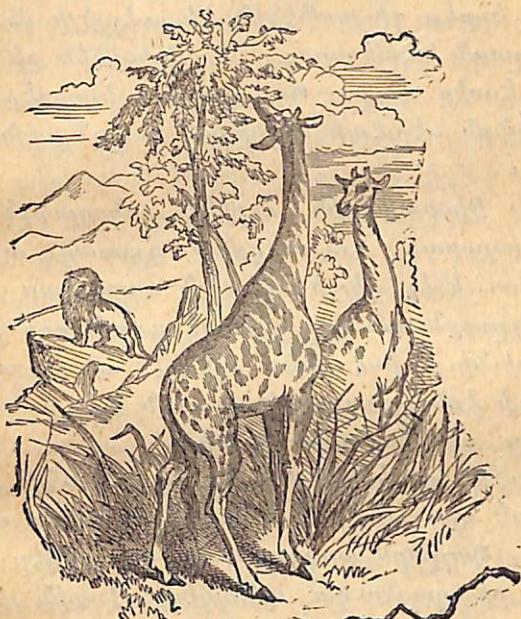

9. վէ եէրի
դազտըլընտա
դ օ գ լ ա մ ա դ
հ ա ս ս է ս ի . յ լ է
ե է մ է ք ի չ ի ւ ն
հ ա ն կ ը շ է . յ ի ն
է . յ ի , վ է հ ա ն կ ը
շ է . յ ի ն մ ո ւ ղ ի ր ր
օ լ տ ը լ ը ն ը ա ն կ -
լ ա յ ա պ ի լ ի ր :

10. ջ օ ն ո ւ ղ ը ն
դ օ գ լ ա մ ա դ
հ ա ս ս է ս ի չ օ դ

ՕՐՈՒՁ ՏՕԳՈՒՁԸՆՁԲ ՏԵՐՄ

Ք ի ւ - չ ի ւ - մ է ք Ե ա - փ ը - լ ը Դ ա լ - դ ա ն Թ ա - լ է պ
Տ ա յ ա - ն ը դ - լ ը Ա - դ ը ւ - լ ը Զ ի ր - ք ի ն Ա - ն ա խ - թ ա ր

Զ Ի Ի Ր Ա Ֆ Է

1. Զ ի ւ ր ա փ է Ա փ ր ի դ ա տ ա պ ու լ ո ւ ն ո ւ ր :
Տ ի ւ ն ե ա տ ա պ ու լ ո ւ ն ա ն է ն ե ի ւ ր է ք հ ա յ լ ա ն
տ ը ր , վ է կ է ր է ք ե ա փ ը լ ը շ ը կ է ր է ք ' ա տ է թ է ր է
ճ ի հ է թ ի յ լ է շ ի մ տ ի տ ի ւ ն ե ա տ ա պ մ է վ ծ ո ւ տ օ լ ա ն
հ ա յ վ ա ն լ ա ր ը ն է ն ' ա ճ ի պ լ է ր ի ն ս է ն պ ի ր ի ս ի
տ ի ր : ' Ա ճ ա ' ի պ տ ի ր ք ի , թ ա գ ր ի պ է ն ե ի ւ դ

սէնէ մուգատտէմ ատէմլէր պէօյլէ պիր
հայվանըն մէլճուտ իտիլինէ լնանամաղար
իտի:

2. Պիթին պիւթին պէօյիւմիւշ օլան
պիր էրսէք զիւրափէնին եխքսէքլիյի օն տօ-
դուղտան եիրմի այագ, վէ տիշխինին քի պիր
ազ էրսիք օլուր: Պու գատար եխքսէք օլ-
մասընըն սէպէպի պօյնընըն ուղունլըլընտան
տըր:

3. Զիւրափէնին սըրթը օմուղլարընտան
պաշայարագ դույրուղընա գատար աշաղը
տողրու էնէր կիպի, վէ էօն այագլարը արտ
այագլարընտան չօդ զիյատէ ուղուն տըր կիպի
կէօրինիւր իսէ տէ, պէօյլէ տէյիլ տիր,
չիւնիք էօն այագլարըն ուղուն կէօրինմէսի
օմուղ քիւրէքլէրինտէն տիր:

4. Զիւրափէնին թիւյիւ աչըդ գահվէ րէն-
կինտէ օլուալ սիյահ պէնէքլէրլէ տոլու տըր:

5. Պաշնըն արդասընտա իքի շէյլէր վար
տըր քի պույնուղա պէնկզէր: Լաքին անլէր
պաշ շանաղընըն քէմեքլէրի իւղէրինտէ պու-
լունան եռմբուլար տըր, վէ իւղէրինտէ թիւյ
օլուալ հիշ պույնուղ տէյիլ տիրլէր: Պէօյլէ
պիր իւչիւննիւ եռմբու տախի անըն իւղէ-
րինտէ սայքի կէօղլէրին օրթասընտա պու-
լունուր:

6. Զիւրափէ չօդնա եէրտէն չօդ
եիւրսէքտէ պուլունան աղաճ եափրագլարը

եէր: Եկէր զիւրափէ օլ գատար եխքսէք օլ-
մասա իտի, եէյէճէյինէ եէթիշիպ գօփարա-
մայաճադ իտի:

7. Եէյէճէյինի թօփլատըլընտա տէյիլ
եալընըղ պօյը, անճադ տիլի տախի անա
եարտըմ էտէր քի փէք 'աճա՛խպ պիր սու-
րէթտէ եափրլըշ տըր: Լազըմ օլուղընտա
ուղանըր վէ գըսալըր, վէ էօյլէ քիւչիվիւր
քի պիր անախթարըն պօրուաը իչինէ կիրէ
պիլիր: Եափրագլարը պու տիլիյլէ թօփ-
լար, վէ էօյլէ նազիք տիր քի, պիր չօդ
եափրագլարըն իչինտէն իսթէտիյի պիր
թէք եափրաղա սարըլըր վէ անը գօ-
փարըր:

8. Զիւրափէ հէր նէ գատար չօդնա տ-
ղաճ եափրագլարը եէր իսէ տէ, պու եօլտա
գարնընը տօյուրայատըլը վագըթ փէք աղ
քէրրէ եէրտէ պուլունան օթլարը տախի
եէր: Եէրտէն օթ գօփարմադ իչիւն էօն ա-
յագլարընը պէտէնինին իքի թարափընա եա-
յար վէ պաշնըն վէ ուղուն պօյնընը իքի ա-
յագլարը արասընտա եյէր վէ պու հարոէ
փէք չիւրքին պիր հէյ՛էթ ալըր:

9. Զիւրափէլէր էրսէրի պէշտէն օթուզա
գատար օլան քիւչիք սիւրիւլէր օլարադ կէ-
զէրլէր, վէ ֆիլէրին եմտիյի կիպի պու սիւ-
րիւլէրին հէր պիրինի պիր իխթիյար վէ 'ա-
գըլը զիւրափէ իտարէ ետէր:

10. Ավճըլար զիւրաֆէյի պիր գաչ սէ պէպլէբտէն տօլայը չոդ արարլար։ Եվլէլ էմրտէ անըն էթինին չոդ լէզիլ օլուրդը իշխն, վէ տէնիլախինէ կէօրէ անըն իլիյի հէր հանկը պիր հայվանըն իլիյինտէն էյի օլուրդը իշխն արարլար։ Անըն գալըն վէ տայանըդդը տէրիսինտէն տախի չոդ էյի քէօսէլէ օլուր, վէ գունտուրալար վէ չիզմէլէր եափմաղ իշխն չոդ գուլլանըլըր։ Աֆրիդալըլար անտէն քէնտիւլէր իշխն գալդանլար տախի եափարլար։

11. Աֆրիդատա ատէմիլէր պիր զիւրաֆէ թութմագ իսթէտիքլէրինտէ, անըն իշխն պիր չուգուր գալարլար։ Պու չուգուրլար օն այադ դատար տէրին օլուալ՝ իշխնտէ թօփրագտան տար պիր տիվար վար տըր քի չուգուրը սայքի իքիյէ թագսիմ էտէր։ Պու չուգուրա պիր զիւրաֆէ տիւշտիւյիւնտէ տիւվարըն իւզէրինէ օթուրուր, վէ այագլարը եքի թարաֆա ասըլըր գալըր, վէ այաղնը պասաճագ եէր պուլամայը օրատա գալմաղա մէճպուր օլուր վէ ավճըլար կէլիպ անը էօլուրիւրլէր։

12. Զիւրաֆէ գօշըրդը վագըթտա տախի հէլ կիւդէլ կէօրիւնմէզ, չիւնքի գուրպաղա կիպի ուղուն ուղուն սըչրայը աթլայարագ կիտէր, վէ կիտէր իքէն պօյնու վէ պաշշարսիւնէ տէօնէր կիպի աշաղը եօգարը սիլքիլը։ Չոդ չապըգ գօշամաղ, վէ պիր աթ

անը գօլայճա կէչէ պիլիր։ Լաքին տիւլ օլմայան վէ թաշըրդ եօլար՝ աթըն գօշմասընա մանի՛ օլուրլար իսէ տէ, զիւրաֆէ թաշըրըն իւզէրինտէն սըչրայարագ սէյիրտէր կիտէր։

13. Զիւրաֆէնին գօրդաճաղը տիւշմէն սալթ ինսան տէյիլ տիր, չիւնքի արալան անը եէմէյի փէք սէվէր։ Զիւրաֆէնին իւզէրինէ հիւճում օլուրդընտա նասըլ իսէ փէք հիստէթ վէ զազապլէ տէօյիւշիւր, վէ պազէն տէ տիւշմէնինի կէրի սիւրմէյէ միւյէս սէր օլուր։

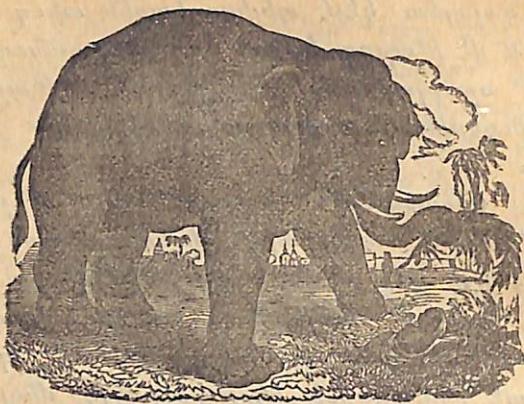
ԳԸՐԳԸՐՆԱՅԲ ՏԷՐՄ

Տայանըլգ-լը Մութապըգ Հէրպիրի Սէյեալ
Ուզաթմագ Ա-ղըր Ա-զալէ Ֆիլ
Զէօմէլմէք Սէսսիղ Ա-սի-ա Մէկ-գը'

Ֆ Ի Լ

1. Ֆիլ շիմտի մէվճուտ օլան գարա հայվանլարընըն էն պէօյիւյիւ տիր։

2. Իքի ճինս ֆիլ վար տըր, պիրիսի Ասիատա վէ օլ պիրի Աֆրիդատա պուլունուր։ Պիրի պիրինտէն գուլագլարընըն պէօյիւրիւյիւնտէն թէֆրիդ օլունուրլար։ Աֆրիդա ֆիլէրինին գուլագլարը Ասիա ֆիլինին գուլագլարընտան զիյատէ պէօյիւր տիր։

3. Ֆիլ չոդ պէօյիւք հայվան իսէ տէ, վէ պիր աթ անըն եանընտա էփէյի քիւչիւք կէօրիւնիւր իսէ տէ, եքսէրի զանն օլունտըզը գատար եխւքսէք տէյիլ տիր: Ֆիլ 'ալ էլ 'ումում մէքիղ եախօտ տօգուզ այադ եխւք սէքլիյինտէ տիր, վէ էն պէօյիւյիւ փէք աղ տէֆ'ա օն օն պիր այագտան զիյատէ օլուր:

4. Պէօյէ իւչ տէօրթ թօնէլաթօ աղըր լլըրնտա օլան պիր հայվանըն էն սըդ օրմանլարտան այագլարըյլէ հիշ սէս շըդար մագսըզըն պիր քէտի կիպի կէչէ պիլէճէյինի զանն էտէ՞ր մի սին: Լաքին հագիդաթը ը հալ պու տըր, վէ պիր պիւթիւն ֆիլ սիւրիւսիւ էն սըդ պիր օրմանտան սայքի հիշ փաթըրթը էթմէքսիզին կէչէ պիլիր:

5. Պունու նա՞սըլ էտէ պիլիրէր: Ֆիլին թըրնագլարընտա պիր չոդ պույնուզ կիպի

սէրթ զարլար վար տըր քի պունլար ' արա պանըն եայը մագամընտա իշ կէօրիւրլէր վէ պէօյէճէ ֆիլ քէնտի այազընը սէս չըդար մագսըզըն եէրէ պասա պիլիր:

6. Եկէր պիր ֆիլէ պագաճադ օլսադ կէօրտիւյիւմիւղ իլք շէյլէրտէն պիրիսի անըն ուզուն խօրթումը տըր: Պու խօրթում վասըթասըյլէ ֆիլ եէյէճէյինի աղզընա կէօթիւրիր վէ սույընը իշէր: Պու խօրթում զայէթ գուվիլէթի օլուպ քիւչնաք աղածլարը եէրէ տէվիրէպիլտէյի կիպի, պիր թէք օթը դօս փարաճադ գատար աախի նաղիք տիր:

7. Պու 'աճիպ ալէթ պաշգա պիր շէյտէյիլ, անճադ ֆիլին պուրնու վէ իւսմ տուա տաղը տըր: Պուրուն տէլիքլէրի խօրթումըն պիւթիւն պօյը գատար տըր: Անըն խօրթումընտա էլլի պին գատար ֆարգիլ 'աղալէլէր պուլունուր, վէ պու 'աղալէլէր վասըթասըյլէ խօրթում 'աճիպ պիր գուվիլէթէ մակիք տիր, վէ ֆիլ անը խօթէտիյի գատար ուզատըր, գըսալտըր, վէ խօթէտիյի թարաֆա պիւք պիլիր:

8. Եկէր ֆիլին խօրթումը քէսիլէճէք օլսա, աղ վագըթտան ֆիլ էօլիւր, չինքի էյիլիպ տէ աղզըյլէ եէրտէն եէյէճէյինի ալմադ խօթէսէ պիլէ անըն պէօյիւք տիշլըր անը եէրտէն պիր շէյ գօփարմագտան մէն էտէճէքլէր տիր, վէ սու պիլէ իչէմէզ: Շէօյ-

լէ քի էկէր եարասընտան պիլէ էօլմէսէ աղ վագըթտա աճլըդտան վէ սուսըզլըդտան թէ լէֆ օլուր :

9. Ֆիլին գըյմէթի պաշըճա անըն ու զուն տիշլէրինտէ տիր վէ չօդ չէյլէր իչիւն դուլանըլըր : Պիւթիւն պիւթիւն պէջիւմիւշ պիր էրքէ ք. Փրիդա ֆիլին տիշլէրինին հէր պիրի թագրիպէն երմի երմի պէշ գըյէ աղըըլըլընտա օլուր, վէ պիր չիֆթի թագրիպէն գըրդ գըրդ երի լիրա էտէր :

10. Ֆիլ՝ ագըլլը պիր հայվան իաէ տէ, աճա՛իպ տիր քի պէյնի փէք քիւչիւք տիր : Պաշը պէօյիւք տիր, լաքին պաշ չանաղը չօդ դուվկէթի տիր, վէ պաշ չանաղընըն քէմիքը լէրի փէք գալըն օլուլըլընտան չօդ եէր թութարլար, վէ պէյնի զանն օլունտըլընտան զիյատէ քիւչիւք տիր : Պաշ չանաղընըն գալընլըլընտա պիր չօդ չուդուրլար վէ քէօշէլէր օլուպ՝ անլէրին իչի սէյեալ իչ եալը եախօտ եաղէ տոլու տըր : Պա՛զէն պիր ֆիլին պաշընա օն պէշ երմի գուրշուն աթըլըր վէ էօլմէզ, չիսնքի պու քէօշէլէր վէ չուդուրլար գուրշունլարըն ֆիլին պէյնինէ եէթիշմէսինէ մանի՛ օլուրլար :

11. Ֆիլ զայէթ աղըր պիր հայվան օլուլընտան անըն պաճագլարը հայվանլարըն չօդ լարընըն պաճագլարը կիպի տէյիլ տիր : Մէսէլա աթըն եախօտ քէօփէյին էօն այագլա-

րընա պագտըլըմըլողտա կէօրիւրիւղ քի անլէ՛րին իքիսինին տէ օյնագլարը վար տըր, վէ պունլարա տիղ տէնիլիր : Պունտան սօնկրա տախի պիլէք քէմիյի տէնիլէն քէմիք կէլիր : Պէօյլէ տէ արտ այագլարընտա պիր օյնագ վար տըր քի պունա արտ տիղ տէնիլիր, պունտան սօնկրա պիր ուզուն քէմիք կէլիր քի անա սադ տէնիլիր վէ պունտան սօնկրա տախի պիլէք քէմիյի տէնիլէն քէմիք կէլիր : Պէօյլէ տէ արտ այագլարընտա պիր օյնագ վար տըր քի, պունա արտ տիղ տէնիլիր : Պունտան սօնկրա տախի ուզուն սադ քէմիյի վէ սօնկրա տախի պիլէք քէմիյի տէնիլէն քէմիք կէլիր : Ֆիլ էօյլէ աղըր տըր քի պուն սադ քէմիքէրի անըն աղըրլըլընա տախի, պունուն իչիւն իքի այագլարընըն տախի սադ քէմիքէրի փէք գըսա վէ գալըն տըրլար : Վէ ֆիլ տիղ չէօքտիւյիւնտէ էօն այագլարընըն տիրսէքլէրի իւզէրինտէ, վէ արտ այագլարընըն տիպէրի իւզէրինտէ տուրուր : Էկէր սէն տիղ չէօքսէն վէ գոլարընը էյսէն, վէ գոլարընըն տիրսէքլէրի վէ պիլէքէրի իւզէրինէ վէ տիպէրինին վէ այագլարընըն փարմագլարը իւզէրինէ տուրսան, ֆիլին րահաթ էթտիյի վագըթ ալմըշ օլուրդը շէքլի ալմըշ օլուրսըն :

12. Ֆիլին պաճագլարը զայէթ գալըն վէ գուվկէթլի տիր, վէ ՚ամուտ կիպի կէօրիւ-

Նիւրլէր վէ ֆիլին պէտէնի անլէր իւղէրինտէ
տուրուր։ Հէր նէ գատար գապա վէ հան~
թալ կէօրինիւրլէրսէ տէ, ֆիլ թըրմաշա~
րագ եիւքսէր գայալար իւղէրինէ չըդար վէ
էնէր քի պիր ալթ օրալարտա այազընը պա~
սաճագ եէր պուլամյաճադ իտի։

13. Ֆիլէր էքսէրի սիւրիւ սիւրիւ կէղէր~
լէր, վէ հէր պիր սիւրիւյէ իլսթիյար վէ՝ ա~
գըաը պիր ֆիլ գըլազուզլըդ էտէր, վէ ոլ
պիրլէրի անա իթա՛աթ էտէրլէր։ Սայքի պիւ~
թիւն պիւթիւն սըդ օրմանլըդլարտա եաշար~
լար, վէ սու պուլունան եէրտէն չօդ ուզա~
դա ասլա կիթմէզլէր։

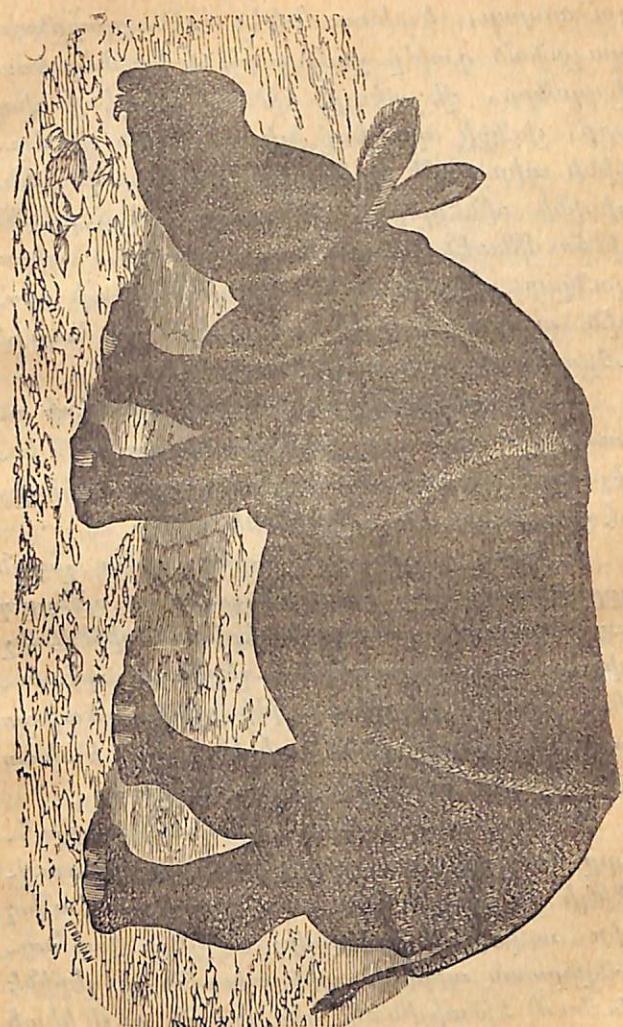
ԳԸՐԴԳ ՊԻՐԻՆՃԻ ՏԵՐՄ

Տի-քիլ-մէք	Տէլ-մէք	Քէր-քէ-տան Յարդ
Կէօ-րիւ-նիւշ	Քիր-փի Ֆարդ-լը	Գալ-գան
Միլ-րի-սի-նէք	Թամմ	Ճէ-լա-հիր Կլւճ

Ք Է Ր Ք Է Տ Ա Ն

1. Քէրքտանըն պիր գաչ ճինսլէրի վար
տըր, վէ անլէրտէն պա՛զըարը Ասիատա, վէ
ոլ պիրլէրի Աֆրիդանըն պա՛զը գըթ'ալարըն~
տա պուլունուր։

2. Քէրքտան չօդճա սուտա եաշայան
հայլան օլտըզընտան պիր տէրէ եախօտ պիր
ըրմագ եանընտա պուլունուր, վէ սօղուդ սու~

յա տալար, եախօտ նէհը քէնարլարընտա
պուլունան գաթը չամուր իշխնէ եաթար եռւ
վարլանըր, վէ պէօյլէ էթմէյէ սէպէպի վար
տըր, չիմքի պու եօլ իլէ պիւթիւն վիւճու
տինի պիր գաթ չամուր իլէ գափլար վէ քէն-
տիսինի սինէքլէրին վէ սա"իր պէօնէքլէրին
հիւճումինտէն մուհաֆազա էտէր, զիրա
պունլար քէրքէտանըն տէրիսինի քէնտի քէս-
քին պուրունլարըյլէ տէրլէրի վէ սայքի
աճըսնտան անը տէլիլէնտիրիրէր:

3. Քէրքէտանըն մուխթէլիփ ծինալէրի ա-
րասընտա օլան պաշրճա ֆարդ պուրուն իւ-
զէրինտէ պուլունան պույնուղլարըն սայըսը,
պէօյիւքլիւյլս վէ պիչիմինտէ տիր:

4. Պու պույնուղլար տիգդաթա շայան
տըրլար: Պունլար հագիգի պույնուղ օլմայըպ
հայվանըն պաշ չանաղը իւղէրինտէ պիթմէմիշ
տիրէր: Պունլար տէրի իւղէրինտէ պէօյիւ-
միւշ օլուպ քիրփինին թիւյլէրի, եախօտ
պութան քիրփիսինին տիրէնլէրի, եախօտ
պիր գուշըն թիւյլէրի կիպի տիրէր:

5. Պու պույնուղլար քէրքէտանըն սիլահ-
լարը մագամընտա օլուղընտան զայէթ գուկ-
վէթի վէ քէսքին օլարագ, պաշտա 'աճա"իպ
պիր սուրէթտէ տիրիլմիշ տիրլէր: Պու հայ-
վանլարտան պիրիսի պիր տիւշմէն իւղէրինէ
հիւճում էթտիյինտէ պիր աղղըն քէչի կիպի
պաշընը ասմըշ օլարագ հըղէ տիւշմէնի իւ-

զէրինէ գօշար, վէ անա եադլաշտըլլը կիպէ
տիւշմէնինի պույնուղլարըյլէ վուրուր վէ չօդ
տէֆ'ա զայէթ ֆէնա պիր եարա աչար:

6. Եկէր պու պույնուղլար քէրքէտանըն
պաշ չանաղընըն իւղէրինտէ օլմուշ օլսալար
իտի, քէրքէտան պէօյլէ վուրտըլլընտա քէն-
տի պէյնինէ տէ պիր տարպէ վէրմիշ օլա-
ճադ վէ քէնտիսինի ինճիտէճէր իտի: Եիւ-
զիւնիւն քէմիքլէրի տախի քէմէր շէրլինտէ
տիր, վէ պույնուղու էօյլէ պիր եէրտէ պիթ-
միշ տիր քի, հայվան տիւշմէն իւղէրինէ հիւ-
ճում էթտիյինտէ վէրտիյի տարպէ պիւթիւն
պիւթիւն պու քէմիքլի քէմէրէ թէ՛սիր է-
տէր, վէ պէյնի մուհաֆազա օլունուր:

7. Քէրքէտանըն կէօղէրի էօյլէ պիր
եէրտէ պուլունուրլար քի, հայվան թամմ
քէնտիսինին գարչըսընտա պուլունան շէյի
կէօրէմէզ: Լարին անտէ իշիթմէք վէ գոգու
ալմադ գուվվէթի օլ գատար քէսքին տիր քի՝
քէնտիսինի պիր տիւշմէնէ գարշ մուհաֆազա
էթմէք իշիւն կէօրմէյէ միւհթաճ տէյիլ տիր:

8. Քէրքէտանըն տէրիսի գատար տայա-
նըգլը տէրիսի օլան հայվան փէք աղ պու-
լունուր: Սըրթընըն տէրիսի էօյլէ գալըն տըր
քի, պիր գուրշուն պիլէ կիւճլէ անը տէլէ
պիլիր, լարին գարնընա տօղըու օլան տէրի-
սի օլ գատար գալըն տէյիլ տիր:

9. Ասիտտա պուլունան քէրքէտանընլարըն

տէրիսի փէք դալըն օլուպ դաթ դաթ աշազը սարգար, վէ ել իլէ թութուլուպ եօդաը դալուրըսա պիլոր։ Պու դաթլարըն արաւարնտա տէրի փէք նաղիք տիր, վէ սիվրի ախնէքլէր վէ պաշգա սինէքլէր հայլանըն պէօյլէ եէրլէրինի ըսըրըրլար։

10. Քէրքէտանըն մէֆրէթ պէօյիւքլիւյիւնիւն լէ հանթալ կէօրինիւշիւնիւն՝ աքսի օւլարագ փէք իլէք պիր հայվան տըր, վէ իւզէրինէ հիւճում օլունտըլընտա ափճըյը էօյլէ թա՛ղիպ էտէր քի, ափճը չօդ տէֆ'ա անտէն կիւճէ գուրթուլուր։ Աֆրիդա քէրքէտանլարընըն քիւչիք վէ սիյահ ճինսի էօյլէ ազդըն օլուր քի, եէրլիլէր անտէն՝ արաւանտան գօրդտըլարընտան զիյատէ գօրդարլար իմիշ։ Լաքին Աֆրիդատա պուլունան պէյաղ քէրքէտանլար էօյլէ մաղլըմ տըրլար քի, իւղէրինէ հիւճում օլունտըլընտա տէօյիւշմէզէր պիլէ, անճադ դաշըպ դուրթուլմագ իսթէրլէր։

11. Քէրքէտան ինսանա պա՛զը խուսուլըրտա ֆա՛իտէլի տիր։ Անըն դալըն տէրիսինտէն եէրլիլէր քէնտիլէրինէ դալդանլար եափարլար, վէ անտէն քէօսէլէ տախի օլուր։ Պույնուղլարը տախի չօդ շէյլէր իչիւն դուլանըլըր։

12. Էպի վագըթլարտա ատէմլէր անըն պույնուղլարընըն՝ աճա՛իպ թէ՛սիր օլուղը-

նը զանն էտէրլէր իտի։ Զէհրի հէր հանկը պիր իչքիյէ պու պույնուղլէ տօդունուլըր դընտա իչքի դապարըր վէ դայնար զանն էտէրլէր իտի։ Պէօյլէճէ չօդ պէօյիւք տտէմլէր քէնտի դատէնէրինի անտէն եափարլար վէ անը ալժուն վէ զիգըյմէթ թաշըրլէ դափլարլար իտի, վէ պիր քիմսէ քէնտիլէրի զէհրիլէմէք իսթէտիյինտէ օլ դատէհ վասըթասըյլէ անկլայաճադլարընը զանն էտէրլէր իտի։

13. Չօդ էպի վագըթլարտա ինկիլթէրրտա տա քէրքէտանըն պիր դաչ ճինսլէրի պուլունուր իտի։ Պունլար շիմտի պուլունան քէրքէտանլարտան չօդ պէօյիւք իտիլէր, վէ անլէրին քէմիքէրի օլ վագըթ եաշայան պաշգա հայլանլարըն քէմիքլէրի իլէ պէրապէր եէր դազըլարդը վագըթ չօդ տէֆ'ա պուլունուր։

ԳԼՈՒԳԻ ԽԲԻՆՃԻ ՏԷՐՄ

Սէրփ-մէք Եա-րա-լը Գո-վա-լա-մագ Իշ-թի-հա
Սի-լահ Կէօրմէք Պէր-նիգ Օրման

Պէրնիգ ԵԱԽՕՏ ՍՈՒ ԱՅՂԾՐԸ

1. Պու նամտար հայվան Աֆրիդանըն պա՛զը դըթ'ալարընտա պուլունուր։

2. Սու այղըրը տախի քէրքէտան կիպի սույը դայէթլէ սէվէր, վէ 'էօմրիւնիւն պէօյիւք դըմընը պիր ըրմագտա եախօտ տէշէտէ կէչիրիր։ Պիւթիւն վիւճուտինի սույա պաթըրա պիլիր, վէ անճագ պուրնունըն տէլիքլէրի սույըն եիւղիւնտէ դալըր, վէ քէնտիսի հիչկէօրիւնմէզ, վէ փէք եադընտան պագմայընճապուլունտըզ զը եէրտէ պիր հայվանօլտըզ հիչ ֆարդ օլունմազ։

3. Վիւճուտինին սուտան զարար կէօրմէսի իշխն տէրիսի իւղէրինտէ պիր չօդտէլիքլէր վար տըր, վէ պունլարտան տա՞իմա եալըր պիր սէյեալ չըդար վէ տէրիսինի էյինէ մուհաֆազա էտէր։

4. Սու այղըրը դայէթլէ պէօյիւք օլուր իսէ տէ, պաճագլարընըն գըսալըզ սէպէտինտէն օլտըլընտան փէք զիյատէ քիւչիւք կէօրիւնիւր։ Պաճագլարը օլ գատար գըսա տըր քի, եիւրիւտիւյիւ վագըթ գարնը սայքի, եէրէ տօգունուր։ 'Ումումէն եէրտէն օմուղարընա գատար թագրիպէն պէշ այագ եիւքսէքլիյինտէ տիր։ Ինկի գօյու էսմէր օլուպ տահա գօյու նիշանլար իլէ տօլու տըր քի, պունլար պիր էսքի թասվիր իւղէրինտէ

պօյա նասըլ կէօրիւնիւր իսէ, տէրիյի չաթլագ կիպի կէօսթէրիրէր վէ վիւճուտին հէրթարաֆընտա պուլունուրլար։

5. Հայվանըն աղզը՝ պաշը իւղէրինտէ պիր աղ 'աճա՞իպ պիր թարզտա եէրէշտիրիլմիշ օլուպ, քէնտիսինի մուհաֆազա էթմէք իշխն պիր թագըմ պէօյիւք վէ պէյալ տիշէրի վար տըր։ Պու ակալէրին կէօրիւնիւշիւ տէհշէթլի տիր, վէ հայվան անլէրի քէնտի եէյէճէյի օլան ֆիտանլարը քէսմէք իշխն գուլանըր իսէ տէ, ավճըլար անըթա՞գիպ էթտիքլէրինտէ եախօտ եարալատըգլարընտա միւտհիշ պիր տիւշմէն օլուր, վէ պու քէսքին տիշէրինի սիլահ մագամընտա գուլանըր։

6. Սու այղըրընըն իշմիհասը փէք պէօյիւք տիր, վէ անըն մի՞տէսի ալթմըշ գըյէդատար եէյէճէք ալըր, վէ չիֆթլիքլէրէ վէ սու քէնարլարընտա տիքիլմիշ օլան չէքէր գամըշլարընա պէօյիւք զարար վէրիրէր, չինքի օթուղ գըրդ տանէսի պիր սիւրիւ օլարագ կէզէրէր։ Պու սէպէպտէն անլէր իշխն չօդտէք'ա տուղագ գուրուլըր։ Զօդ սու այղըրը էօլտիւրէն պիր տուղագ շու եօլու թէրթիպ օլունուր։

7. Սիվրի վէ ուճը էյրի քէսքին պիր մըղրագ իւղէրինտէ աղըր պիր քիւթիւք օլարագ սու այղըրլարընըն եօլը իւսթիւնէ ա-

սըլըր, վէ անկէրին կէչէճէյի եօլ իւզէրինէ պիր իփ կէրիլիր, վէ սու այղըրլարը օլ իփէ տոգունտըրդլարը կիպի մըղրագ եէրինտէն օյնար վէ հայվանըն սըրթընա տիւշէր։ Մըղրաղըն ուճը զէհրի օլարդլնտան ազ վագըթա հայվանըն էօլիւմիւնէ սէպէպ օլուր։

8. Սու այղըրը պաշլճա ըրմագլարտա վէ թաթլը սու տէրէլէրինտէ պուլունուր խէտէ, տէնիզտէ տախի չօդ տէֆ'ա կէօրիւլշմիւշ տիր։ Եավրըլարը սույըն ալթընտա պէօյիւքէր գատար չօդ վագըթ գալամատըդլարնտան պէօյիւիւպ քէնտի քէնտիլէրինի գայըրընճայա գատար տա"իմա անալարը անէրի սըրթլարընտա թաշըր։

9. Սու այղըրը զարիպ թարզտա խօրուլտայարագ պաղըրըր, վէ էփէյի ուզագտան իշխտիլիր, վէ պիր ավճը պիր տէրէ եանընտան կէչէր իքէն անկէրին սէպինի իշխտէրէք, պիր սու այղըրը սիւրիւսիւնէ եագըն պուլունտըրնը անկլար։

10. Սու այղըրընըն էթինի ավճըլար վէ Ափրիգանըն եէրլիլէրի տախի եէրէր, վէ անընթատը չօդճա սըրդը էթինին թատընա պէնկզէր տէրէր։ Ոնըն գալըն վէ տայանըդլը տէրիսի տախի գամճը սըրըմլարը եափմագ իշխւն չօդ գուլանըլըր։

ԳԸՐԳ ԻՒԶԻՒՆՃԻՒ ՏԵՐՄ

Սիւր-թիւ-նէն Գը-գըր-տադ Զէն-ճի Թիմ-սահ
Պի-նա-էթմէք Գօ-լոչ-գա Գալ-գան Էօլ-մէք

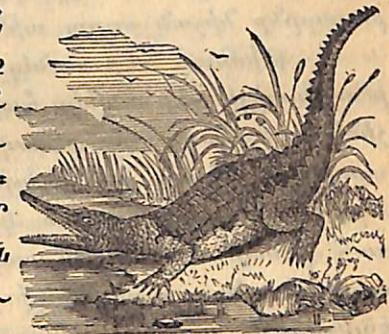
Թ Ի Մ Ս Ա Հ

1. Թ ի մս ա հ
տիւնեանըն փէք
սըճագ օլան գըսմ-
լարընըն ըրմագլա-
րընտա պուլունուր։
Թիմսահ՝ հավամ
իւլ արդ տինիլէն
ե'անի եէրէ սիւր-
թիւնէն հայվանլա-
րըն պու կիւն մէվճուտ օլանլարընըն էն պէօ-
յիւյիւ տիր։ Պա'զըլարը օթուլ այագ պօ-
յընտա օլուր։

2. Օթուլ այագ պօյընտա օլան պիր թիմ-
սահ պիւթիւն պիւթիւն պէօյիւմիւշ պիր ֆի-
ին աղըրլըրնտա օլուր։

3. Թիմսահըն վիւճուտի գալըն վէ պույ-
նուղ կիպի սէրթ փուլլար իլէ գափլը օլու-
ղընտան դըլըն եախօտ մըղրագ տարպէսի
անա թէ"սիր էթմէզ, վէ գուրցուն պիլէ ա-
թըլսա եանտան վուրտըղը հալտէ անըն փուլ-
լարընը տէլէմէզ։

4. Զօդ վահի գապիլէր պունու փէք

Էյի պիկրլէր վէ թիմահըն տէրխինտէն քէնտիլէրինէ զըրհար եափարլար, վէ անւէրի նէ մըղագ նէ տէ օդ տէլէ պիկր :

5. Թիմահըն գարնընա տողրու օլան եէրին տէրիսի եռմշագ օլտըղընտան ավճըլար անը վուրմագ իսթէտիլէրինտէ տա՞իմա օրալարընը նիշան ալրպ աթարլար :

6. Թիմահ հէր հանկը պալըլը վէ թութապիլտիյի հէր հանկը հայվանը եէմէքլէ կէմինիր : Ըրմագլարըն քէնարընտա փուտուտա տուրուր, վէ սու իչմէք իշիւն անըն պուրուն տըղը եէրէ պիր հայվան կէլտիյինտէ, թիմահ քէնտի ուղուն գույրուղընըն պիր տարապէսիյէ անը սույա տիւշիւրիւր, վէ հայվան էօլիւնձէյէ գատար անը աղղընտա սույըն ալթընտա թութար :

7. Թիմահ աղղը աչըգ օլարագ քէնտի պիլնը սույըն իշինտէ թութար իքէն, պօղազընտան աշաղը սու կիտէրէր պօղուլա պիկր տէյիւ տիւշիւնիւլէ պիկր իսէ տէ, անըն պօղազը քիւշիք օլուպ վէ եռմինագ իսթէմէտիյի վագըթ ըալագ քէսուէլէ կիպի եռմշագ օլան իքի փարչա գըգըրտագլար պիրի պիր իսթիւնէ տիւշմէքէ սույըն պօղազընտան աշաղը կիթմէսինի մէն՝ էտէրլէր :

8. Թիմահըն պուրնու տախի չօդ ուղուն օլուպ, պուրուն տէլիքլէրի տախի թամմ պուրնըն ուճընտա օլտըղընտան, օ քէնտի

ավընը սույըն ալթընտա թութա պիկր, վէ պօղազընտան աշաղը սու կիրմէտիյի հալոէ, պուրուն տէլիքլէրինի սույըն եիւղիւնտէ թութար վէ անլէր վասըթասըյլէ նէֆէս ալըր :

9. Պէօյէլէ ըրմագլարըն եանընտա սաքին օլան էհալի թիմահնտան փէք չօդ գօրդարլար, վէ սույա ուղուն տէյնէքլէրէ վուրուպ տա թիմահը գաչըրմայընճա սույըն իշինէ կիրմէյէ ճէսարէթ էթմէպէր :

10. Եէրտէ սիւրթիւնէն պաշգա չօդ հայվանլար կիպի թիմահ տախի ուղուն վագըթ եէյէճէքսիդ եաշայա պիկր : Պա՞զը մահալըրտէ եաղմուր կէլմէտիյինտէ ըրմագլար գուրուր, վէ թիմահ աճլըգտան էօլէճէք զանն էտէրսին, լաքին ըրմագլար գուրումաղա պաշայըպ եէյէճէք պուրմաղա իւմիտ գալմատըղընտա՝ թիմահլար չամուրա կէօմիւլիւրլէր, վէ եաղմուրլարըն մէվսիմի կէլէնէ գատար ույուրլար :

11. Պա՞զէն չամուրա կէօմիւլմէք իշիւն փէք չօդ պէքլէտիքլէրինտէ չամուր գուրուր վէ պիր թուղլա գատար սէրթէշիր, վէ թիմահ իսթէտիյի գատար տէրինէ կէօմիւլէմէզ, նէ տէ տահա եռմշագ պիր եէր արամագ իշիւն չամուրըն իշինտէն չըգապիկր :

12. Եէրիլէր թիմահլարը պէօյէլէ թութուլմիշ հալոէ պուլըգլարընտա, հիչ պիր

թէհիքէյէ օղրամագուղըն անլէրի էօլտիւ-
րիւրէր, վէ էթինի եէյիպ տէրիսնի րուպա,
դալգան վէ դայըգ պիլէ եափարլար։ էթի-
նին թատը վէ գօդուսը փէք դուվլէթլի միսք
կիպի օլտըղնտան, պէյազլար անը եէյէմէղ-
էր, ամմա սիյահլար պու միսք գօդուսը ի-
շիւն անը տահա զիյատէ սէվէրէր։

13. գուրագ մէվսիմտէ թիմսահ սու պուլ-
մագ իչիւն դարատա պիր աղ եօլ կիթմէյէ
մէճպուր օլուր, լաքին անըն այագլարը սէրթ
վէ գուրու թօփրագ իւղէրինտէ եիւրիւմէքի-
շիւն եափըլմասը օլտըղնտան, անըն ու-
ղուն գույրուղը անա ֆա՛խտէլի օլաճագ եէր-
տէ անա աղըր պիր եիւք օլուր վէ անը ար-
դասընտան չէքիպ կէօթիւրմէյէ մէճպուր
տըր։

14. Պէօյլէճէ չօդ կիթմէղտէն անըն այագ-
լարը փարչա փարչա օլուր վէ եարալանըր,
վէ կիւճէ սիւրիւնէ պիլիր։ վէ թիմսահըն
սու արամագ իչիւն դարատա եօլըլըգ էթ-
մէյէ ճէսարէժ էթմէյիպ տէ, օլ դատար ու-
ղուն միւտտէժ պէքէմէսինին սէպէպի պու
տըր։

15. Թիմսահ եումուրթատան չըդար, վէ
անա թիմսահ եումուրթալարը ըրմաղըն քէ-
նարընտա դումա կէօմէր, վէ անլէրի կէօղէ-
տիր վէ եափըլար չըդընճայա դատար եան-
լարընտա պէքէր, վէ անճագ եէյէճէք

պուլմագ իչիւն էօթէյէ պէրիյէ կիտէր։
16. Թիմսահ պու դատար պէօյիւք օլտը-
ղնտան անըն եումուրթասը պէօյիւք օլմալը
տըր տէյիւ զանն էտէր իսէք տէ, դաղ եու-
մուրթասընտան աղ պէօյիւք տիր։ Ավոթրա-
լիատա +իու գուշը տէնիլէն պիր ճինս գուշ
վար տըր, վէ իքի այագ դատար ուղուն վէ
թագրիպէն իքի գըյէ աղըրլլղընտա իսէ
տէ, անըն եումուրթասը թիմսահընքինտէն
փէք զիյատէ պէօյիւք վէ աղըր տըր, լաքին
թիմսահ օթուղ այագ պօյընտա վէ թագրի-
պէն պին տէօրթ եիւղ վէ պին պէշ եիւղ
գըյէ աղըրլլղընտա տըր։

17. Թիմսահ եալըրլարը եումուրթատան
չըդտըգլարընտա պիր դաշ փարմագ պօյըն-
տա օլուրլար, վէ պիրտէն պիրէ սույա դօ-
շարլար, վէ օլ դատար քիւչիւք օլտըդլարը
հալտէ պիւթիւն պիւթիւն պէօյիւմիւշ օլ-
տըդլարը վագըթ նասըլ աղղընճա թութուպ
ըսըրաճագլար իսէ, էօյլէ թութուպ ըսը-
րըրլար։

and the many changes which were made
in the original work were done by you
and your wife and their
two children and their
uncle, whom I have often seen
and who is a good man. The
changes were made by you
and your wife and their
two children and their
uncle, whom I have often seen
and who is a good man.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542125

